ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

Пісаць, каб не было сорамна

Нашы святыні стануць вядомыя ў свеце

СТАР. 5

Усёпераможнае каханне на «Белай вежы»

СТАР. 8

Родная газета на роднай мове
ЗВЯЗДА
Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.
22 ВЕРАСНЯ 2015 г. АЎТОРАК № 181 (28039) Кошт 2000 рублёў
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Зіма будзе цёплай

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Максім СТАНКЕВІЧ працуе ў Івянцы вадзіцелем. Але з надыходам восені яму вельмі дарэчы навыкі дрывасека.
— Мая сям'я жыве ў адным доме з бацькамі, і мой абавязак — падрыхтаваць паліва для абагрэву нашага агульнага жытла ў халодны час, — тлумачыць сваю руплівасць гэты жыццярадасны 27-гадовы івянчук.

ЦЫТАТА ДНЯ

Сяргей ЛЕБЕДЗЕЎ, кіраўнік місіі назіральнікаў ад СНД на выбарах Прэзідэнта Беларусі:

«Місія назіральнікаў ад СНД падрыхтавала першую прамежкавую справаздачу аб выбарчай кампаніі ў Беларусі. Яна ў хуткім часе будзе апублікавана. Там даецца ацэнка выбарчага заканадаўства Беларусі, якое за апошнія гады зведала пазітыўныя змены ў бок большай дэмакратызацыі выбараў і большага ўліку інтарэсаў грамадзян. Выбарчая кампанія ў Беларусі праходзіць у строгай адпаведнасці з заканадаўствам. Мы атрымалі інфармацыю, што на адрас ЦВК паступілі 133 скаргі, ёсць скаргі на адрас МУС і пракуратуры. Яны ўважліва разглядаюцца, на іх даюцца адказы, прымаюцца меры. Місія назіральнікаў сочыць за гэтым. Бо галоўная мэта — забяспечыць права грамадзян Беларусі на свабоднае волевыяўленне».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 22.09.2015 г.

Долар ЗША	17530,00	▼
Еўра	19809,00	▼
Рас. руб.	264,97	▼
Укр. грыўня	802,66	▼

ISSN 1990 - 763X
15181>

ІХ ПАЛЁТЫ НЕ ТОЛЬКІ Ў СНЕ

Мінскі спартыўна-аздараўленчы цэнтр «Фрыстайл» упершыню пасля свайго адкрыцця прыняў міжнародны турнір лыжных акрабатаў

На адкрытым чэмпіянаце краіны па скачках на лыжах у ваду выступілі 38 спартсменаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Казахстана і Швейцарыі.

У нядзелю на новую арэну прыходзілі сем'ямі, невялікая колькасць месцаў (трыбуны разлічаны на 500 гледачоў) дабаўляла атмасферы цяпла і камфорту. Без перабольшання тут сабралася эліта лыжных акрабатаў, сярод іх Ала Цупер з паўгадавалым сынам, дачкой і мужам, Дзмітрый Дашчынскі з жонкай і дзіцем, Аляксей Грышын і, вядома, мэтр айчыннага фрыстайлу — Мікалай Казека. Настаўнік паспяваў размаўляць са сваімі былымі вучнямі, сачыць за выступленнямі дзеючых спартсменаў і раздаваць інтэрв'ю.

Нешта падказвала, што спаборніцкі дзень павінен скласціся ўдала для нашай краіны.

СТАР. 3

Фота Надзеі БУЖАН.

Аляксей ГРЫШЫН і Дзмітрый ДАШЧЫНСКІ завяршылі сваё выступленне за нацыянальную зборную.

■ Надвор'е

НЕ ПА СЕЗОНЕ...

З чацвярга ў Беларусь ізноў завітае анамальнае цяпло, калі сярэдняя тэмпература паветра чакаецца на 3-6 градусаў вышэй за норму

І на гэтым тыдні верасень парадуе беларусаў цёплым і камфортным надвор'ем. Аб гэтым паведаміў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды Дзмітрый РАБАЎ.

У першай палове тыдня надвор'е будуць вызначаць вобласць высокага атмасфернага ціску і цёплыя паветраныя масы з паўднёвага захаду Еўропы. Сёння пераважна без ападкаў, а максімальная тэмпература паветра складзе 14-20 цяпла. Не чакаецца ападкаў і ў сераду. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 3-10 градусаў, па паўднёвым захадзе месцамі да плюс 12. Удзень будзе 18-25 цяпла.

Сапраўды камфортна ў нас стане ў другой палове тыдня, калі ў краіну пачне паступаць больш цёплая, але вільготная паветраная маса з Чорнага мора. Таму ў некаторых раёнах пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымы навальніцы. Уначы і раніцай месцамі слабы туман. Тэмпература паветра ўначы на чацвер складзе 9-15 цяпла, удзень будзе ўжо плюс 21-26 градусаў, а па паўднёвым усходзе паветра прагрэецца да 28 з плюсам. У пятніцу ўначы чакаецца 9-16 цяпла, удзень — плюс 21-26, па паўднёвым усходзе — нават да 28 градусаў цяпла.

Паводле доўгатэрміновых прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у выхадныя прагназуецца няўстойлівы характар надвор'я. У суботу захаваецца яшчэ цёплае і спакойнае надвор'е, бо толькі месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы на суботу складзе 10-17 цяпла, удзень — плюс 18-25 градусаў, а па паўднёвым усходзе паветра прагрэецца да 27 цяпла. Аднак у нядзелю надвор'е пачне пагаршацца. Тады актыўны атмасферны фронт прынясе ўначы месцамі, а ўдзень амаль паўсюдна кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе 9-15 цяпла, удзень — плюс 13-20, а па паўднёвым усходзе да плюс 21-25 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*

ТЭРЫТОРЫЯ МАШТАБНЫХ ПРАЕКТАЎ

ПРАМЫЯ КАНТАКТЫ З РАСІЙСКІМІ СУБ'ЕКТАМІ ГАСПАДАРАННЯ З'ЯЎЛЯЮЦЦА АСНОВАЙ ГАНДЛЁВА-ЭКАНАМІЧНАГА ЎЗАЕМАДЗЕЯННЯ І ФУНДАМЕНТАМ АДНОСІН НАШЫХ КРАІН

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з губернатарам Ульянаўскай вобласці Сяргеем Марозавым. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што гэтая сустрэча стала працягам нядаўняй размовы, якая была пачата на самым высокім узроўні ў Сочы. «Там адбылася не проста размова, а было прадэманстравана наша адзінства і жаданне развіваць супрацоўніцтва», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў важнасць таго, што Ульянаўская вобласць з'яўляецца прызнаным лідарам Расіі ў аўтамабіле- і авіябудаванні. Пры гэтым рэгіён імкнецца быць адным з перадавых у пашырэнні прыватнага бізнесу і прыцягненні буйных інвестараў. Беларускія прадпрыемствы звязаны з вытворчасцямі Ульянаўскай вобласці адзіным тэхналагічным ланцужком. Яны пастаўляюць у гэты расійскі рэгіён аўтакампаненты, помпы, рухавікі і сілавыя ўстаноўкі. Прэзідэнт лічыць, што трэба не проста працягнуць гэтую работу, а задзейнічаць увесь існуючы патэнцыял і пашыраць сферы двухбаковага супрацоўніцтва, рэалізуючы маштабныя праекты.

Кіраўнік дзяржавы перакананы, што прыярытэтнымі напрамкамі супрацоўніцтва Беларусі і Ульянаўскай вобласці могуць стаць вытворчая кааперацыя, аграпрамысловы і будаўнічы комплексы. Ва Ульянаўскай вобласці добра ведаюць беларускую тэхніку, якая задзейнічана ў сельскай гаспадарцы, дарожным будаўніцтве, камунальнай галіне. На яго думку, перспектыўныя і сумесныя праекты ў сферы пасажырскага транспарту. «Тым больш што ў цяперашніх няпростых эканамічных умовах ёсць магчымасць набываць адпаведную тэхніку ў Беларусі», — заўважыў Прэзідэнт.

Беларусь гатова садзейнічаць Ульянаўскай вобласці ў развіцці сельскай гаспадаркі, асабліва ў мадэрнізацыі жывёлагадоўчай галіны. Пры маштабным развіцці жылля ў рэгіёне запатрабаваны будаўнічыя матэрыялы і ліфтавае абсталяванне. «Калі ёсць жаданне і магчымасць, мы гатовыя ўдзельнічаць і ў гэтай справе», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, беларускія суб'екты гаспадарання маюць рэальную магчымасць прыняць самы актыўны ўдзел у стварэнні транспартнай інфраструктуры на тэрыторыі Ульянаўскай вобласці, у прыватнасці дапамагчы ў будаўніцтве аўтадарог і лагістычных цэнтраў.

Акрамя таго, Прэзідэнт лічыць, што разам з развіццём гандлёва-эканамічнага партнёрства не варта забываць аб гуманітарных аспектах узаемадзеяння. Неабходна пашыраць кантакты ў сферах адукацыі, навукі і высокіх тэхналогій, аховы здароўя, спорту і турызму.

Сяргей Марозаў, у сваю чаргу, падзякаваў Прэзідэнту Беларусі за магчымасць цяперашняй сустрэчы, а таксама за сустрэчу, якая адбылася ў верасні 10 гадоў таму, калі ён толькі пачынаў працаваць на пасадзе губернатара. Кіраўнік расійскага рэгіёна адзначыў, што для яго была вельмі карыснай тая сустрэча дзесяцігадовай даўнасці. «Вы расказвалі мне, што вы робіце, чаму і што маглі б параіць зрабіць мне, расійскаму губернатару. Таму што на той момант некалі багатая і досыць паспяховая Ульянаўская вобласць знаходзілася далёка не ў найлепшым стане, — сказаў Сяргей Марозаў. — За 10 гадоў мы прайшлі даўжэзны шлях і многае з таго, што вы мне тады казалі, нам удалося рэалізаваць».

Цяпер Ульянаўская вобласць з'яўляецца адным з інвестыцыйна прывабных рэгіёнаў Расіі. На словах Сяргея Марозава, рэгіён гатовы прапанаваць самыя выгадныя ўмовы для сумесных з Беларуссю праектаў у жывёлагадоўлі і раслінаводстве. На перамовах абмяркоўвалася магчымасць стварэння ва Ульянаўскай вобласці з удзелам Беларусі буйнога сельгаспрадпрыемства, дзе можна было б укараняць найлепшы беларускі вопыт і напрацоўкі ў АПК. Аб выкарыстанні беларускага вопыту гаворка ішла і ў сувязі з маючым адбыцца ў наступным годзе ва Ульянаўску чэмпіянатам свету па хакеі з мячом, на які ўжо заяўлены ўдзел Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка і Сяргей Марозаў таксама абмеркавалі перспектывы развіцця культурных сувязяў, у прыватнасці разглядаецца магчымасць абмену Днямі культуры, паведамляе прэс-служба беларускага лідара.

Сяргей Марозаў выказаў словы захаплення тым, як змянілася беларуская сталіца. «10 гадоў тут не быў. Праехаў па горадзе — цудоўна тое, што вы будуеце, ствараеце», — адзначыў кіраўнік расійскага рэгіёна. Ён запэўніў, што будзе імкнуцца зрабіць Ульянаўск такім жа прыгожым, як Мінск.

Падводзячы вынікі сустрэчы, Аляксандр Лукашэнка выказаў упэўненасць, што пры ўмове паспяховай рэалізацыі намечаных маштабных праектаў узаемадзеянне Беларусі з Ульянаўскай вобласцю можа стаць прыкладам таго, як можна і трэба супрацоўнічаць, і не толькі з рэгіёнамі, але і іншымі краінамі.

■ Добрая навіна

НОВЫ МОСТ ПРАЗ БЯРЭЗІНУ

Размова ідзе пра Шчаткаўскі мост на бабруйскай аб'язной дарозе, будаўніцтва якога пачалося ў мінулым верасні і якое планавалася расцягнуць на 33 месяцы. Але аб'ект здадзены датэрмінова – мостабудаўнікам хапіла ўсяго года.

— Паскорыць тэмпы дапамагло тое, што былі прыцягнуты дадатковыя сілы будаўнікоў і праца вялася вахтавым метадам – без выхадных, — адзначыў **галоўны інжынер прадпрыемства «Магілёўаўтадар» Барыс ІВАНОЎ.** — Упершыню ў рэспубліцы выкарыстоўваліся канструкцыі айчыннай вытворчасці — магілёўскага прадпрыемства «Протас». Амаль паўкіламетровы мост — гэта першы этап рэканструкцыі аўтамагістралі М5 (Мінск—Гомель) на ўчастку Бабруйск—Жлобін. Астатнія 78 кіламетраў трасы мы таксама плануем здаць датэрмінова. Згодна з указам Прэзідэнта, дата ўводу аб'екта ў эксплуатацыю 1 верасня наступнага года, мы збіраемся зрабіць падарунак да Дня Незалежнасці.

Зараз вядуцца работы на старым мосце, які знаходзіцца побач з новым. Пасля яго рэканструкцыі аўтамагістраль стане ўдвая шырэйшай, на ёй будзе арганізаваны чатырохпалосны рух. Дарэчы, будаўніцтва гэтага ўчастка дарогі вядзецца за кошт крэдытных сродкаў Кітайскага банка. Заказчыкам аб'екта выступае прадпрыемства «Магілёўаўтадар».

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@zviazda.by*

Галоўнае — станоўчы вынік

Той, хто пакутуе ад алкагольнай ці наркатычнай залежнасці, павінен мець магчымасць выбіраць лячэнне

Такое меркаванне выказала намеснік прэм'ер-міністра Наталля КАЧАНАВА на выязным пасяджэнні Міжведамаснага савета па папярэджанні і прафілактыцы п'янства, алкагалізму, наркаманіі і спажывання тытуню пры Савеце Міністраў, паведамляе БЕЛТА.

«Наша задача — стварыць у краіне такія ўмовы, якія дазволілі б чалавеку, што трапіў у цяжкую алкагольную або наркатычную залежнасць, мець права выбіраць, якім шляхам яму лячыцца. Бо, акрамя лячэбна-працоўных прафілакторыяў (ЛТП), куды накіроўваюць па рашэнні суда, дапамога можа быць прадастаўлена наркалагічнымі дыспансерамі і рэабілітацыйнымі цэнтрамі», — сказала Наталля Качанава.

Яна падкрэсліла, што ў лячэбна-працоўных прафілакторыях знаходзіцца шмат людзей працаздольнага ўзросту. У большасці сваёй гэта мужчыны ад 31 да 40 гадоў. Віцэ-прэм'ер выказала думку, што калі б тлумачальная работа пра спосабы лячэння алкагольнай і наркатычнай залежнасці вялася шырэй, то колькасць накіраваных у ЛПП грамадзян значна скарацілася б.

«Трэба, каб людзі ведалі пра тое, што можна зрабіць выбар. Хочаш лячыцца добраахвотна — калі ласка, для гэтага ёсць адпаведныя медыцынскія ўстановы ў раённых і абласных цэнтрах. Калі жадання лячыцца няма, то прыйдзецца адпраўляцца ў ЛПП», — адзначыла віцэ-прэм'ер.

«Прэзідэнт паставіў задачу арганізаваць такія лячэбныя ўстановы, дзейнасць якіх забяспечвала б атрыманне эфектыўнага выніку для тых, хто трапіў у цяжкую форму алкагольнай і наркатычнай залежнасці. На мой погляд, добрыя ўсе метады, калі яны прыносяць карысць, і чалавек вяртаецца ў соцыум», — дадала намеснік прэм'ер-міністра.

■ Выбары-2015

ЧАС РАСКАЗАЦЬ ПРА СЯБЕ

Як нагадала падчас відэазвароту на сайце vybory2015.by **Лідзія ЯРМОШЫНА, старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў,** мясцовыя выканаўчыя органы павінны быць праінфармаваны аб правядзенні такога мерапрыемства не пазней за два дні да самой сустрэчы.

— Найбольш за ўсё заявак на правядзенне сустрэч падала ініцыятыўная група, якая падтрымлівае кандыдата ў Прэзідэнты Таццяну Караткевіч, — паведаміла старшыня Цэнтрвыбаркама. — Больш за 40 такіх заявак для сустрэч з выбаршчыкамі ня на адкрытым паветры, так і ў закрытых памяшканнях пададзена гэтым кандыдатам і яе даверанымі асобамі.

Па інфармацыі, агучанай Лідзіяй Ярмошынай, 16 заявак на правядзенне сустрэч — у асноўным у працоўных калектывах — пададзена ад даверных асоб кандыдата ў Прэзідэнты Аляксандра Лукашэнкі. Кандыдаты ў Прэзідэнты Мікалай Улаховіч і Сяргей Гайдукевіч падалі ў выбарчыя камісіі і мясцовыя выканаўчыя органы па 4 падобныя заяўкі.

Старшыня Цэнтральнай камісіі нагадала, што мясцовыя выканаўчыя органы прынялі рашэнне аб адвядзенні месцаў для сустрэч з выбаршчыкамі.

— Па сутнасці, у Мінску такія месцы вызначаны ўсюды, акрамя месцаў, спецыяльна забароненых мясцовымі выканаўчымі органамі, — заўважыла старшыня ЦВК. — У іх будуць усталёўвацца пікеты і праводзіцца сустрэчы кандыдатаў і іх даверaных асоб з выбаршчыкамі. Кандыдаты ў Прэзідэнты і іх даверныя асобы не пазней за два дні да правядзення падобнай сустрэчы павінны праінфармаваць у заяўляльным парадку мясцовыя выканаўчыя органы аб правядзенні такой сустрэчы і аб часе яе правядзення. Што да сустрэч у закрытых памяшканнях, то яны праводзяцца ў культурных і адукацыйных установах, тых памяшканнях, якія вызначылі мясцовыя выканаўчыя органы па ўзгадненні з тэрытарыяльнымі камісіямі. Кандыдаты ў Прэзідэнты і даверныя асобы падаюць адпаведныя заявы ў тэрытарыяльныя выбарчыя камісіі, і тыя прымаюць меры па забеспячэнні дадзеных сустрэч: размяшчаюць аб'явы па правядзенні сустрэч, забяспечваюць залы неабходнай электроннай апаратурай.

Лідзія Ярмошына параіла выбаршчыкам сачыць за інфармацыйнымі сайтамі мясцовых выканаўчых органаў: найперш там будуць публікавацца аб'явы аб сустрэчах кандыдатаў у Прэзідэнты з выбаршчыкамі. Акрамя гэтага, дадзеная інфармацыя таксама будзе размяшчацца ў мясцовых газетах, якія заснаваны дзяржаўнымі органамі.

Назіральнікі працуюць у рэгіёнах.

Фота БЕЛТА.

НАЗІРАЛЬНІКІ ПАДРЫХТАВАЛІ ПЕРШУЮ СПРАВАЗДАЧУ

Місія назіральнікаў ад Садружнасці Незалежных Дзяржаў на выбарах Прэзідэнта Беларусі падрыхтавала першую прамежкавую справаздачу аб выбарчай кампаніі ў нашай краіне. Пра гэта заявіў учора пасля азнаямлення з работай Лагойскай раённай камісіі па выбарах кіраўніка дзяржавы **кіраўнік місіі Сяргей ЛЕБЕДЗЕЎ.** Па яго словах, справаздача павінна быць апублікавана ў самым хуткім часе. У ёй, па інфармацыі Сяргея Лебедзева, даецца ацэнка выбарчага заканадаўства нашай краіны, якое за апошнія гады зведала пазітыўныя змены ў бок большай дэмакратызацыі выбараў і большага ўліку інтарэсаў грамадзян. Увогуле кіраўнік місіі назіральнікаў ад СНД высока ацэньвае правядзенне выбарчай кампаніі ў нашай дзяржаве.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки»,** г. Минск, ул. Мележа 5/2, офис 1703			
Продавец	**ОАО «МИЛКАВИТА»,** г. Гомель, ул. Бр. Лизюковых, 1			
Предмет аукциона, объекты недвижимого имущества, расположенные по адресу: Гомельская обл., г. Лоев, ул. Царикова, д. 39 (имущество реализуется одним лотом)				
№ п.п.	Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер
1.	**Бытовые помещения**	Здание административно-хозяйственное	58,5 кв.м	340/С-293597
2	**Склад**	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	115,9 кв.м	340/С-293569
3	**Здание конторы**	Здание административно-хозяйственное	52,2 кв.м	340/С-293567
4	**Здание производственного корпуса**	Здание специализированное для производства продуктов питания, включая напитки, и табака	267,5 кв.м	340/С-293570
*Составные части и принадлежности	Забор с воротами, асфальтное покрытие 1054,6 кв.м			
5	**Котельная**	Здание специализированное коммунального хозяйства	100,2 кв.м	340/С-293568
*Составные части и принадлежности	Труба дымовая (h=24м), емкости для топлива 2 шт. по 6 куб.м.			
6	**Гараж**	Здание специализированное автомобильного транспорта	82,3 кв.м	340/С-293565
7	**Кабельная линия электропередач**	Две кабельные линии 0,4кВ, длина 30 м		
Начальная цена с НДС 20% – 2 079 533 400 белорусских рублей.				
Сведения о земельном участке	Для обслуживания зданий и сооружений молочного завода продавцу предоставлен на праве постоянного пользования земельный участок пл. **0,3603 га.** Ограничения (обременения) – находится в водоохранных зонах			
Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с №3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в евро (EUR) – 3012343265060; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г.Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»				
Срок подписания договора купли-продажи	**15** рабочих дней после проведения аукциона			
Условия оплаты предмета аукциона				
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после подписания договора купли-продажи.				
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**				
Дата и время проведения аукциона	**26.10.15 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**			
Дата и время окончания приема документов	**23.10.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**			
Контактные телефоны	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. E-mail: auction@cpo.by**			

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуюць у сувязі са смерцю старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў АЦЯСАВА Аляксандра Ягоравіча і выказваюць глыбокае спачуванне яго родным і блізкім.

Калектыў РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» выказвае глыбокія спачуванні родным і блізкім АЦЯСАВА Аляксандра Ягоравіча, старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў, у сувязі з яго смерцю.

НЕБА БЕЗ «ДЗІРАК»

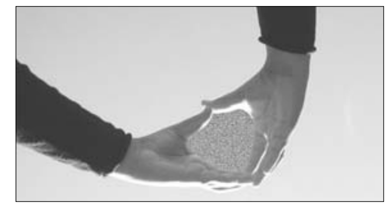

Беларусь уваходзіць у першую дваццатку краін, якія адказна ставяцца да зберажэння азонавага слою

Словазлучэнне «азонавая дзірка» вядомае любому адукаванаму чалавеку. І ад таго, што праблема даўно акрэслена, стаўленне да яе ў насельніцтва ўжо звыкла-спакойнае. Хоць навукоўцы не стамляюцца нагадваць, што ўздзеянне ўзмацнелай ультрафіялетавай радыяцыі здольна выклікаць рак скуры, катаракту вачэй, прыгнятае імунную сістэму чалавека, а таксама наносіць непрадказальную шкоду раслінам, водарасцям і глабальнай экасістэме, у тым ліку глабальнаму клімату.

Між тым беларускія анколагі сведчаць, што ў апошні час у нашых суайчыннікаў на першае месца сярод анкалагічных захворванняў выйшлі злаякасныя пухліны скуры. Адзін з асноўных фактараў рызыкі для гэтых пухлін — якраз-такі ўльтрафіялетавае выпраменьванне. Але чаму ў беларусаў, якія жывуць далёка не на экватары і не каля Антарктыды, дзе размешчана велізарная азонавая дзірка, лідзіруюць менавіта злаякасныя пухліны скуры, сказаць ніхто не бярэцца. Тым не менш анколагі адзначаюць, што цяпер многія нашы суайчыннікі выязджаюць на адпачынак у паўднёвыя краіны, дзе, загараючы, нярэдка атрымліваюць апёкі.

Але ні адзін сонечны апёк не праходзіць бясследна, сцвярджае **загадчык прыёмнага аддзялення, хірург РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі к.м.н. Генадзь РЫМДЗЕНАК.** Нават калі і здаецца, што ўсё абышлося, гэта можа быць не так. Яны могуць даца ў знакі і праз 20, і праз 30 гадоў — тэрміну даўнасці тут не існуе. Да ведама: банальнае пачырваненне скуры пасля пляжу медыкі разглядаюць ужо як апёк 1-й ступені. Таму, адзначае Генадзь Рымдзенак, загараць трэба вельмі асцярожна, асабліва сінявокім і светласкурым людзям.

Але ёсць і добрыя навіны. Навукоўцы абяцаюць, што ў наступныя некалькі дзесяцігоддзяў азонавы слой на планеце адновіцца да кантрольных узроўняў 1980 года. Гэтага дазволіць дасягнуць узгодненыя міжнародныя дзеянні па барацьбе з азонаразбуральнымі рэчывамі.

Наша краіна адной з першых падпісала Венскую канвенцыю (ратыфікаваную ў 1986 годзе) аб ахове азонавага слоя і Манрэальскі пратакол (ратыфікаваны ў 1988 годзе) па рэчывах, што разбураюць азонавы слой, тым самым узяўшы на сябе строгія абавязацельствы па скарачэнні і спыненні спажывання азонаразбуральных рэчываў.

За апошнія пяць гадоў, па словах **вядучага навуковага супрацоўніка Нацыянальнага навукова-даследчага цэнтра маніторынгу азонасферы БДУ Аляксандра КРАСОЎСКАГА**, спажыванне азонаразбуральных рэчываў у Беларусі скарацілася на 50%. І, у адпаведнасці з абавязацельствамі, наша краіна павінна цалкам спыніць спажыванне азонаразбуральных рэчываў да 2020 года.

Разбураюць азонавы слой запуск касмічных ракет і самалётаў, якія лётаюць на вышыні ў 12-16 км. Але самай галоўнай прычынай яго разбурэння з'яўляецца хлор і яго вадародныя злучэнні, якія трапляюць у атмасферу ў першую чаргу ад раскладання фрэонаў. Пры гэтым, як паведаміў **начальнік упраўлення рэгулявання ўздзеяння на атмасфернае паветра і водныя рэсурсы Міністэрства прыроды і аховы навакольнага асяроддзя Сяргей ЗАЎЯЛАЎ**, малекула хлору знішчае 200 тысяч малекул азону. Таму хлор, бром і фтор, якія трапляюць у верхнія слаі атмасферы, здольны выклікаць сур'ёзныя наступствы.

У свеце ўжо знойдзены заменнік фрэонаў у аэразолях — прапан-бутанавая сумесь. Яна амаль не саступае фрэону па параметрах, адзіным мінусам з'яўляецца толькі тое, што яна вогненебяспечная. Такія аэразолі ўжо досыць шырока выкарыстоўваюцца. Што тычыцца халадзільных установак, справы ідуць крыху горш. Тым не менш Мінскі завод халадзільнікаў ЗАТ «Атлант», які да 1993 года выпускаў халадзільнае абсталяванне, што працавала на азонаразбуральных рэчывах, у прыватнасці на фрэоне, пачынаючы з 2002 года перайшоў на вытворчасць халадзільнікаў і маразільнікаў з ужываннем азонабяспечнага холадагента R600a.

Азонаразбуральныя рэчывы пакуль яшчэ выкарыстоўваюцца ў ТАА «Завод аўтамабільных прычэпаў і кузаваў «МАЗ-Купава» для ўспенявання панэляў і на Давыд-Гарадоцкім электрамеханічным заводзе — для абястлушчвання дэталяў. Але, як паведаміў Сяргей Заўялаў, і гэтыя прадпрыемствы павінны будуць пазбавіцца ад азонаразбуральных тэхналогій.

На «МАЗ-Купава» неўзабаве будзе заключаны кантракт на пастаўку новага італьянскага абсталявання, якое дасць магчымасць адысці ад азонаразбуральных тэхналогій. Такое ж бяспечнае абсталяванне ў верасні з'явіцца і ў Давыд-Гарадку. Кампанія «Мясамалмантаж» будзе вырабляць малагабарытныя аміячныя ўстаноўкі, якія пойдуць на змену абсталяванню, што змяшчае азонаразбуральныя рэчывы.

У цэлым у нашай краіне, па словах спецыялістаў, пачынаючы з 1996 года выведзена з абарачэння звыш 600 т розных азонаразбуральных рэчываў, а з 2007 года дзейнічае сістэма ліцэнзійнага рэгулявання абыходжання з азонаразбуральнымі рэчывамі.

Святлана БУСЬКО. *busko@zviazda.by*

ІХ ПАЛЁТЫ НЕ ТОЛЬКІ Ў СНЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А тут яшчэ і Ганна Гуськова, якая ў суперфінал спаборніцтваў выйшла з найлепшым вынікам. Ну, а там, у апошняй спробе, яна выканала трайное сальта: першае — прагнуўшыся, другое з групоўкай, а трэцяе з вінтом. Суддзі ацанілі яе выступленне ў 85,40 бала, што дазволіла нашай суайчынніцы падняцца на першы радок п'едэстала. Другой стала расіянка Аляксандра Арлова, трэцяй — яе сяброўка па камандзе Таццяна Бабіч.

— Усведамленне таго, што я перамагла, прыйшло толькі ў той момант, калі паднялася на п'едэстал. Вялікі дзякуй, што пабудавалі для нас такі цэнтр, вельмі прыемна і камфортна было выступаць тут, — не хаваючы хвалявання падзялілася ўражаннямі ад спаборніцтваў Ганна Гуськова.

Фота Надзеі БУЖАН.

Пераможца — беларуска Ганна ГУСЬКОВА *(у цэнтры)*, **сярэбраны прызёр Ганна АРЛОВА і бронзавы прызёр Таццяна БАБІЧ.**

У мужчын першынстваваў заяўлены лідар швейцарац Міша Гесер, які набраў найбольшую суму балаў як у фінале, так і ў суперфінале (131,81). Расіянін Пётр Мядуліч і швейцарац Дзімітры Іслер сталі ўладальнікамі сярэбранага і бронзавага медалёў адпаведна.

Прадстаўнікі Беларусі Дзяніс Восіпаў і Максім Гусцік *(на фота)* замкнулі пяцёрку найлепшых, Дзяніс стаў чацвёртым, Максім фінішаваў пятым.

— За Ганну рады, яна змагла выйграць у сур'ёзных саперніц. Што ж тычыцца мужчын, то ўсе тры атлеты, якія сталі прызёрамі, выканалі трайное сальта з пяццю піруэтамі. Нашы хлопцы пакуль такой праграмай не валодаюць, таму будзем працягваць працаваць, — так падвёў вынікі выступлення сваіх падапечных **галоўны трэнер зборнай Беларусі Мікалай КАЗЕКА.**

Нагадаем, у спаборніцтвах не прыняў удзел лідар мужчынскай беларускай зборнай Антон Кушнір, ён назіраў за барацьбой з трыбун, таму што аднаўляецца пасля хваробы.

Адкрыты чэмпіянат Беларусі стаў этапам падрыхтоўкі нашых спартсменаў да зімовага сезона. Ужо ў канцы кастрычніка каманда адправіцца на «снежныя» зборы, а пазней пачнуцца этапы Кубкаў свету і Еўропы.

Акрамя спаборніцкай праграмы, турнір уключаў урачыстую цырымонію ўшанавання нашых славутых фрыстайлістаў Дзмітрыя Дашчынскага і Аляксея Грышына, якія афіцыйна завяршылі сваё выступленне за нацыянальную зборную. Дзмітрый, дарэчы, працягвае працаваць у камандзе: ён займаецца падрыхтоўкай маладых спартсменаў.

— Узнагароджанне стала для нас сюрпрызам. Я ўжо забыўся, калі перастаў скакаць, а тут такая нечаканасць. Вельмі прыемна, што заўзятары і кіраўніцтва яшчэ памятаюць пра нас. Вялікі дзякуй за ўсё мерапрыемства і добрыя словы, — адзначыў **Дзмітрый ДАШЧЫНСКІ.**

Нагадаем, спартыўна-аздараўленчы цэнтр «Фрыстайл» быў адкрыты ў красавіку 2015 года. Арэна з'яўляецца ўнікальнай, пры яе будаўніцтве выкарыстоўваўся вопыт швейцарскіх спецыялістаў. Высокатэхналагічнае абсталяванне стадыёна дазваляе ў падрыхтоўчы перыяд правесці эфектыўную працу, падвесці лыжных акрабатаў да асноўнай часткі сезона ў аптымальнай форме. Трамплін выкананы з палімернага пакрыцця і арашаецца вадой, што замяняе фрыстайлістам снежны схіл. Скачуць спартсмены ў самы глыбокі (7,5 м) у краіне басейн, ён абсталяваны паветранай падушкай, якая змякчае ўдар пры прызямленні атлета на ваду.

Пасля адкрыцця цэнтра паўсталі невялікія праблемы з разгоннай часткай трампліна, але ў самыя кароткія тэрміны ўсе непаладкі былі ліквідаваны, што дазволіла правесці першыя афіцыйныя спаборніцтвы на высокім узроўні. Гэта адзначылі як трэнеры, так і ўдзельнікі чэмпіянату.

Галоўны трэнер зборнай Расіі Дзмітрый КАВУНОЎ:

— Наша каманда праводзіць ужо другі вучэбна-трэніровачны збор у новым комплексе. Расійскім спартсменам вельмі падабаецца тут скакаць, напрацоўваць праграму перад зімовым сезонам. Мінскі спарткомплекс «Фрыстайл» без перабольшання ўнікальнае збудаванне, аналагаў якому ў Расіі няма. Тое, пра што мы марылі вельмі доўга, з'явілася ў Беларусі. Цяпер пастаянна будзем прыязджаць сюды на зборы.

Галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Швейцарыі, тэхнічны дэлегат Міжнароднай федэрацыі лыжнага спорту Майкл РОТ:

— Раней беларуская каманда прыязджала трэніравацца ў Швейцарыю, а цяпер, калі ў яе ёсць уласны цэнтр такога ўзроўню, спартсмены стануць яшчэ мацнейшымі! Хацелася б адзначыць, што спаборніцтвы прайшлі на высокім узроўні, не ўзнікла ніякіх праблем. Мне хацелася б павіншаваць усіх арганізатараў, яны папрацавалі на «выдатна».

Пераможца адкрытага чэмпіянату Беларусі Міша ГЕСЕР (Швейцарыя):

— Ваш цэнтр — гэта выдатнае месца, якое падыходзіць як для трэніровак, так і для міжнародных спаборніцтваў высокага ўзроўню. Спадзяюся, што гэты турнір стане традыцыйным і мы зноў убачымся ў наступным годзе.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. *lobazhevich@zviazda.by*

■ Спорт-тайм

УПУСЦІЛІ ШАНЦ

1. Беларуская велагоншчыца Алена Амялюсік у складзе каманды «Velocio-SRAM» стала чэмпіёнкай свету ў камандный гонцы на 38,8 км. Другое і трэцяе месцы занялі дзве каманды з Нідэрландаў — «Boels-Dolmans» і «Rabobank-Liv Woman».

2. Хакейнае мінскае «Дынама» завяршыла сваю чатырохматчавую выязную серыю паражэннем ад «Сочы» 1-4. Падапечныя Любаміра Покавіча пасля гасцявых перамог над «Спартаком» і «Ак Барсам» прайгралі спачатку ў Яраслаўлі, а потым і ў Сочы.

— Мы ўбачылі сорак хвілін цікавай гульні. Матч мог завяршыцца на карысць любой з каманд. У другім перыядзе сочынцы змаглі аказаць моцны ціск, былі моманты і ў нас. Аднак сапернік выкарыстаў свае магчымасці, а мы не. У трэцім перыядзе гаспадары закінулі трэцюю і чацвёртую шайбы, чым і вырашылі зыход сустрэчы, — адзначыў пасля гульні **галоўны трэнер «бела-сініх» Любамір ПОКАВІЧ.**

У Мінску 23 верасня «Дынама» сустрэнецца з «Югрой» з Ханты-Мансійска, 25 верасня — з екацярынбургскім «Аўтамабілістам».

3. Брэсцкі гандбольны клуб імя Мяшкова на старце Лігі чэмпіёнаў атрымаў буйную перамогу ў хатнім матчы над сербскай «Вайводзінай» 34-22.

— Па складзе мы мацнейшыя і абавязаны былі перамагчы. Адыграла сваю ролю і даўжыня нашай лаўкі. Гэта дазволіла бегаць у контратакі і гуляць у другім тайме больш раскавана. Задаволены, што ўзялі першыя два ачкі ў Лізе чэмпіёнаў. Будзем працаваць над тым, каб падыходзіць да матчаў гэтага турніру з яшчэ больш вялікім жаданнем і злосцю. Таму што на выездзе гуляць будзе вельмі няпроста. А ў нашай групе для выхаду далей трэба займаць першае або другое месца, — сказаў пасля гульні **галоўны трэнер БГК Сяргей БЯБЕШКА.**

4. Зборная Беларусі пацярпела паражэнне ад каманды Партугаліі ў матчы 3-га раўнда II групы Еўра-Афрыканскай зоны Кубка Дэвіса.

Вырашальнай стала гульня паміж першай ракеткай беларускай каманды Уладзімірам Ігнацікам і лідарам партугальцаў Жоао Соўзае, наш суайчыннік быў слабейшым — 1:6, 1:6, 4:6.

Такім чынам, па выніках папярэдніх сустрэч лік у матчы стаў 3:2 на карысць зборнай Партугаліі, якая прымала беларусаў на грунтавых кортах тэніснага клуба ў Віану-ду-Каштэлу.

Зборная Беларусі на наступны сезон па-ранейшаму застанецца ў II групе Еўра-Афрыканскай зоны Кубка Дэвіса (трэці па рангу дывізіён). Партугальцы ж атрымаюць пропуск у І групу Еўра-Афрыканскай зоны.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. *lobazhevich@zviazda.by* ■

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНОЙ ДЕКЛАРАЦИИ ИООО «Датч Стар»,

опубликованной в газете «Звязда 26.09.2013 г. № 181, строительства многоквартирного жилого дома с подземной гараж-стоянкой (№ 1 по генеральному плану в квартале пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожная – ул. Хмелевского) со встроенными объектами обслуживания населения:

«...Стоимость 1 кв.м для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий, квартиры, площадью **81,53 кв.м** на 16 этаже, **83,03 кв.м** на 18 этаже – *1300 (одна тысяча триста)* долларов США».

Дополнительную информацию можно получить по адресу: г. Минск, ул. Немига, 40, офис 704. Тел.: 8 (017) 306 20 90, Vel.: 8 (029) 380 26 80, 8 (044) 781 81 17.

УНП 191061436

ОАО «РИП-АЧФА» приглашает на общее собрание акционеров, которое состоится 23 октября 2015 года в 14.00 по адресу: г. Минск, пр. Партизанский, 146а

В ПОВЕСТКУ ДНЯ ВКЛЮЧЕНЫ СЛЕДУЮЩИЕ ВОПРОСЫ:

1. Утверждение ликвидационного баланса общества.

С информацией, подлежащей утверждению на годовом собрании, можно ознакомиться по местонахождению общества.

УНП 101030607

ГАЙДУКЕВИЧ — СИЛЬНАЯ БЕЛАРУСЬ!

Программа кандидата в Президенты Республики Беларусь Гайдукевича Сергея Васильевича

Уважаемые сограждане! Дорогие белорусы! Предвыборный штаб Сергея Васильевича **Гайдукевича**, председателя Либерально-демократической партии Беларуси, сердечно благодарит всех, кто поддержал выдвижение нашего лидера кандидатом в Президенты Республики Беларусь.

Мы знаем, что граждан, которые хотели подписаться за **Гайдукевича,** значительно больше, но по объективным причинам наши активисты не смогли прийти к каждому из Вас. Мы чувствовали огромную поддержку, это дало необходимые силы, и теперь у избирателей есть возможность проголосовать за Сергея Васильевича **Гайдукевича**.

Наш кандидат не обещает, а предлагает конкретные действия для улучшения ситуации в стране и повышения ее имиджа на международной арене. Предвыборная кампания кандидата на пост Президента Республики Беларусь Сергея Васильевича **Гайдукевича** проходит под лозунгом «За сильную Беларусь!». Основной слоган кампании — «Порядок в стране, достаток в доме». Ведь все мы хотим стабильности, процветания, роста благосостояния и социально-экономического развития страны. Такое возможно только в Сильной Беларуси, а Сильная Беларусь — это порядок в стране, достаток в доме!

ВНУТРЕННЯЯ ПОЛИТИКА

Гайдукевич не разъединяет, а объединяет людей, и тем самым укрепляет суверенитет и независимость страны, способствует формированию новых возможностей для будущего Беларуси.

Гайдукевич считает необходимым провести ближайшие парламентские выборы по смешанной пропорционально-мажоритарной избирательной системе с участием всех конструктивных сил, настроенных на созидательную работу во благо граждан и Беларуси.

Гайдукевич сделает из чиновников — государственников! Беларуси нужны не клерки, а люди с государственным мышлением, инициативные управленцы, а не люди, боящиеся потерять «теплое» кресло. Государственник осознает всю личную ответственность перед Отечеством, отвечает за свои действия и не боится проявлять инициативу на пользу Родины.

Гайдукевич за расширение полномочий местных органов самоуправления и привлечение в общественно-политическую жизнь всех заинтересованных граждан.

Гайдукевич знает, какие реформы и преобразования нужны стране. Политический и управленческий опыт кандидата позволит провести курс изменений без потрясений.

Гайдукевич за сильное правовое государство, где понятия Свобода, Закон и Порядок не пустые слова.

Гайдукевич категорически против авантюризма в политике, потому что знает: любой эксперимент в политике — это эксперимент на людях.

Гайдукевич приветствует плюрализм интересов и идеологий, выступает за политическую конкуренцию, свободу торговли и уважает личную свободу.

Гайдукевич опирается на исторический опыт своего народа, не делит историю, не играет с историей и не воюет. Дорожит и уважает, осознает, что история — в будущем.

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БАЗА

Гайдукевич и Либерально-демократическая партия всегда защищали и будут защищать экономические интересы нашей страны.

Гайдукевич не приемлет ситуации, когда зарплаты растут, а реальный доход граждан падает. Необходимо реальное повышение доходов населения с ростом цен и недопущение периодов резкого падения реального уровня жизни людей. Надо приблизить минимальный размер оплаты труда к прожиточному минимуму.

Гайдукевич за доведение социальной (минимальной) пенсии до уровня прожиточного минимума и возрождение трудовой пенсии, в перспективе персонификацию пенсионных счетов и развитие системы негосударственного пенсионного обеспечения.

Гайдукевич считает необходимым серьезно повысить уровень социальных гарантий нетрудоспособным, особенно инвалидам и детям. Молодые семьи должны ощущать поддержку государства не на словах, а на деле. Жилье по доступным ценам, а работа за достойный заработок.

Гайдукевич остановит отток из страны молодых специалистов в различных сферах жизнедеятельности путем повышения оплаты их труда. Перспектива повышения зарплаты по выслуге лет не вызывает стремления у молодых специалистов, а лишь провоцирует их на выезд из страны.

Гайдукевич видит главной задачей в развитии экономики — переход к экономическому росту на основе стимулирования развития легального сектора экономики, способного обеспечить наполнение бюджета, и вытеснения теневой экономики. Экономического роста не может быть без инвестиций. Но инвестиций не будет без создания эффективного собственника, который заинтересован в долгосрочном развитии предприятия, а не «проедании» доходов от него.

Гайдукевич за развитие частной инициативы и окажет всяческую поддержку в развитии малого и среднего бизнеса. Бизнес — мотор экономики. Уже сейчас мы предлагаем с учетом экономической ситуации в целях стимулирования развития среднего и малого бизнеса передать пустующие административные помещения представителям среднего и малого бизнеса, освободив их от арендной платы на 3 года.

Гайдукевич знает, что стране нужно высокое качество и эффективность образования, его практическая жизненная направленность. Образование должно соответствовать потребностям личности, общества, страны.

Гайдукевич знает о проблемах предприятий, которые скатываются все ниже и ниже по качеству продукции, ее рентабельности, как на внутреннем, так и на внешнем рынке, ряд производств просто работают на забивку складов. Поэтому необходима модернизация и поддержка, но тех производств, которые реально могут конкурировать. Хватит вкладывать баснословные деньги в заведомо слабые предприятия.

Гайдукевич за качественную медицину и хорошее состояние здоровья нации, охрана здоровья нации — важнейшая задача руководителя страны.

В команде **Гайдукевича** профессионалы, люди дела, руководители успешных предприятий, специалисты в госуправлении, которые знают, что надо делать, чтобы экономика страны развивалась.

Но при этом **Гайдукевич** и его команда понимают, что популизм и пустые обещания сейчас не приемлемы, нужна ежедневная, планомерная работа всех нас на благо страны.

ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА

Гайдукевич знает, что жизненно необходимо держать паритет между Западом и Востоком, быть своеобразной восточнославянской Швейцарией. Отчетливо понимает, что Запад — наш Партнер, а Россия — Союзник. Нельзя делить нашу страну по Западной или Восточной параллели, нельзя стремиться к тому, чтобы Беларусь стала Восточным или Западным рубежом.

Гайдукевич осознает, что процессы глобализации и интеграции нужны для экономичного развития, но чтобы не очутиться под более сильной страной, необходимо сохранение национальной культуры, традиций, духа. Беларусь должна быть Суверенным, Независимым государством, даже во времена СССР мы имели свое представительство в ООН.

Гайдукевич будет проводить по-настоящему многовекторную политику, мы должны выстраивать взаимовыгодные отношения со всеми странами и на Западе, и на Востоке. Дружба с Западом не идет в разрез с дружбой с Востоком, ведь главное — национальные интересы.

Гайдукевич за отмену санкций. Никогда санкции и ограничения не способствовали развитию взаимоотношений! Пришло время делать шаги навстречу друг другу.

Гайдукевич сделает Беларусь крепким и надежным мостом между Западом и Востоком, Югом и Севером.

Гайдукевич за создание единого экономического пространства от Лиссабона до Владивостока.

Гайдукевич не делит Европу по Беларуси, ведь мы неотъемлемая часть европейской цивилизации. Вместе с тем с Россией у нас всегда было больше отношений. Так исторически складывались партнерские связи, это наша история.

Гайдукевич поддерживает интеграционные процессы на постсоветском пространстве. И Россия, и Украина, и Казахстан — наши братья. И развитие взаимоотношений между нашими странами — это большой плюс. Вместе с тем любые интеграционные образования, в том числе и с Россией, должны быть только равноправными и взаимовыгодными.

Гайдукевич уверен, что удержаться в Центре, перестать метаться между Западом и Востоком может только Сильная Беларусь, которой управляют государственники с ясной и четкой позицией. Путь у нас один — к Беларуси! Развивать и укреплять страну! Вот для этого нам нужны партнерские отношения с Западом и союз с Востоком, а не для решения каких-то амбиций.

Поддерживая Сергея Васильевича **Гайдукевича**, Вы поддерживаете многотысячную команду однопартийцев. Либерально-демократическая партия Беларуси объединяет 50 тысяч граждан, это самая мощная политическая сила республики. Наши активисты трудятся в различных сферах, где зарекомендовали себя как ответственные и профессиональные работники в государственных органах местной администрации, медицине, образовании, бизнесе и военном деле. Слышим каждого, знаем о проблемах не понаслышке и имеем бесценный опыт. С момента обретения независимости мы последовательно укрепляем фундамент страны, усердно вносим свой вклад, ведь знаем, как легко разрушать и трудно строить.

Гайдукевич — Сильная Беларусь, а Сильная Беларусь — порядок в стране, достаток в доме!

■ Пытанне — адказ

ДЗЕ ЛЕКІ ТАННЕЙШЫЯ?

У рэдакцыю паступіў ліст з пытаннем аб кошце лекавых сродкаў у аптэках дзяржаўнай і недзяржаўнай формаў уласнасці горада Віцебска. Вось вытрымкі з пісьма:

«...Да вас звяртаюцца жыхары самага буйнога мікрараёна Білева г. Віцебска. Мы бачым, што ў нашым мікрараёне ў апошні час адчыняецца ўсё больш аптэк... Цікава, што дзяржаўных удвая больш, чым камерцыйных... Мы жадаем лячыцца нашымі айчыннымі таблеткамі, яны больш надзейныя і павінны танней каштаваць. Але! Чамусьці кошт на беларускія лекі ў дзяржаўных аптэках (у нашым мікрараёне) вышэйшы, чым у камерцыйных. І гэта пры тым, што арэндная плата ў дзяржаўных аптэк значна ніжэйшая, чым у камерцыйных. Калі лічыць, што арэнда — асноўны артыкул затрат любога прадпрыемства, нам незразумела, адкуль тады такія цэны на лекі...».

Тэма, закранутая ў лісце, вельмі актуальная і можа быць цікавай для іншых чытачоў, таму мы прадстаўляем адказ на яго. Аднак ліст аказаўся непадпісаным, а таму надалей нагадваем вам, шаноўныя чытачы, парадак звароту. Паводле артыкула 23 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб зваротах грамадзян і юрыдычных асоб» ад 18.07.2011 № 300-З (са зменамі і дапаўненнямі), ананімныя звароты не разглядаюцца, паколькі не змяшчаюць прозвішча, імя і імя па бацьку або ініцыялы, адрас месца жыхарства або знаходжання, месца працы, вучобы.

Тлумачэнні дала **намеснік генеральнага дырэктара Віцебскага РУП «Фармацыя» Ірына ДРУЖЫНІНА:**

— Сёння ў Віцебску функцыянуюць 54 аптэкі нашага прадпрыемства і 91 аптэка недзяржаўнай формы ўласнасці. Для забеспячэння даступнай і якаснай лекавай дапамогі жыхарам мікрараёна Білева арганізавана работа трох дзяржаўных аптэк:

— аптэка № 300 — пр. Маскоўскі, 109-2;

— аптэка № 288 — пр. Маскоўскі, 99;

— аптэка № 267 — вул. Багатырова, 20А.

Функцыянуюць у гэтым мікрараёне і тры аптэкі недзяржаўнай формы ўласнасці:

— аптэка № 53 ТАА «Іскамед» — вул. Багатырова, 28-109;

— аптэка № 10 ЗАТ «Кампанія «Інтэрфарм» — вул. Багатырова, 10/2;

— аптэка № 18 ТДА «Фарм-Прадукт» — пр. Маскоўскі, 130-1.

Фарміраванне цэн на Віцебскім РУП «Фармацыя» ажыццяўляецца згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 11.08.2005 № 366 «Аб фарміраванні цэн на лекавыя сродкі, вырабы медыцынскага прызначэння і медыцынскую тэхніку» (са зменамі і дапаўненнямі) без прымянення лімітава дапушчальных гандлёвых надбавак. Дадаткова ажыццяўляецца пастаянны маніторынг цэн на лекавыя сродкі, у тым ліку айчыннай вытворчасці, ва ўсіх аптэках Віцебска і Віцебскай вобласці.

Трэба заўважыць, што інфармацыя, прадстаўленая ў звароце, не адпавядае рэчаіснасці, бо з прыведзеных прыкладаў цэн толькі дзве пазіцыі *(мукасат, аспірын)* датычацца аптэкі, размешчанай у мікрараёне Білева (аптэка №53 ТАА «Іскамед», вул. Багатырова, 10/2). Усе астатнія датычацца аптэк, размешчаных у самых розных раёнах горада, і лекавыя сродкі па коштах, указаных на сайце tabletka.by, там фактычна адсутнічаюць, а ў наяўнасці ж — па коштах больш высокіх. Звесткі па наяўнасці і цэнах на лекі на згаданым сайце носяць азнаямленчы характар і ў кожным канкрэтным выпадку патрабуюць удакладнення па званку ў аптэку.

Кошт на ўказаныя ў звароце лекі ва ўсіх аптэках мікрараёна Білева прыблізна аднолькавы, і **ў большасці выпадкаў у дзяржаўных аптэках Віцебскага РУП «Фармацыя» ён ніжэйшы, чым у суседніх аптэках недзяржаўнай формы ўласнасці.**

Віцебскае РУП «Фармацыя» для забеспячэння даступнасці розным слаям насельніцтва і прыярытэтнасці цэн у дзяржаўным сектары ўкараніла сістэму зніжак на медыцынскія тавары для малазабяспечаных слаёў насельніцтва (інваліды, пенсіянеры, шматдзетныя сем'і) у памеры 10 працэнтаў ад рознічнага кошту па больш як 400 гандлёвых найменнях лекавых сродкаў айчыннай вытворчасці. Зніжка прадастаўляецца цягам усяго працоўнага часу ва ўсіх аптэках прадпрыемства пасля прад'яўлення пацвярджальнага дакумента.

Пытанне максімальнага набліжэння якаснай і даступнай лекавай дапамогі жыхарам Віцебска, у тым ліку новага мікрараёна Білева, знаходзіцца на пастаянным кантролі. Ніякіх прэферэнцый у першачарговым прадастаўленні плошчаў для арганізацыі работы новых аптэк або зніжэнні арэнднай платы Віцебскае РУП «Фармацыя» не мае.

Атрымаць інфармацыю аб наяўнасці і кошце лекавых сродкаў у аптэках Віцебскага РУП «Фармацыя» можна па нумары даведачнай службы 169.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

22 ВЕРАСНЯ 2015 г.
АЎТОРАК
№ 18 (15777)

Выдаецца з 21 красавіка 1921 года

Бачыць мэту

Шляхам самапазнання

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Маладыя пішуць пра маладых і для маладых. Гэта прынцып «Чырвонкі. Чырвонай змены», якая па сваёй сутнасці з'яўляецца творчай пляцоўкай для таленавітых юнакоў і дзяўчат: школьнікаў, абітурыентаў, студэнтаў, маладых спецыялістаў, што хочуць звязаць або ўжо звязалі свой лёс з журналістыкай. Сапраўды, каму, як не ім, лепш за іншых ведаць і разумець, чым жывуць іх аднагодкі, якія праблемы найперш турбуюць тых, хто стаў на шлях самапазнання? І хто, як не яны, здольныя ў першую чаргу зразумелай мовай данесці свае думкі і памкненні да равеснікаў?

Гэтымі днямі пройдзе форум маладых журналістаў, дзе такая ж магчымасць будзе ў тых, хто, нягледзячы на свой узрост, ужо мае за плячыма пэўны жыццёвы і прафесійны досвед і гатовы падзяліцца ім з такімі ж неабыякавымі, крэатыўнымі, няўрымслівымі калегамі-равеснікамі. Напярэдадні гэтай сустрэчы «Чырвонка. Чырвоная змена» падрыхтавала спецыяльны выпуск, каб яшчэ раз даць слова тым, хто ў наступныя гады будзе жыць і тварыць на «вастрыні часу».

На здымку: Гэтыя прыгожыя, абаяльныя маладыя юнакі і дзяўчаты — студэнты першага курса Інстытута журналістыкі БДУ. Яны пакуль шчаслівыя толькі ад таго, што паступілі. Наперадзе іх чакаюць гады вучобы і практыкі, падчас якіх давядзецца спасцігаць як жыццёвую, так і прафесійную мудрасць. Часам, магчыма, будзе нялёгка. Але мы ўпэўнены, што сярод гэтых першакурснікаў ёсць і будучыя ўдзельнікі далейшых форумаў маладых журналістаў. Прынамсі, сваіх будучых калег па рэдакцыі на здымку мы дакладна бачым. Можаце не сумнявацца!

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

Век вучыся

«ЗОРНАЯ ХВАРОБА» НЕ СПРЫЯЕ РАЗВІЦЦЮ

У гэтым перакананы першы намеснік старшыні Беларускага саюза журналістаў Вадзім Гігін

Падчас інтэрв'ю галоўны рэдактар часопіса «Беларуская думка», які з'яўляецца адным з арганізатараў і пастаянных удзельнікаў форуму маладых журналістаў, не толькі расказаў пра асаблівасці сёлетняй «вучобы», але і падзяліўся ўласнымі поглядамі на журналістыку.

— Вадзім Францавіч, чым чацвёрты форум будзе адрозніваецца ад папярэдніх трох?

— Па-першае, ён будзе самым масавым. Гэта і зразумела: Год моладзі як-ніяк. Па-другое, пленарная частка пройдзе не ў традыцыйнай форме, калі выступоўцы адзін за адным выходзяць на трыбуну і нешта кажуць, а затым ім задаюць пытанні. Хочам даць слова непасрэдна самім маладым журналістам. І зрабіць гэта ў форме дэбатаў, падчас якіх моладзь будзе ўздымаць вострыя пытанні, што стаяць перад нашай прафесіяй. Яны адбудуцца з удзелам ганаровых гасцей. У якасці экспертаў выступяць вядомыя майстры слова. Дарэчы, праект БРСМ «Выбірай.BY» узняў сапраўдную хвалю маладзёжных дэбатаў. Ужо не раз даводзілася праводзіць такія дыскусіі, і гэта насамрэч узрушвае. Маладыя людзі ў прысутнасці высокіх дзяржаўных кіраўнікоў уздымаюць самыя надзённыя праблемы, якія тычацца выбарчага працэсу, кадравай палітыкі, эканомікі і г.д. І самі ж знаходзяць адказы, уступаюць у дыялог з міністрамі, дэпутатамі, старшынямі выканкамаў. Усё праходзіць у вострай, але добразычлівай атмасферы. Цяпер чарга дайшла да журналістыкі. Упэўнены, атрымаецца цікава і карысна.

Акрамя таго, на базе канкрэтных рэдакцый і інфармацыйных агенцтваў пройдуць выязныя трэнінгі. Ну і вядома, па добрай традыцыі Беларускі саюз журналістаў агучыць вынікі конкурсу для журналістаў-пачаткоўцаў «Дэбют», які, дарэчы, быў заснаваны адначасова з першым форумам. Радуе, што прозвішчы пераможцаў застаюцца на слыху і праз тры гады: гэта сведчыць, што журналістыка — іх свядомы выбар. Сёлета конкурсных работ прыйшло надзвычай шмат. Нашаму Камітэту па этыцы і прэміях прыйшлося шмат папрацаваць. Вельмі добра, што маладыя журналісты з раёнак і абласных рэдакцый, мясцовых тэлерадыёкампаній складаюць канкурэнцыю прадстаўнікам агульнанацыянальных масмедыя. Гэта сведчыць, што ў прафесію прыйшло добрае і таленавітае пакаленне.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
22 09 2015 г.

«ЗОРНАЯ ХВАРОБА» НЕ СПРЫЯЕ РАЗВІЦЦЮ

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)**

— Вы неяк казалі, што не лічыце сябе журналістам у поўным сэнсе гэтага слова...

— Так, бо ў мяне няма адпаведнай адукацыі. Я скончыў гістарычны факультэт...

— Але ж, тым не менш, вы ўзначальваеце часопіс, пішаце не толькі навуковыя, але і публіцыстычныя артыкулы, ведзяце ток-шоу на тэлебачанні. Атрымліваецца, каб дасягнуць поспеху ў прафесіі, журналісцкая адукацыя зусім неабавязковая?

— Ёсць некалькі падыходаў. Наш, савецкі (ён прысутнічае і ў некаторых іншых краінах), згодна з якім журналістыцы трэба навучацца ва ўніверсітэце. І іншы: калі гэта рабіць не трэба, а журналістамі працуюць спрэс людзі з педагагічнай, філалагічнай ці іншай адукацыяй. Асабіста я лічу, што тут павінна быць нейкая залатая сярэдзіна. Вучыцца, безумоўна, трэба, бо калі ты не ведаеш асновы рамяства (структуру артыкула, жанры і г.д.), будзе цяжкавата.

Але ці трэба вывучаць журналістыку 5 гадоў? Гэта дыскусійнае пытанне. Тое ж, што, незалежна ад адукацыі, рэальна дабіцца поспехаў у журналістыцы, доказвае само жыццё. Так, на маіх вачах міліцыянер, які ў 45 гадоў пайшоў на пенсію, стаў выдатным крымінальным аглядальнікам. Многія спартсмены пасля таго, як заканчвалі сваю кар'еру, рэалізоўваліся ў спартыўнай журналістыцы. Яны ведаюць тое, пра што пішуць, знутры, таму іх тэксты атрымліваюцца глыбокімі.

— Ці з'яўляецца ўзрост, на ваш погляд, перашкодай для журналіста ў плане самарэалізацыі ў прафесіі?

— Зразумела, не. Калі ў маладога чалавека ёсць талент, арганізатарскія здольнасці, што можа стаць для яго перашкодай? Не хацелася б зараз прыводзіць хрэстаматыйныя прыклады з іншых галін. Скажам прасцей. Чалавек апантаны, які верыць у свае сілы, упэўнены ў тым, што ён робіць, — праб'ецца. І ўсё ж таленту трэба дапамагаць. Вось як яго заўважыць, не прапусціць у мітусні дзён? Гэта пытанне. Менавіта на дапамогу таленавітым людзям у нашай прафесіі накіраваны форум маладых журналістаў і прэмія «Дэбют». Упэўнены, і сёлета з'явяцца новыя імёны, якія неўзабаве стануць гонарам айчыннай журналістыкі.

«Трэба заўжды вучыцца, глядзець, як робяць іншыя, аналізаваць. А апускаць рукі, на мой погляд, увогуле не варта ні ў якой сітуацыі. Які сэнс? Трэба ісці наперад і верыць у свае сілы».

— Ёсць журналісты, якія толькі год-два як скончылі ўніверсітэт, але для іх ужо характэрна «зорная хвароба». Наколькі важна маладому чалавеку крытычна ставіцца да сябе?

— Крытычна ставіцца да сябе, лічу, важна ў любым узросце і ў любой прафесіі. Працытую вядомыя словы Канстанціна Сяргеевіча Станіслаўскага: «Здолейце любіць мастацтва ў сабе, а не сябе ў мастацтве». На мой погляд, гэтае правіла і ёсць самая лепшая прышчэпка ад усялякай «зорнасці». Ды і жыццё хутка ставіць на месца тых, хто адрываецца ад зямлі, ад інтарэсаў людзей, для якіх мы з вамі працуем.

І менавіта чытачы, гледачы, слухачы выносяць канчатковае рашэнне: ёсць талент альбо не. Самае галоўнае для журналіста, у тым ліку маладога, не страціць адчуванне рэчаіснасці, пульс часу. Быць сучасным — гэта не значыць быць модным. Бо тая ж мода можа завесці далёка не ўперад, а зусім у іншым накірунку. Таму і пэўны кансерватызм павінен прысутнічаць.

Паглядзіце, колькі бруду некалі вылілі на савецкую журналістыку! Але сёння мы вучымся на прыкладах Аграноўскага, Зорына, Бовіна, Булацкага, Матукоўскага. Дарэчы, гэтыя людзі былі вельмі незвычайныя як асобы, але зусім далёкія ад зорнасці. У іх было чалавечае абаянне, а не танныя «панты».

— Не сакрэт, што Беларускі саюз журналістаў клапоціцца не толькі пра моладзь, але і пра «акул пяра». Старшыня творчага аб'яднання Анатоль Іванавіч Лемяшонак, у якога неадназова даводзілася браць інтэрв'ю, заўсёды казаў пра важную ролю інстытута настаўніцтва ў журналістыцы. А хто быў вашым настаўнікам, чалавекам, які дапамог упэўнена стаць на творчае крыло?

— Сапраўды, вельмі важна, каб маладому чалавеку, які прыйшоў у рэдакцыю, нехта дапамог, падтрымаў, без зайздрасці накіраваў, падказаў, на каго трэба арыентавацца. На шчасце, у Саюзе журналістаў ёсць такія людзі. У якасці прыкладу прывяду Георгія Сцяпанавіча Тамашэвіча, які шмат гадоў узначальваў брэсцкую арганізацыю. Ён, дарэчы і сам стаў адным з першых журналістаў-настаўнікаў, арганізаваў папулярызацыю гэтага вопыту. З яго лёгкай рукі інстытут настаўніцтва паспяхова развіваецца ў тым ліку і ў раённых газетах.

Дарэчы, для калег старэйшага пакалення вось ужо чацвёрты год праводзіцца конкурс «Журналіст-настаўнік». Мы надаём яму не менш увагі, чым «Дэбюту». Клапоціцца пра гэты напрамак дзейнасці Беларускага саюза журналістаў вельмі дасведчаны чалавек — наш адказны сакратар Сяргей Дзмітрыевіч Сверкуноў.

Што тычыцца асабіста мяне, то я вельмі ўдзячны свайму настаўніку (не толькі ў навуцы, але і па жыцці) — доктару гістарычных навук, прафесару Мікалаю Стэфанавічу Сташкевічу. А ў журналістыцы, напэўна, Паўлу Ізотавічу Якубовічу. Было так. Не паспеў я ўзначаліць «Беларускую думку», як гендырэктар БелТА Дзмітрый Аляксандравіч Жук зладзіў для мяне своеасаблівы іспыт: папрасіў зрабіць вялікае інтэрв'ю для часопіса з галоўным рэдактарам «Советской Белоруссии». Гэта было маё першае сур'ёзнае інтэрв'ю і бясцэнныя ўрокі рэдактуры. Павел Ізотавіч, здаецца, разы чатыры вычытваў тэкст. Не крытыкаваў, а проста браў аловак і правіў. Адначасова вельмі добразычліва і з тактам раіў, як арганізаваць працу рэдакцыі. Трэба заўжды вучыцца, глядзець, як робяць іншыя, аналізаваць. А апускаць рукі, на мой погляд, увогуле не варта ні ў якой сітуацыі. Які сэнс? Трэба ісці наперад і верыць у свае сілы. Калі верыш, то ў выніку ўсё атрымаецца.

— Гумарыстычнае выказванне «Чукча не чытач, чукча — пісьменнік» журналісты часта прымяняюць датычна да сябе, калі высвятляецца, што нехта з іх не чытае тэксты сваіх жа калег. Тым не менш не сакрэт, што для таго, каб выпрацаваць свой стыль, недастаткова варыцца ва ўласным соку. Што вы параіце пачытаць маладым журналістам?

— Хаця б проста чытаць. Без гэтага немагчыма адбыцца ў прафесіі. На жаль, сёння мала чытае не толькі моладзь... Хаця, ведаеце, можа маладыя якраз і чытаюць. Не раз даводзілася сустракацца з маладой чытацкай аўдыторыяй. І хлопцы, і дзяўчаты былі ў курсе апошніх літаратурных навінак. А часам пагаворыш з якім-небудзь чыноўнікам, альбо бізнесменам... Так, зразумела, будні заядаюць, шмат працы. І ўсё ж трэба пакідаць час, каб развівацца як асоба. А гэта немагчыма без кнігі. Няважна, друкаванай ці электроннай.

Асабіста на мяне вялікае ўражанне зрабіў «Ціхі Дон» Шолахава — нічога лепшага ў жыцці не чытаў. Цяпер вельмі шмат чытаю кніг па гісторыі, палітыцы, рэлігіі, мемуараў. Ну і, вядома, не буду арыгінальным, ёсць агульны набор сусветнай класічнай літаратуры, якую трэба было б вывучыць. Магу назваць сваіх любімых аўтараў. З беларускіх — Купала, Багдановіч, Шамякін, Быкаў і Караткевіч. А верш Канстанцыі Буйло «Люблю» магу чытаць і слухаць бясконца. З рускіх — Ясенін, Чэхаў, Зошчанка, Булгакаў. Вельмі люблю лаціна-амерыканскую літаратуру, у прыватнасці Борхеса, Амаду. І сёння ўзгадваю тую асалоду, калі на адным дыханні прачытаў «100 гадоў адзіноты» Маркеса.

Для мяне ў літаратуры важныя арыгінальная ідэя і падача матэрыялу. Прапісныя ісціны, якія гавораць у лоб, як трэба рабіць, а як не, чытаць складана і непрыемна. Наколькі начытанасць уплывае на журналісцкі стыль, цяжка сказаць. Але, несумненна, журналіст павінен мець шырокі кругагляд.

— Гістарычная адукацыя, напэўна, вельмі дапамагае пры напісанні тэкстаў, дазваляе свабодна праводзіць паралелі паміж мінулым і сучаснасцю?

— Яна ўвогуле дапамагае па жыцці. Нават у кампаніі гістарычны анекдот расказаць — у мяне іх цэлая калекцыя. Гісторыя — класічная адукацыя, якая ўпарадкоўвае мазгі. Ты на многія рэчы больш сістэмна глядзіш. Да таго ж яна і памяць добра развівае. Хаця вельмі шмат спрэчак вакол таго, а што ж такое гісторыя. Навука? Нешта больш блізкае да літаратуры і філасофіі? З майго пункту гледжання — навука, прычым даволі дакладная. Тое, што яна мае вялікае грамадскае значэнне, толькі падкрэслівае адказнасць вучоных. Дарэчы, тут вельмі шмат агульнага з журналістыкай.

Да нас, гуманітарыяў, некаторыя ставяцца з пагардай. Маўляў, кожны можа гэтым займацца. Не атамы ж расшчапляць! А бяруцца — потым такога панавыкручваюць... Усё ж такі любое слова — навуковае, публіцыстычнае, нават у справаводстве (можа, там яшчэ і болей) — патрабуе акуратнасці і павагі. За словам стаяць лёсы людзей.

«Таленту трэба дапамагаць. Вось як яго заўважыць, не прапусціць у мітусні дзён? Гэта пытанне. Менавіта на дапамогу таленавітым людзям у нашай прафесіі накіраваны форум маладых журналістаў і прэмія "Дэбют"».

— Мне вельмі прыемна, што вы адказваеце на мае пытанні па-беларуску. Як лічыце, павінен журналіст ведаць дзве мовы ці ўсё ж такі дастаткова адной?

— Родную мову чую і ведаю з дзяцінства. Праўда, мы не размаўлялі ў Смілавічах, адкуль я родам, на літаратурнай беларускай, хутчэй на «трасянцы». Аднак асобныя рэчы і паняцці называліся выключна па-беларуску — хата, сенцы, брама.

Усё павінна быць натуральна. Двухмоўнасць — гэта рыса нашага народа. Мы павінны ганарыцца тым, што можам думаць на дзвюх мовах, карыстацца гэтым. Лічу, што кожны беларус, які паважае сябе, незалежна ад прафесіі, павінен ведаць як мінімум беларускую і рускую. А ўвогуле, чым больш чалавек ведае моў, тым лепш.

Надзея ДРЫЛА.
dryla@zviazda.by

ПРАГРАМА З «РАЗЫНКАЙ»

Узгадваюць удзельнікі папярэдніх форумаў маладых журналістаў:

Алеся ГЛУХАВА, галоўны рэдактар газеты «Веснік Чэрыкаўшчыны»:

— Мне пашчасціла два разы запар прымаць удзел у форуме. І кожны раз у ім была свая «разынка», вельмі цікавая і насычаная праграма. У 2013 годзе калег сустракаў Магілёў. І мне разам з Паўлам Савельевым, рэдактарам шклоўскай раёнкі (на той момант мы былі самымі маладымі кіраўнікамі СМІ на Магілёўшчыне), даверылі сказаць словы ўдзячнасці арганізатарам і ўдзельнікам форуму ад імя боку, які прымаў. Гэта было вельмі адказна і прыемна. Асабіста я ўдзячна арганізатарам форуму перш за ўсе за шыкоўную магчымасць сустрэцца са сваімі выкладчыкамі, былымі аднакурснікамі (тымі, хто застаўся ў прафесіі), старэйшымі калегамі, у якіх насамрэч ёсць чаму павучыцца. Варта таксама адзначыць цікавую праграму па-за межамі журналістыкі, дзякуючы якой госці пазнаёміліся з Магілёвам і яго традыцыямі.

Алена ДРАПКО, карэспандэнт газеты «Звязда»:

— Для сябе падчас II беларуска-расійскага форуму маладых журналістаў «Агульны погляд у будучыню» даведалася шмат новай карыснай інфармацыі. Запомнілася дыскусія, на якой падымаліся цікавыя пытанні: «Як добраму журналісту не апусціцца да ўзроўню блогера?», «Дзе шукаць навінавы сюжэт?», «Ці ёсць будучыня ў друкаваных СМІ?»... На працягу двух дзён мы ўдзельнічалі ў конкурсах, сацыялагічных апытанках, наведвалі майстар-класы ад вядомых у медыясферы экспертаў. Шкада толькі, што яны праводзілі свае майстар-класы адначасова ў розных залах. Даводзілася літаральна разрывацца, бо хацелася паслухаць кожнага! Парадавалася за сваю калегу і сяброўку Настассю Кодзіс, якая перамагла ў конкурсе Беларускага саюза журналістаў «Дэбют» як найлепшы рэпарцёр. Цудоўна, што такія конкурсы ладзяцца менавіта для маладых журналістаў. Гэта стымул удасканальвацца ў прафесіі і надалей.

Аляксей НАУМАВЕЦ, карэспандэнт газеты «Драгічынскі веснік»:

— Форум маладых журналістаў — безумоўна, мерапрыемства патрэбнае і карыснае. Вы ўяўляеце, як важна маладому журналісту з Драгічына ці Нароўлі пазнаёміцца з такім жа маладым журналістам з Масквы, Бранска, Пскова, Кіева, атрымаць магчымасць абмяняцца меркаваннямі?! Гэта каласальная вучоба, нават калі яна цягнецца ўсяго два дні. Ды і часта, у мітусні, нам папросту не хапае часу на тое, каб пазнаёміцца з работай калег-журналістаў. Тых, з кім зусім нядаўна разам рабілі першыя крокі ў прафесіі, рупліва ведучы канспекты на родным журфаку... Цяпер мы выраслі, узмужнелі. І кожны спрабуе знайсці сваю нішу, сваё месца на бязмежных журналісцкіх прасторах. Таму форум маладых журналістаў асабіста для мяне — гэта выдатная магчымасць пабачыць старых добрых таварышаў, абмяняцца з імі вопытам і, вядома, запазычыць шмат новай карыснай інфармацыі на разнастайных брыфінгах, майстар-класах, сустрэчах з вопытнымі калегамі-спікерамі. З нецярпеннем чакаю чарговую вучобу, бо за папярэднія гады ўдалося пазнаёміцца з найцікавейшымі людзьмі. Тымі, з кім мы разам працуем на карысць айчыннай журналістыкі!

Мае героі

НЕ СТАРЭЮЦЬ ДУШОЙ ВЕТЭРАНЫ

...Ціхая раніца ў аэрапорце. Мы чакаем самалёт, які паімчыць нас у Маскву. А адтуль будзе іншы — на Курск. Лаўлю сябе на думцы: навошта 90-гадоваму ветэрану, франтавіку, ляцець так далёка, ды яшчэ з перасадкай? І толькі пасля разумею — ён хоча пакланіцца зямлі, на якой загінулі сотні тысяч байцоў, а ён... выжыў.

Сёння Аляксандру Фёдаравічу Феню амаль 92. І ён — САПРАЎДНЫ ветэран! (А што, бываюць іншыя?) Камандзір танка ў Сталінградскай бітве, удзельнік бітвы пад Курскам. Вызваляў Украіну, Беларусь, Румынію, Літву, Латвію. Асабіста знішчыў 12 танкаў праціўніка. На парадным кіцелі франтавіка — 7 баявых ордэнаў і 28 медалёў! Ён, актывіст ветэранскай арганізацыі, часта запрашае мяне на шматлікія мерапрыемствы. Я, у сваю чаргу, не раз была ў яго ў гасцях. Сёлета генералмаёр у адстаўцы ледзь не першы павіншаваў мяне з 8 Сакавіка! Мы сябры.

Мне 24 гады. І я сябрую з... ветэранамі. Усе яны — героі маіх публікацый.

Дзеля таго, каб матэрыял выйшаў у свет, я сустракаюся з кожным з іх мінімум тры разы (і няважна, на якім канцы горада ён жыве). Першы — калі знаёмімся, гутарым, запісваем інтэрв'ю. Другім разам мы чытаем, што атрымалася, яшчэ да выхаду публікацыі ў друк (вядома, дзякуючы інтэрнэту гэта можна было б зрабіць хутчэй, але ветэраны і камп'ютар — паняцці несумяшчальныя). Трэцяя сустрэча — самая важная і нават урачыстая: я прыношу ветэрану свежую газету, цукеркі, і мы, задаволеныя зробленай справай, п'ём гарбату — у нас свята.

Валянціна Паўлаўна Чудаева, у вайну камандзір зенітнага разліку, пры нашай першай сустрэчы частавала мяне клубніцамі са ўзбітымі вяршкамі. Такой смакаты я дагэтуль не ела! Лежачы на бальнічным ложку, яна расказвала пра лёс жанчын на вайне, пра трагедыю сваёй сям'і, пра нагу, якую маглі ампутаваць... Я не магла зразумець, што цягне мяне да гэтай малазнаёмай жанчыны, нават бабулі. Праўда, бабуляй яе назваць складана: нягледзячы на 90-гадовы ўзрост, раненні і пасляваенныя хваробы, у ёй столькі жаноцкасці і прыгажосці — і знешняй, і душэўнай. Пра яе пісалі не адзін раз (у сваёй кнізе «У вайны не жаночы твар» Святлана Алексіевіч прысвяціла Валянціне Паўлаўне цэлы артыкул), але маёй публікацыяй яна даражыць найбольш (прынамсі, мне так кажа). І сёння, як не патэлефаную, здзіўляецца: як такая «маленькая дзяўчынка» магла так напісаць. Кліча ў госці — і я кідаю ўсе справы і імчу.

Аляксандр Якаўлевіч Корсак, удзельнік Сталінградскай бітвы, у госці не запрашае. Але вельмі задаволены, калі прыходжу сама. Надзвычай расчуліўся, калі напярэдадні 9 Мая завітала да яго з цюльпанамі. Акрамя школьнікаў, больш не было каму... Яшчэ раней, падчас падрыхтоўкі публікацыі пра ветэрана, выпадкова знайшла ўзнагародны ліст Аляксандра Корсака. Паказала яму. Нечакана Аляксандр Якаўлевіч расплакаўся. Аказалася, што толькі цяпер, праз 70 гадоў пасля вайны, ён даведаўся, што быў не звычайным радавым, як заўсёды думаў, а старшыной медыцынскай службы. Копія ўзнагароднага ліста захоўваецца цяпер у кватэры ветэрана як своеасаблівая рэліквія. І мне прыемна, што ўнесла ў яго адзінокае жыццё хоць крышачку радасці.

Часам і ад іх, маіх ветэранаў, можна чакаць сюрпрызаў. Прыйшла на днях у рэдакцыю з шыкоўным букетам руж. Калега, які сядзіць у адным кабінеце са мной і ведае, да каго збіралася на інтэрв'ю, пытаецца: «Для Слабады?» — «Ад Слабады», — адказваю я, шчаслівая. Франтавік і партызан, Герой Сацыялістычнай Працы Аляксандр Іванавіч Слабада, калі я прыйшла да яго вычытваць публікацыю, без кветак не хацеў адпускаць. «Ад кавалера?» — пыталіся іншыя. «Ага! Ад 95-гадовага...»

«Колькі гадоў ветэрану, да якога сёння збіраешся?» — часта пытае мяне мама. А я стамляюся паўтараць, што амаль усім ім ужо не менш дзевяноста... «І як у цябе цярпення хапае па 3—4 гадзіны іх слухаць!» — здзіўляюцца іншыя. Маўляў, табе трэба помнік паставіць. Не мне. А ім. Кожнаму — па помніку! Я іх люблю ўжо за тое, што яны ёсць!

Вераніка КАНЮТА, 24 гады, спецыяльны карэспандэнт газеты «Звязда». Творчае крэда: «Пісаць так, каб потым не было сорамна»

Ракурс сумлення

ЗДЫМАЦЬ — І МЭТА, І СРОДКІ, І СТЫЛЬ...

...Нягледзячы на ўсе забароны, у вёсцы ў той дзень палілі сухую траву. Толькі не па правілах пажарнай бяспекі, вось і панёс вецер полымя на жылыя дамы. Пажарныя прадухілялі магчымую бяду — тушылі агонь.

А два юнакі не знайшлі нічога больш карыснага, як зняць кароткаметражны фільм кшталту «як ледзь не згарэў мой дом».

А што рабіў ты ў гэты час? Такое пытанне задасць любы разумны чалавек, што пабачыць відэа. Здымаў на планшэт полымя, якое ідзе акурат да твайго дома?! Для чаго? Каб пасля ўзняць свой рэйтынг у сацыяльных сетках?

Мы ўвогуле надта любім здымаць усё, што адбываецца ў нашым жыцці: «Вось гэта я сёння ем», «А гэта я сёння п'ю», «Мой сабака, ён вось так брэша». Колькі ў вашым тэлефоне, смартфоне або планшэце непатрэбнага відэа і бессэнсоўных фота? Мо таму такія дарагія сёння нашаму сэрцу фотаздымкі бабуль і прадзедаў, што іх было мала, а засталося яшчэ менш?

Адна з колішніх суразмоўцаў, ветэран вайны, прызналася, што не кожны з іх дывізіі мог дазволіць сабе фотаздымак у ваенныя часы, надта ж дарагія яны былі. І тыя фота, што жанчына так беражліва захоўвае ў пажоўклым альбоме, яна нікому і ніколі нават у рукі не дае. Некалькі з іх — падарунак камандзіра. Ён даў грошы дзяўчыне на фотаздымкі, калі пабачыў, як хацелася ёй трапіць у кадр, а пасля паказаць фотаздымак сям'і.

А што мы пакінем нашым дзецям? Безліч сваіх фота ў адным адзенні, у тым жа пакоі, толькі з рознымі выразамі твару. «Тут яна ўсміхаецца, а тут яна такая ўся задуменная... Гэта, дарэчы, мама фота на аватарку ў сацыяльныя сеткі калісь здымала...» І якая каштоўнасць гэтых фота?

Быў у маім жыцці адзін паказальны эпізод, калі пачуццё чалавечнасці і інстынкт самазахавання прайгралі звычайнай чалавечай цікаўнасці і прагі да грошай. Я апынулася на гала-канцэрце, прысвечаным святкаванню Дня Незалежнасці краіны ў 2008-м. Калі хто не памятае, менавіта тады, 3 ліпеня, прагрымеў той самы першы выбух...

Жыхарка маленькага горада, якая ўпершыню ўбачыла сталіцу сваімі вачыма, я нават прыйсці ў сябе пасля выбуху не паспела, як усе навокал пачалі здымаць на тэлефоны людзей, што забіліся ў паніцы. У кампаніі «aператараў» аказаўся і мой знаёмы — будучы журналіст якраз праходзіў курсы падрыхтоўкі да паступлення ў Інстытут журналістыкі. Першы ўрок ён добра запомніў — журналіст заўсёды і ўсюды павінен быць першым. Таму Ваня (назавем яго ўмоўна так), як мог, прабіваўся праз натоўп, каб зрабіць «гарачыя кадры» з месца падзей.

Траплялі ў гэтыя кадры акрываўленыя людзі, якія курчыліся ад болю і клікалі на дапамогу. А над імі, схіліўшыся, сталі дзясяткі такіх «aператараў», як Ванька.

— Што ты робіш? — выкрыкнула я.

— Чым я ім дапамагу? — нібы не разумеючы, сказаў знаёмы. — А гэтыя кадры я заўтра ці ўжо сёння ноччу прадам на тэлебачанне, ведаеш, за якія грошы?

Кроў і слёзы людзей ніводзін дзяржаўны тэлеканал не пакажа. Прадаць іх Іван можа толькі якому «жоўтаму сайту», і будуць пасля сотні разявак глядзець на чужую трагедыю. А я і без ніякай камеры назаўсёды запомніла твар аднаго з пацярпелых — хоць бачыла яго некалькі секундаў, а забыць не магу. А таму ведаю цяпер, які твар у болю і якія вочы ў страху. І няхай Бог беражэ нас ад такіх гора-аператараў у цяжкія хвіліны. Няхай трапляюцца нам толькі тыя, хто словам і справай дапаможа ў такі момант, а не дастане з кішэні смартфон.

Наталля ГЕРБЕДЗЬ, 24 гады, карэспандэнт газеты «Івацэвіцкі веснік» і праграмы радыёвяшчання «Раённае радыёвяшчанне». Творчае крэда: «Не хлусіць нават самой сабе!»

Не быць убаку

ДАПАМАЖЫ НЕ СЛОВАМ, А ЎЧЫНКАМ!

Алеся САМАТОЙ, 28 гадоў, вядучы карэспандэнт газеты «Віцьбічы». Творчае крэда: «Любі тое, што робіш, і ўсё атрымаецца»

Люблю сустракацца на мерапрыемствах з калегамі-журналістамі, абмяркоўваць апошнія падзеі ў грамадстве, цікавіцца іх падыходам да падрыхтоўкі пэўнага матэрыялу. Прыемна бачыцца і ў нефармальнай абстаноўцы, напрыклад, на розных творчых і спартыўных спаборніцтвах, якія ў Віцебскай вобласці арганізуе для маладых журналістаў БРСМ. Тады асабліва адчуваеш, якая моцная каманда мы ўсе, калі разам. А нядаўна я задумалася... Як было б здорава, калі б сумесную энергію мы накіроўвалі на добрыя справы, каб кожны журналіст хаця б на некаторы час станавіўся валанцёрам!..

Вось, напрыклад, мы часта рыхтуем матэрыялы з розных дабрачынных акцый, свят, якія адзначаюцца ў дзіцячых дамах, тэрытарыяльных цэнтрах, бальніцах. Безумоўна, журналісты робяць добрую справу, калі расказваюць чытачам пра неабыякавых да чужой бяды людзей. А што перашкаджае нам самім рабіць дабро і дапамагаць не толькі друкаваным словам, але і ўчынкамі? Згадзіцеся, тады і матэрыял атрымаецца больш цікавым, калі ты праслухнеш тым, пра што пішаш, станеш часткай падзеі.

Ёсць у нас у «Віцьбічах» традыцыя — да Новага года мы з калегай рыхтуем матэрыял пад рубрыкай «Добрыя справы». І, адпаведна, перад тым, як яго напісаць, гэтыя добрыя справы робім. І хай яны не вельмі маштабныя, але вядома, што з маленькага ўчынку пачынаюцца вялікія здзяйсненні. Напрыклад, мы традыцыйна сустракаем з радзільнага дома шматдзетную маці. Прычым, зусім незнаёмую! Малюем плакаты з імем нованароджанага, надзімаем паветраныя шарыкі, купляем неабходныя сродкі гігіены для немаўляці. Уявіце, які гэта прыемны сюрпрыз!

Аднойчы давялося дапамагчы чалавеку без пастаяннага месца жыхарства звязацца з сынам, з якім ён не кантактаваў некалькі гадоў з-за канфлікту — у выніку яны памірыліся і сям'я ўз'ядналася.

Вельмі кранальным быў наш візіт да адзінокай бабулі, нашай суседкі па пад'ездзе. Ёй мы вырашылі падарыць сапраўдны Новы год. Жанчына ўжо даўно сустракала свята без яго галоўнага атрыбута... Прыйшлі з елкай, цацкамі і іншымі ўпрыгажэннямі для яе. Атрымаўся цёплы, дамашні вечар.

Ёсць у нас сям'я, да якой мы таксама прыходзім у госці з падарункамі. У ёй маладая мама выхоўвае дачушку Крысціну з дыягназам ДЦП. І кожны раз мы расказваем на старонках газеты пра тое, якія добрыя перамены адбываюцца ў здароўі дзяўчынкі дзякуючы яе жаданню стаць на нагах і імкненню дасягнуць гэтай мэты ўсімі сродкамі!

Напэўна, кожны ў Віцебску чуў гісторыю маленькай Насці Піцерскай, якая таксама змагалася з цяжкай хваробай. Аднойчы я задала сабе пытанне: «А ці магу я штосьці-небудзь зрабіць, акрамя таго, што напішу заклік аб дапамозе ў газеце?» Разам з двума валанцерамі мы арганізавалі спецыфічную акцыю — збіралі сродкі на лячэнне дзяўчынкі ў начным клубе. За вечар атрымалася сума ў чатырыста долараў. Няшмат? А з іншага боку, кожны мог бы далучыцца да гэтай справы, прыдумаць арыгінальныя формы правядзення такіх акцый.

Выдатна было б, калі б мы, маладыя журналісты, крэатыўныя і смелыя, аб'ядноўвалі сілы, разам ажыццяўлялі сацыяльныя праекты і заклікалі праз свае сродкі масавай інфармацыі і іншых людзей не заставацца абыякавымі да чужых праблем.

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
22 09 2015 г.

#МаяБеларусь, #МойВыбар

«КЛІК» ДА МОЛАДЗІ,

або Размова на роўных

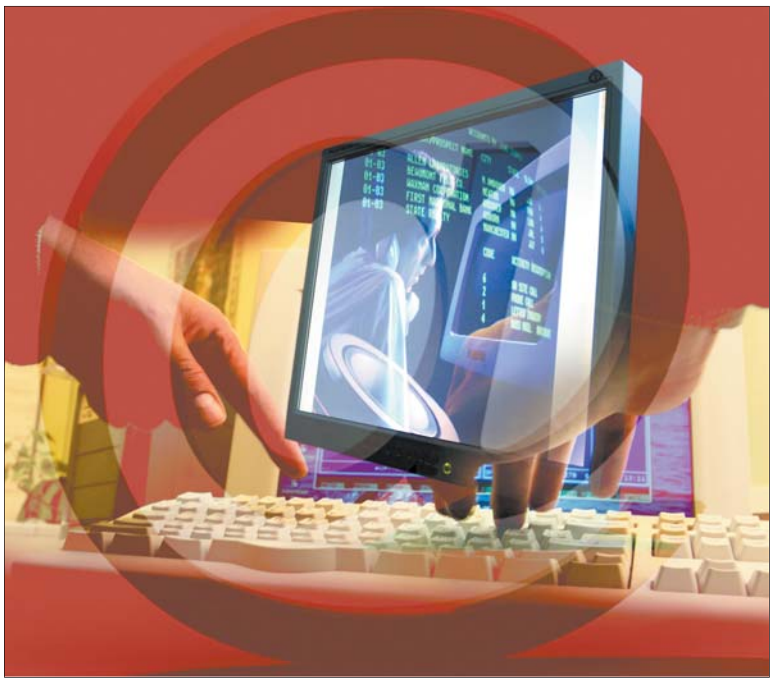

Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

Паводле сацыялагічнага даследавання БРСМ, без мабільнага тэлефона свой звычайны дзень не ўяўляюць 98 працэнтаў апытаных юнакоў і дзяўчат, а большасць рэспандэнтаў бавяць у сецiве больш за тры гадзіны на дзень.

Мы пагутарылі **са старшынёй Цэнтральнай кантрольнай камісіі гэтай маладзёжнай структуры, каардынатарам работы ў інтэрнэце Алесяй ВІННІК** і даведаліся пра тое, якую карысць можа прынесці сусветнае павуцінне нашай моладзі.

Праца ў інтэрнэт-прасторы была выбрана адным з ключавых кірункаў яшчэ шэсць гадоў таму, калі мы вызначалі для сябе стратэгію развіцця БРСМ. Сёння кожны малады чалавек зарэгістраваны ў сацыяльных сетках, атрымлівае інфармацыю з разнастайных інтэрнэт-парталаў, праглядвае форумы, выкарыстоўвае мабільныя праграмы... Наша задача была ў тым, каб стварыць маладзёжную беларускую інтэрнэт-прастору. І хто, як не моладзь, якая лічыцца найбольш актыўнай, мабільнай часткай грамадства, мусіць гэта рабіць?

Перш за ўсё мы абазначылі сябе ў сацыяльных сетках. Так склалася, што самая папулярная з іх у маладых беларусаў — «УКантакце». І на гэта мы зрабілі стаўку. Сёння там працуюць каля 350 суполак БРСМ, у якіх зарэгістраваны каля 300 тысяч чалавек. За гэтай лічбай хаваецца велізарнае поле для імгненнага распаўсюджвання інфармацыі! Атрымліваецца паспяхова працаваць з мікраблогамі сеткі Twitter. 173 акаўнты паведамляюць у рэжыме рэальнага часу аб падзеях і разнастайных мерапрыемствах. Прадстаўлены мы і ў іншых сетках — Facebook, «Аднакласніках», Instagram. Функцыянуюць суполкі і на хостынгу Youtube.com, у якіх перыядычна выкладваецца відэаінфармацыя. Мы актыўна і паўсюдна выкарыстоўваем хэштэгі — словы або фразы, якім папярэднічае сімвал #. Яны даюць магчымасць групаваць паведамленні на падобную тэматыку і з'яўляюцца найважнейшым інструментам пры пошуку і распаўсюджванні інфармацыі. Мы карыстаемся многімі хэштэгамі, сярод якіх *#БРСМ, #маяБеларусь, #мойВыбар, #маяБеларусь, #мойВыбор, #Belarus, #ялюблюбеларусь...* Моўная разнастайнасць неабходная для таго, каб нас чыталі не толькі ў Беларусі, але і ў іншых краінах свету.

Як пачувае сябе Саюз моладзі ў благасферы? Мушу зазначыць, што папулярнасць блогаў крыху знізілася. Але гэта адбываецца таму, што колькасць пераходзіць у якасць. Вядомых асоб у сферы культуры, спорту масава чытаюць па-ранейшаму. І ў нас ёсць шмат таленавітай моладзі, якая можа дзяліцца сваімі думкамі з усім грамадствам. Праз некалькі тыдняў з'явяцца блогі і на сайце brsm.by. Іх будуць весці нашы актывісты-мастакі. Пераможцы конкурсу «100 ідэй для Беларусі» раскажуць пра сферу інфармацыйных тэхналогій, актыў саюза ў яркай і даступнай манеры распавядзе пра тое, што сёння яны робяць для моладзі. Мы выкарыстоўваем пляцоўкі Livejournal, Blog.tut.by, Bloger.by. І самае галоўнае тут — не сфарміраваць культ асобы аўтара. Усё-такі людзі вераць таму, што пішуць у сацыяльных сетках, і не заўжды могуць адрозніць «качку» ад праўды.

Глабальная камп'ютарная сетка — гэта цудоўны спосаб расказаць пра сваю Радзіму, цікавыя мясціны сотням тысяч людзей і заадно спосаб самавызначэння. Напрыклад, Віцебская абласная арганізацыя праводзіла конкурс «Віцебшчына ў «Інстаграме». Яго ўдзельнікі дасылалі ў агульнадаступную суполку фотаздымкі прыгожых краявідаў, стварыўшы тым самым сапраўднае віртуальнае падарожжа. Гамяльчане прыдумалі цікавы праект «Свет праз інтэрнэт», які рэалізоўваўся сумесна з абласной пракуратурай. Хлопцы і дзяўчаты, якія стаяць на розных відах уліку, станавіліся своеасаблівымі назіральнікамі за парадкам. Яны фатаграфавалі мясціны, дзе былі не зачынены люкі, разбіты лесвічныя прыступкі, штосьці было паламана, і дасылалі гэтыя фотаздымкі на віртуальную дошку. Кантрольныя органы рэагавалі на іх і наводзілі парадак.

Але самым цікавым інтэрнэт-праектам стаў «Мая Беларусь — мой выбар». Ён быў запушчаны на пачатку года. Мы вырашылі ўсёй моладзі краіны расказаць пра тое, якія сацыяльна-эканамічныя пераўтварэнні, дасягненні ў галіне культуры, навукі, тэхналогій адбыліся ў нашай краіне. Адметнасцю праекта стала шырокае выкарыстанне інфаграфікі. Справа ў тым, што дзевяць з дзесяці людзей — візуалы. Яны лепш успрымаюць інфармацыю, калі яна падаецца не ў выглядзе тэксту, а як карцінка са звесткамі. Кожны рэгіён расказвае пра сваё жыццё, свае асаблівасці. І мы бачым, што наша задума ўдалася: выкладзеная намі інфармацыя актыўна распаўсюджваецца з дапамогай асабістых акаўнтаў карыстальнікаў.

Сацыяльныя сеткі і блогі — гэта толькі адзін з вялікіх кампанентаў нашай працы. Мы ўжо перайшлі на ўзровень праграмавання і ствараем свае навучальныя праграмы. Сайт «100 ідэй для Беларусі» — гэта таксама адна з нашых распрацовак». Нядаўна ў нас выйшла мабільная праграма — «MegaBook», дзе сабраны ўсе школьныя падручнікі з 5 па 11 класы. У любы момант можна адкрыць патрэбную кнігу і знайсці неабходную інфармацыю. Гэты праект узгоднены з Міністэрствам адукацыі. Займаюцца распрацоўкамі такіх цікавінак школьнікі старшых класаў і студэнты першых курсаў універсітэтаў.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.
schklennik@zviazda.by

Голас маладых

СКАЖЫ МНЕ, ХТО ТВОЙ БЛОГЕР...

Слова «тысячнік» (чалавек, які мае больш за тысячу падпісчыкаў на якой-небудзь з сацыяльных платформаў у інтэрнэце) даўно стала сінонімам паспяховасці. Мы запыталіся ў самых розных прадстаўнікоў моладзі, якія блогі яны чытаюць і як увогуле ставяцца да інфармацыі з сеціва.

Ягор КВАРТАЛЬНЫ, музыкант гурта «Нагуаль»:

— Я чалавек, не надта ўцягнуты ў сацыяльныя сеткі. Карыстаюся «УКантакце» і Facebook, спецыяльна заходжу паглядзець на новыя посты літаральна ад некалькіх людзей, якія адначасова маюць што сказаць і ўмеюць выкладаць гэта прыгожа. Адзін такі мой прыяцель, напрыклад, жыве ў Аргенціне, размаўляе ці то на пяці, ці то на шасці мовах, па адукацыі гісторык і любіць падарожнічаць. Натуральна, у яго часам выходзяць ашаламляльныя замалёўкі пра месцы, людзей і падзеі, ад якіх немагчыма адарвацца.

Іван ПРЫШЧЭПА, студэнт І курса спецыяльнасці «Лагістыка» Інстытута бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ:

— Лічу гэтую з'яву добрай альтэрнатывай традыцыйным навінам у СМІ. Адзіная праблема — блогеры вельмі моцна ўплываюць на людзей, і не заўсёды гэты ўплыў станоўчы. З беларускіх аўтараў мне падабаюцца Антон Матолька і Іван Лятохін (абодва фатографы. — **Аўт.**). Першы, напрыклад, змагаецца з праблемай паркавак у Мінску, робіць карысную справу. Увогуле, галоўная карысць блогаў, на маю думку, заключаецца ў тым, што ты заўсёды можаш параўнаць свае думкі і светапогляд з іншым. Гэта дапамагае фарміраваць больш аб'ектыўную карціну свету.

Валеры МАСКЕВІЧ, магістрант інжынерна-будаўнічага факультэта Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта:

— Некаторыя смелыя думкі блогераў дапамагаюць бачыць нашу рэчаіснасць з самых розных бакоў. Я чытаю «фатографа-змагара з паркоўкамі» Антона Матольку, журналістаў Дзяніса Васількова і Віктара Малішэўскага, пісьменніка Віктара Марціновіча. Таксама падабаецца сачыць за актыўнымі ананімнымі блогерамі з розных гарадоў, каб здабываць інфармацыю пра культурнае і палітычнае жыццё ў рэгіёнах непасрэдна з першых вуснаў. У Facebook заходжу, каб палепшыць свае веды ў мастацтве, там таксама ёсць цікавыя аўтары. Унікальную і незвычайную інфармацыю пра гісторыю Беларусі чэрпаю з пастоў Глеба Лабадзенкі. Пра навінкі беларускай музыкі даведваюся ад Сяргея Будкіна. Як відаць, да блогераў я стаўлюся прыхільна, гэта дапамагае мне самаразвівацца.

Дар'я БЕЛАНОЎСКАЯ, студэнтка ІІІ курса спецыяльнасці «электронны маркетынг» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі:

— Блогі выбіраю, зыходзячы са сваіх інтарэсаў: літаратура, кіно, спорт, танцы, мода, замежныя мовы, кулінарыя. Напрыклад, у Instagram сачу за дзяўчатамі, густ якіх у адзенні мне падабаецца. Іх фотаздымкі мяне натхняюць. На YouTube гляджу каналы пра фітнес і бодзібілдынг — вельмі матывуе. На каналах аб замежных мовах знаходжу падборкі цікавых выразаў, вытрымкі з серыялаў і фільмаў. У блогах аб кулінарыі — рэцэпты смачных страў, незвычайныя парады па кухні.

Сама вяду Instagram і Twitter — абнаўляю нячаста, проста захоўваю нататкі, якімі хочацца падзяліцца і якія хочацца пераглядаць. Таксама маю акаўнты на сайтах «Кинопоиск» і Livelib — зручна адзначаць тое, што ты паглядзеў або прачытаў.

Уладзіслаў ТАТУР, каментатар Белтэлерадыёкампаніі:

— Кожны мой дзень не абыходзіцца без Twitter. Думаю, гэта ідэальны рэсурс, асабліва для журналіста. Самы галоўны аспект маёй працы як тэлекаментатара — заўсёды быць у курсе апошніх навін, прычым не толькі спецыялізаваных, і інтэрнэт дазваляе гэта рабіць. У Twitter ёсць блогі вядучых сусветных спартыўных СМІ, інсайдарскіх крыніц, журналістаў, футбольных клубаў і саміх спартсменаў, з іх і складаецца мая стужка. Я люблю, калі людзі падыходзяць да вядзення мікраблога адказна і з фантазіяй, кожнае паведамленне суправаджаецца фотаздымкам, ёсць пэўны стыль. Заўважна, калі у аўтара ёсць пэўная канцэпцыя вядзення, яго твіты ты пазнаеш нават калі яшчэ не бачыш, хто іх напісаў.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by

Сакрэты поспеху

ДЗЁННІК У СЕЦІВЕ

Сакрэты стварэння віртуальнага «нататніка»

Штодня ў сеціве ствараюцца сотні тысяч новых блогаў. Толькі лічаныя працэнты з іх набіраюць пастаянную чытацкую аўдыторыю. Як жа правільна і паспяхова весці сваю старонку ў інтэрнэце?

Вызначцеся з дызайнам. Калі сетка мікраблогаў Twitter прапаноўвае збольшага ўніверсальны дызайн, то пры стварэнні акаўнта на пляцоўцы LiveJournal ці Wordpress аб афармленні старонкі думаць давядзецца ўжо менавіта вам. Непажадана выкарыстоўваць значную колькасць гарнітур шрыфтоў і рабіць старонкі стракатымі.

Праблема выбару. Перш чым узяцца за вядзенне блога, падумайце, пра што вы будзеце пісаць: вучобу, фінансы, грамадскі транспарт, літаратуру, IT-навіны. Весці «ўніверсальны» блог не варта: усё азначае нічога. Лепш выбраць тэму, якая з'яўляецца вашым каньком, але разам з тым трэба прааналізаваць сітуацыю, каб не паўтарыць тое, што напісана іншымі.

Запаўняць блог трэба рэгулярна. Рабіць гэта пажадана або штодня, або праз дзень. Весці яго «пад настрой» памылкова: не выключана, што з доўгімі перапынкамі чытачы знікнуць.

Ваша візітоўка. Інтэрнэт-загалоўкі адрозніваюцца ад газетных тым, што яны заўжды прадстаўлены ў форме сказа і мусяць змяшчаць дзеяслоў. Робіцца гэта для таго, каб заінтрыгаваць чытача блога ўжо на тым этапе, калі ён толькі зайшоў у вашу віртуальную гасцёўню. Разам з тым не трэба перабольшваць: загаловак не павінен раскрываць увесь змест матэрыялу, а толькі намякаць на яго. Памер загалоўка, які задаецца спецыяльнымі тэгамі, уплывае на індэксацыю яго пошукавымі сістэмамі.

Будзьце дасціпныя. Сусветныя тэндэнцыі карыстання інтэрнэтам усё больш схіляюцца ў бок мабільных прылад. Прачытаць удумліва на экране смартфона велізарны пост на дзясятак старонак, што можа заняць не адну гадзіну, не здатны ніхто. Не так даўно пад такімі тэкстамі з'яўляліся каментары кшталту «шмат літар» ці «не асіліў». Сёння інфармацыя павінна выкладацца ёмка, цікава і коратка. Памятайце пра ключавыя словы: гэта запыты, якія карыстальнікі задаюць пошукавым сістэмам. Праверыць частату і геаграфію іх ужывання можна з дапамогай сэрвісу wordstat.yandex.ru ці Google Adwords. Калі вы іх задасце правільна, то вас будуць знаходзіць праз пошукавік.

— Адзін з найважнейшых элементаў прасоўвання інфармацыі ў блогу — яе рэпост іншымі карыстальнікамі, — гаворыць **блогер Аляксей БЯРЭЗІН.** — Калі вы выкладаеце каштоўную інфармацыю, вельмі хутка заўважыце, што ваш блог не толькі чытаюць, а яшчэ і дзеляцца яго зместам з іншымі. А гэта вам толькі на руку — пра вашу пляцоўку даведаецца яшчэ больш людзей. Існуе, праўда, праблема аўтарскіх правоў — не заўжды пры запазычанні матэрыялу прастаўляюцца спасылкі на першакрыніцу. Таму перыядычна маніторце, як рэпосцяцца вашы тэксты: пошукавыя сістэмы памятаюць усё. Аптымальная колькасць тэксту для аднаго поста лічыцца ў межах 3 тысяч знакаў. Што да літаратуры, то ў інтэрнэце найбольшай папулярнасцю карыстаюцца або навуковыя, або гумарыстычныя тэксты.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.
schklennik@zviazda.by

Шорт-ліст

АД ЖУРНАЛІСТЫКІ ДА ЛІТАРАТУРЫ — АДЗІН КРОК...

...праз браму мар

Журфак БДУ заўсёды быў тым месцам, дзе пачыналі свой творчы шлях не толькі будучыя «акулы пяра», але і пісьменнікі: Генадзь Бураўкін, Пятро Васючэнка, Анатоль Вярцінскі, Леанід Дайнека, Барыс Сачанка, Янка Сіпакоў — гэты спіс можна падаўжаць, здаецца, бясконца. У Інстытуце журналістыкі БДУ і цяпер не забываюцца на сваю цесную сувязь з літаратурай — новых «зорак» тут ужо пяць гадоў шукаюць на конкурсе «БрамаМар», дзе з першапачаткоўцамі працуюць прызнаныя майстры. Пра тое, чым апошні адрозніваўся ад папярэдніх, куды вядуць шляхі новай беларускай літаратуры і якія праблемы турбуюць сучасную творчую моладзь, расказаў адзін з арганізатараў, дацэнт кафедры літаратурна-мастацкай крытыкі Інстытута журналістыкі БДУ Уладзімір КАПЦАЎ.

СТАЎКА НА САМЫХ ЮНЫХ

— Штогод у арганізацыі конкурсу нешта мяняецца. Мы адэкватна глядзім на свае магчымасці, адпаведна выбіраем і фармат для «БрамаМар». Сёлета вось вырашылі больш актыўна прыцягваць школьнікаў. У нас і раней была асобная намінацыя для юных аўтараў— «БрамаМар-юні», але ў гэтым годзе яе ўдзельнікі фактычна выйшлі на першы план — як па колькасці твораў, так і па іх якасці. Такая своеасаблівая «хвіліна славы» для школьнікаў.

Самая вялікая арганізацыйная праблема — данясенне інфармацыі да ўдзельнікаў. Для мяне дзіўна, што ў сучасным тэхнічна развітым грамадстве ўзнікае такое пытанне. Нярэдка даводзіцца чуць ад студэнтаў, што яны банальна не ведалі аб правядзенні конкурсу. Аналагічная праблема ўзнікае і са школамі — многія проста не адгукаюцца на нашы запрашэнні. Тым не менш яркіх і таленавітых школьнікаў хапае.

Яшчэ адзін наш сёлетні эксперымент — вызначэнне пераможцаў. Раней тэксты дасылаліся загадзя, мы фарміравалі шорт-ліст, потым праводзілі другі тур з агульнымі творчымі заданнямі для фіналістаў, па выніках якога журы вызначала пераможцаў. Цяпер жа прапанавалі пісьменнікам, якія праводзілі майстар-класы для ўдзельнікаў, прыдумаць свае творчыя заданні. Моладзь іх выконвала, а пераможцу выбіралі, так бы мовіць, на месцы па выніках працы. Можа быць, гэта дадало суб'ектывізму, бо кожнаму патрэбен розны час на тое, каб напісаць штосьці годнае... Але адначасова вырас і ўзровень «драйву», а гэта вельмі важна. Вось у такім спалучэнні амаль спартыўнай канкурэнцыі і літаратуры, як мне падаецца, маладым аўтарам было цікава працаваць.

Калі казаць пра саміх удзельнікаў, дык сфарміраваць нейкі зборны партрэт цяжка. Вядома, больш за ўсё да нас прыходзіць студэнтаў-філолагаў, але і «фізікі» не з'яўляюцца рэдкім выключэннем. Напрыклад, на самым першым конкурсе ў намінацыі «Паэзія» пераможцам стаў хлопец з фізіка-матэматычнага факультэта БДУ. Усё вызначае талент. У той жа час мы, так бы мовіць, «вярбуем» на журфак школьнікаў: сёлета сем удзельнікаў «БрамаМар» сталі студэнтамі нашага факультэта.

ЛЮСТЭРКА «ДАРОСЛАЙ» ЛІТАРАТУРЫ

— Мы традыцыйна не маем праблем з работамі ў намінацыях «Проза» і «Паэзія» — яны заўсёды карыстаюцца папулярнасцю. Затое здараюцца неспадзяванкі ў іншых «франтах», і гэта адлюстроўвае нашу агульную карціну ў літаратуры.

Узяць, напрыклад, драматургію. Штогод сутыкаемся з тым, што драматычныя творы — гэта адзінкавы тавар на літаратурным рынку. Пятро Васючэнка, які некалькі разоў быў членам нашага журы, кажа, што драматургам можна стаць толькі пасля 40 гадоў. І я разумею, што ён хоча сказаць, — драматургія ці эпічная проза патрабуюць ад аўтара пэўнага жыццёвага досведу. Паэтам можна нарадзіцца на свет і рэалізавацца амаль у любым узросце, узгадаем тую ж Віку Трэнас. Такім чынам, я пагаджаюся са спадаром Васючэнкам, але ад намінацыі мы не адмаўляемся, каб не страцілі свой шанц тыя, у каго ёсць задаткі.

«Разуменне многіх жыццёвых з'яў у маладых аўтараў бывае максімалісцкім ці занадта спрошчаным. Яны пакуль не бачаць, што некаторыя рэчы складанейшыя, чым яны здаюцца на першы погляд».

Велізарная праблема і з крытыкай — пэўна, нават большая, чым з драматургіяй. І гэта таксама адлюстроўвае агульны стан — у нас зусім мала сапраўды таленавітых крытыкаў у розных сферах, калі весці размову не пра старэйшае пакаленне, а пра больш маладых. Бо крытык павінен валодаць такім жа талентам, як і пісьменнік. Мы таксама прынцыпова працягваем праводзіць конкурс і па гэтай намінацыі. Сёлета цалкам сканцэнтраваліся на кінакрытыцы і не прагадалі. На другім курсе спецыяльнасці «вэб-журналістыка» знайшліся зацікаўленыя ў гэтым студэнты, яны даслалі з дзясятак работ і «піярылі» намінацыю на сваім сайце. Іх прачыталі прафесіяналы — галоўны рэдактар часопіса «На экранах» Людміла Перагудава, загадчыца нашай кафедры кінакрытык Людміла Саянкова. Пасля гэтага адбыліся і персанальныя размовы паміж імі. Студэнты зразумелі, што яны нешта могуць не толькі ў вэб-журналістыцы, але і ў крытыцы, і калі ўсё будзе ісці як след, яны знойдуць сябе ў гэтай творчай галіне. Калі так здарыцца, я палічу, што конкурс сёлета сваю задачу выканаў. Дарэчы, менавіта ўвядзенне моладзі ў пэўную літаратурную «тусоўку» я лічу адной з галоўных задач «БрамаМар».

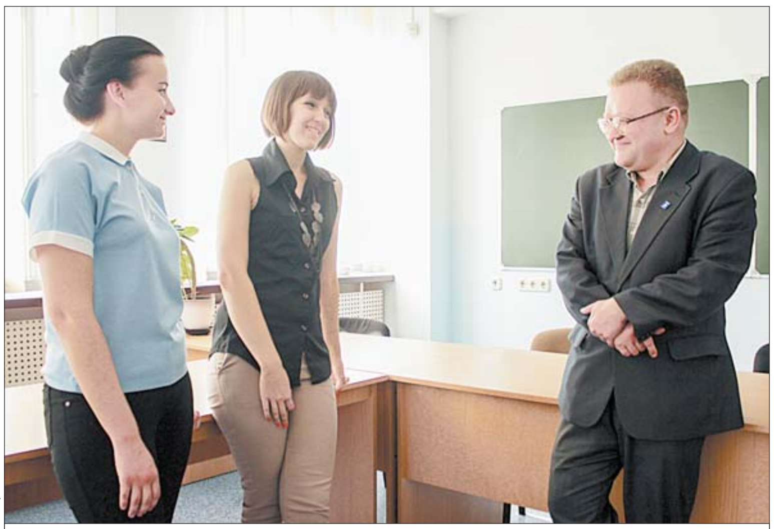

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА

Уладзімір Капцаў са студэнткамі трэцяга курса Інстытута журналістыкі БДУ Надзеяй Краўчук і Мар'яй Янковіч, якія будуць арганізоўваць конкурс «БрамаМар» у наступным годзе.

Калі размаўляць пра тэматычнае кола, то тут трэба адзначыць галоўнае — удзельнікі пішуць пра ўсё. У іх творах закранаюцца ўсе без выключэння традыцыйныя тэмы. Хутчэй за ўсё, гэта абумоўлена ўзростам. Маладосць — час, калі цябе цікавіць увесь свет, ты не абмяжоўваешся адной ці некалькімі сферамі. З іншага боку, разуменне многіх жыццёвых з'яў у маладых аўтараў бывае максімалісцкім ці занадта спрошчаным. Яны пакуль не бачаць, што некаторыя рэчы складанейшыя, чым яны здаюцца на першы погляд.

Мы неяк спрабавалі спецыяльна задаць адну тэматыку — ваенную, — але не магу сказаць, што атрымалася добра. Было мала «жывых» тэкстаў. І ў гэтым ёсць свая праўда жыцця, бо паэзія таксама грунтуецца на перажытым. А пакаленне тых, хто бачыў вайну, паступова адыходзіць. Моладзь усё менш чуе пра тыя падзеі з першых вуснаў і гэта скажае ўспрыманне.

НА ЯКОЙ МОВЕ ПІСАЦЬ?

— Моўнае пытанне вельмі няпростае. Умова, якую нам ставяць спецыялізаваныя выданні, — «мы надрукуем толькі па-беларуску». Прозу моцных маладых аўтараў могуць перакласці, праўда, не ўсе разумеюць, колькі нюансаў аўтарскага стылю пры гэтым страчваецца. Мы імкнёмся, каб конкурс быў максімальна раўнапраўным і адкрытым для ўсіх, але атрымліваецца, што ў беларускамоўных аўтараў ёсць прыярытэт.

З іншага боку, самі разумеем, што беларускае трэба падтрымліваць, таму праводзім свае вечарыны на мове. Некалі нават жартавалі, што графаманам прасцей быць, калі пішаш па-руску, чым калі па-беларуску. Але не трэба адыходзіць ад рэальнасці — пераважная большасць моладзі размаўляе па-руску, гэтая мова стала для іх роднай. Калі чалавек піша на рускай мове і робіць гэта таленавіта, то навошта яму замінаць? Магчыма, падтрымка стане для яго прыступкай ва ўсведамленні таго, што беларускі пісьменнік павінен пісаць толькі па-беларуску, асабліва што датычыцца празаікаў. Не трэба разбураць усё ў самым пачатку: «Пішаш па-руску? Ну і пішы сам для сябе».

Калі паэт з Магілёва Дзмітрый Дзмітрыеў адным радком змог перадаць усю гісторыю мінулага стагоддзя, але зрабіў гэта па-руску, гэта не змяншае яго геніяльнасці: «Арийская спичка, сгорев безвозвратно, обнаружит в себе чернокожего брата». Дарэчы, цяпер ён піша і па-беларуску, што толькі пацвярджае маю папярэднюю думку.

Добра, што «БрамаМар» не становіцца зусім «камерным» конкурсам, хоць у самым пачатку і была прапанова праводзіць яго выключна для журфакаўскіх студэнтаў. У нас шырокая геаграфія, вялікая колькасць удзельнікаў... Дарэчы, ёсць нават маленькая традыцыя: фіналісты-журфакаўцы вяртаюцца да нас ужо ў якасці арганізатараў.

Усё ў тваіх руках

ХІМІЯ ТАЛЕНТУ,

або Ад шпаргалкі да «Выбараў»

За апошні год жыццё пераможцы конкурсу «100 ідэй для Беларусі» Паўла БАЦЫЛЕВА істотна змянілася: хлопца ўзялі працаваць у цэнтр інтэрнэт-праектаў Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, яго рукамі быў створаны дадатак «У саюз з сябрамі», а зусім нядаўна выйшла новая праграма — «Выбары-2015». Пры гэтым юнак стаў ужо другакурснікам механіка-матэматычнага факультэта БДУ. Павел распавёў нашаму карэспандэнту пра тое, як праграмаванне змяняе яго жыццё, якія перспектывы ён для сябе бачыць і чым займаецца цяпер.

— Як ствараласяя чарговая праграма «Выбары-2015»?

— Не скажу, што гэта была выключна мая ідэя — праект задумваўся супольна пры ўдзеле БРСМ і інфармацыйнага агенцтва БелТА. Распрацоўка пачалася ў канцы ліпеня. У гэтым і была галоўная цяжкасць: вельмі сціслыя тэрміны для прадукту, які павінен працаваць адразу на двух платформах: iOS і Android. Больш за тое, была задача зрабіць праграму, інфармацыя ў якую загружалася б без абнаўлення, як бы сама па сабе. Карыстальніку не трэба нешта націскаць, усе змены адбываюцца літаральна на яго вачах. Напрыклад, яшчэ ўчора вы адкрывалі праграму, і вынікаў галасавання не было, а сёння ўжо з'явіліся. А яшчэ, нават калі ў вас няма доступу да інтэрнэту, інфармацыя, якая была запампавана раней, застаецца. Таму з тэхнічнага боку праца была даволі складаная.

З пэўнай часткай мне дапамог сябра Антон Філіповіч, з якім мы вучымся на механіка-матэматычным факультэце. Дарэчы, ён жа дапамагаў ствараць і «У саюз з сябрамі».

— Наколькі ведаю, ты актыўна шукаў інвестараў для свайго першага праекта — праграмы для рашэння задач «Хімія Х10», з якім перамог на «100 ідэй для Беларусі»?

— Ён застаецца самым паспяховым з усіх маіх праектаў. Так, я сапраўды шукаў інвестара, які зацікавіўся б праграмай як бізнес-праектам. Наведваў шматлікія стартап-мерапрыемствы, размаўляў з людзьмі, якія ўжо нечага дасягнулі... На жаль, так і не атрымалася даказаць ім мэтазгоднасць працы, хоць, думаю, быў блізкі да гэтага. Можа, мой узрост паўплываў... Тым не менш праект працягвае развівацца. Цяпер колькасць запамповак праграмы на Android па СНД ужо перавысіла 140 тысяч, прытым што летам праграмы для школы звычайна загружаюць вельмі мала. Ды і сярэдняя адзнака, якую выстаўляюць карыстальнікі, з выпускам новай, больш пашыранай версіі вырасла яшчэ на адну дзясятую і цяпер складае 4,3. Гэта добры плюс, ён матывуе далей працаваць над «Хіміяй Х10», каб зрабіць з яе штосьці больш якаснае. У блізкіх планах — запусціць праграму на іншых, акрамя СНД, рынках і пачаць атрымліваць прыбытак, з інвестыцыямі або без іх. А ідэі, чаго туды яшчэ карыснага дадаць, ёсць, і шмат. Увогуле, цяпер я збіраюся накіраваць больш высілкаў менавіта ў гэтым кірунку.

— Чым ты яшчэ займаўся апошнім часам?

— Летам рабіў мабільную праграму для газеты «СБ. Беларусь сегодня». Задача таксама была не з простых — яна павінна была мець шырокі функцыянал. Карыстальнік можа праглядаць сам нумар газеты, чытаць навіны па рубрыках і шмат іншага. Акрамя таго, у праграме можна пазнаёміцца з матэрыяламі іншых выданняў аднайменнага медыяхолдынга. Яна ўжо ёсць у Google Play, цяпер распрацоўваю версію для AppStore.

— Ты студэнт механіка-матэматычнага факультэта БДУ. Не шкадуеш пра свой выбар?

— Ні ў якім разе. За першы курс я паспеў улюбіцца ў факультэт, цяпер заўсёды раю яго шматлікім знаёмым абітурыентам. Моцна пасябраваў з хлопцамі з групы, з некаторымі сустракаліся летам. У плане вучобы пытанняў таксама няма, нават на першым курсе было шмат цікавых профільных дысцыплін, дзякуючы якім я даведаўся шмат новага. Многае цяпер выкарыстоўваю ў сваіх праектах.

— Якія ў цябе планы на будучыню?

— Хачу больш развівацца ў кірунку маркетынгу. Гэта не значыць, што я страцію цікавасць да праграмавання, не. Але прасоўванне прадукту — не менш важная частка, чым яго стварэнне, і мне хочацца ўдасканаліцца ў гэтым.

Матэрыялы паласы падрыхтаваў Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
22 09 2015 г.

За кадрам

ТБ-ПРАГРАМЫ АД ПРАГРАМІСТАЎ

Як працуюць тэлевізійнікі галоўнага IT-універсітэта краіны? З гумарам!

Гісторыя маладзёжнага тэлебачання БДУІР налічвае амаль 15 гадоў. За гэты час яно паспела зарэкамендаваць сябе як адно з найлепшых сярод студэнцкіх. Відэа, падрыхтаваныя будучымі праграмістамі, два гады перамагалі на конкурсе «Студэнт года». А ў сецыве ролікі збіраюць тысячы праглядаў. Карацей, ёсць чаму павучыцца. Мы завіталі на тэлебачанне БДУІР і даведаліся, як зрабіць навіны, цікавыя моладзі; што трэба, каб ператварыць калідор у фотастудыю, і навошта ТБ-каманда айцішнікаў бярэ з сабой на здымкі пластыкавыя трубы.

Пра матрыцы — з 25-га дубля

Асновы журналістыкі тэхнары на парах не вывучаюць, але працуюць амаль як прафесійныя тэлевізійнікі. Навіны стараюцца выпускаць у той жа дзень, калі знялі, максімум — на заўтра зранку. За тыдзень, у залежнасці ад насычанасці ўніверсітэцкага жыцця, выходзіць ад трох да дзесяці сюжэтаў. У ТБ-камандзе пяць карэспандэнтаў, шэсць мантажораў-аператараў, чатыры фатографы. Хоць многія могуць і ў стэндапе зняцца, і ролік зманціраваць. Вядома, не адразу ўсё атрымліваецца. **Студэнтка Ганна ЛОСЬ**, кіраўнік піраддзела, памятае, як упершыню здымалася ў стэндапе: «Мне трэба было сказаць: «матрыцы звыш'яркіх святлодыёдаў на алюмініевых анадзіраваных платах для святлотэхнічных прылад». Вы ўяўляеце, першы раз працую на камеру і тут такое! Мы перазапісвалі гэты момант разоў 25».

Акрамя навінавых сюжэтаў, студэнты здымаюць яшчэ і творчыя ролікі. Напрыклад, штогод рыхтуюць рэкламу для сваёй ВНУ.

— Летась, я ведаю, піяршчыкі ацанілі нашу рэкламу не надта высока, — дзеліцца **прэс-сакратар БДУІР Алена САКАЛОЎСКАЯ**. — Параілі нам не ісці ў гумар, зрабіць больш класічны варыянт. Сёлета мы ўлічылі гэтыя заўвагі.

Свае відэа студэнты не толькі круцяць у вучэбных карпусах, але і выкладваюць на YouTube. Найбольш папулярнымі становяцца ролікі па ўступнай кампаніі. Сёлетні сабраў восем тысяч праглядаў! На думку Ганны, каб прыцягнуць увагу да матэрыялу, трэба падабраць правільнае суправаджэнне:

— Дзесьці неабходна пасупрацоўнічаць са СМІ, дзесьці дастаткова выкласці відэа ў суполку «УКантакце» з цікавым подпісам. Цяпер мы актыўна прасоўваем студэнцкае тэлебачанне праз сацыяльныя сеткі. Сёння ў суполцы амаль 1,5 тысячы падпісчыкаў.

Усё дзеля прыгожай «карцінкі»!

На тэхніку журналістам-айцішнікам скардзіцца не прыходзіцца. У іх распараджэнні тэлесуфлёр, мікрафоны з фірменнай ветраабаронай, HD-камеры і... аператарская каляска. Апошнюю самі змайстравалі. Набылі пластыкавыя трубы, якія замяняюць рэйкі, зрабілі трохкутнік (на ім мацуецца камера) і прыладзілі колцы ад скейтборда. Бяруць цяпер гэтую каляску ледзь не на ўсе здымкі. Смяюцца, што гледачы, можа, плаўны праезд і не бачаць, але самой ТБ-камандзе гэтая дэталь здаецца вельмі заўважнай. Увогуле, каб зрабіць у кадры прыгожую «карцінку», студэнты выкарыстоўваюць усе падручныя сродкі. Напрыклад, пераварочваюць стэнды, калі тэрмінова патрэбен белы фон. Не хапае сваёй тэрыторыі — едуць запісваць відэа ў офісы IT-кампаній. Ці ствараюць студыю з дапамогай камп'ютарнай графікі або ў калідоры ўніверсітэта: завешваюць вокны коўдрамі і расстаўляюць студэнтаў з асвятляльнымі прыборамі ў руках.

Навіны, рэкламныя ролікі, пазнавальныя праграмы — тэлекаманда БДУІР можа зрабіць усё.

На маладзёжным тэлебачанні ёсць нават свой візажыст. Алена Сакалоўская з усмешкай узгадвае, як яны першы раз рабілі макіяж дзяўчыне для здымак: «Я дагэтуль не запісвала чалавека без грыму на відэакамеру, толькі фатаграфавала. А на фота святло «з'ядае» макіяж. Таму мы нанеслі касметыку максімальна. Заводзім героя ў аўдыторыю і бачым, што на нас усе са здзіўленнем азіраюцца. «Вы яе часам не перафарбавалі?» — спытаў у мяне адзін з хлопцаў. Але я была ўпэўнена, што для відэа — гэта «самае тое». Потым, калі глядзелі ролік, вядома, убачылі сваю памылку: дзяўчына з яркім вячэрнім макіяжам вельмі вылучалася сярод астатніх студэнтаў у кадры».

З грашыма на здымачны працэс дапамагае ўніверсітэт. Але каманда задумваецца над тым, каб самім прыцягваць сродкі. Варыянт БДУ — здаваць студыю буйным ТБ-каналам у арэнду — тут не падыходзіць. Студыі няма. Затое можна паспрабаваць арганізоўваць платныя курсы па тэлевізійным майстэрстве.

«Зачапіць» гледача і... кадры

Цяпер на маладзёжным тэлебачанні БДУІР распачаўся рэбрэндзінг: вырашылі змяніць лагатып і застаўкі навін. Прэс-сакратар універсітэта кажа, што яны хочуць адрозніваццa ад іншых:

— Мы шукаем свой стыль. І ўсё роўна, што нашы застаўкі не будуць адпавядаць класічнаму ўяўленню аб тым, як яны павінны выглядаць.

Стандартныя выпускі навін студэнты «разбаўляюць» цікавымі праектамі. Адзін з іх — праграма «Падслухана» (відэаверсія папулярнай аднайменнай суполкі «УКантакце»). Вядучы прымерыць на сябе вобраз тыповага савецкага школьніка — «вадалазку» і акуляры — і ў іранічнай форме будзе расказваць пра падзеі, якія найбольш актыўна абмяркоўваюцца ў студэнцкім асяродку. «Навіны ў дзелавым стылі не заўсёды ўспрымаюцца моладдзю, таму мы дададзім гумару. Думаем яшчэ рабіць агляд фільмаў: куды варта схадзіць, а на што лепш не марнаваць час. Ацэнка будзе катэгарычнай, бо такі падыход «чапляе», — тлумачыць Алена.

У планах таксама запусціць праграму пра выхад з крызісных сітуацый. І спецыялізаваныя IT-навіны: ніша не запоўнена. Парк высокіх тэхналогій, напрыклад, ужо прапаноўваў студэнтам здымаць тэматычныя сюжэты.

— Да нас на тэлебачанне прыходзяць творчыя і тэхнічна падкаваныя людзі, — хваліць сваю каманду Алена Сакалоўская. — З імі лёгка працаваць. Ёсць, вядома, праблема з напісаннем тэкстаў, але што тычыцца мантажу, графікі — вельмі хутка асвойваюць. Ты на словах тлумачыш, што хочаш убачыць, а яны ўжо ведаюць, як гэта рэалізаваць тэхнічна. Таму студэнтаў БДУІР ахвотна бяруць на тэлеканалы. Але мне б хацелася стварыць тут прафесійную платформу, каб нашы хлопцы і дзяўчаты, якія вырашылі займацца журналістыкай, заставаліся ва ўніверсітэце. Цяпер на працу ў прэсслужбу БДУІР прымаюць ахвотных з факультэта журналістыкі. Мне здаецца, нашы студэнты, якія ўжо праявілі сябе на тэлебачанні падчас навучання, таксама гэтага вартыя.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

Праца на імідж

МЕДЫЯЦЭНТР — ГІД І НАВІГАТАР БДУ

По звестках міжнародных рэйтынгавых агенцтваў, БДУ ўваходзіць у два працэнты найлепшых універсітэтаў свету, займаючы высокія пазіцыі сярод 30 тысяч ВНУ. Такі паказчык — вынік шматгадовай працы як супрацоўнікаў, так і студэнтаў. Акрамя гэтага, імідж аднаго з галоўных універсітэтаў краіны фарміруюць яго актыўнасць, інфарматыўнасць і адкрытасць у дачыненні да сваёй аўдыторыі. З гэтымі задачамі апошнія паўтара года добра спраўляецца медыяцэнтр БДУ, аб дзейнасці, функцыях і праектах якога «Чырвонцы. Чырвонай змене» расказаў яго начальнік Павел САЛАЎЁЎ.

— Ва ўніверсітэце наспела неабходнасць аб'яднаць структуры, якія выконвалі б розныя, але ў той жа час аднолькавыя функцыі. Быў неабходны адзіны «штаб», які займаўся б распрацоўкай і рэалізацыяй канкрэтных праграм, скіраваных на фарміраванне станоўчага іміджу ўніверсітэта ў якасці адукацыйнага, навуковага, даследчага цэнтра сусветнага ўзроўню, вядучай вышэйшай навучальнай установы ў Беларусі. Нам было неабходна забяспечыць інфармацыйную прысутнасць БДУ ў сродках масавай інфармацыі. Рэгуляванне ўнутраных і знешніх інфармацыйных плыняў ва ўніверсітэце таксама павінна была ўзяць на сябе новая структура.

— Як удаецца спраўляцца з такой колькасцю задач?

— Медыяцэнтр складаецца з трох аддзелаў: прэс-службы ўніверсітэта, аддзела ўнутрыўніверсітэцкіх камунікацый і аддзела вэб-праектаў і стратэгічных камунікацый. Менавіта такі падзел дазваляе нам усё паспяваць. Прэс-служба, напрыклад, збірае інфармацыю са структурных падраздзяленняў, якія арганізоўваюць то ці іншае мерапрыемства. Далей гэтыя звесткі рассылаюцца па сродках масавай інфармацыі, становяцца матэрыялам для сайта БДУ.

На выпуску газеты «Універсітэт» зараз засяроджаны аддзел унутрыўніверсітэцкіх камунікацый. Ён жа займаецца і напаўненнем сайта газеты. Зусім нядаўна мы зрабілі яго рэдызайн, каб карыстанне было больш зручным, а знешні выгляд — прэзентабельным. Варта адзначыць, што сайт газеты «Універсітэт» не з'яўляецца поўным адпаведнікам друкаванага выдання. На сайце ёсць магчымасць рабіць кросмедыйныя, мультымедыйныя публікацыі, і мы актыўна гэтым карыстаемся.

Аддзел вэб-праектаў і стратэгічных камунікацый займаецца спецпраектамі, накіраванымі на прасоўванне іміджу БДУ ў сусветнай інфармацыйнай прасторы, а таксама падтрымкай акаўнтаў універсітэта ў сацыяльных сетках. Сёння БДУ прысутнічае ва ўсіх сацсетках, дзе ёсць нашы студэнты. Напрыклад, група Белдзяржуніверсітэта «УКантакце» зараз налічвае 20 тысяч чалавек. Разлічваем, што ў хуткім часе нас стане яшчэ больш — далучацца першакурснікі. Facebook мы вядзём на рускай, беларускай мовах і асобна — на англійскай (акаўнт на ёй запатрабаваны ў міжнародных партнёраў).

На YouTube ў Белдзяржуніверсітэта ёсць уласны канал з велізарнай колькасцю відэа. Шмат яго рубрык прысвечаны дзейнасці БДУ, абітурыентам, кароткім апытанням накшталт «Як вы правялі лета?» або «На якой спецыяльнасці навучаешся?». Такія ролікі карыстаюцца вялікай папулярнасцю сярод студэнтаў.

— Відэаролік «Study in Belarus», які прапагандуе навучанне ў Беларусі, сабраў больш за 11 тысяч праглядаў. Якімі яшчэ відэапраектамі ганарыцца медыяцэнтр БДУ?

— Год назад знялі ролік «Супраць спайсаў», дзе ў мастацкай манеры з запрашэннем каманды па амерыканскім футболе «Litwins Minsk», групы падтрымкі «DanStart» БДУ, а таксама нашых студэнтаў мы паспрабавалі сказаць, што курыльныя сумесі — гэта не тое, на што варта марнаваць сваё жыццё. Відэа набрала больш за 15 тысяч праглядаў, што для сацыяльнага роліка — вельмі добры вынік. Наконт эфектыўнасці такіх відэа я магу адказаць так: калі наш ролік спыніў ад ужывання спайсу нават аднаго чалавека — яго варта было рабіць. Такія відэаролікі звычайна здымаюцца без бюджэту, гэта ўласная ініцыятыва супрацоўнікаў БДУ і студэнтаў.

— Напярэдадні сёлетняй уступнай кампаніі медыяцэнтрам БДУ быў створаны асобны сайт для абітурыентаў...

Калектыў медыяцэнтра БДУ.

— Нам здаецца, што сайт — удалы прыклад камунікацыі з канкрэтнай мэтавай аўдыторыяй. Гэта магчымасць для абітурыентаў хутка атрымаць патрэбную інфармацыю ў зручнай форме. Сайт адаптаваны пад прагляд на любых прыладах: гэта можа быць манітор і камп'ютара, і планшэта, і смартфона. Сайт «Абітурыент БДУ» атрымаўся настолькі карысным і зручным, што нам далі за яго галоўную ўзнагароду ў катэгорыі «Адукацыя» інтэрнэт-прэміі ТИВО-2015. Гэта, напэўна, і ёсць найлепшае пацвярджэнне таго, што мы ведаем патрэбы і густы сваёй аўдыторыі. Вельмі важныя для нас водгукі, рэтвіты, рэпосты студэнтаў і вялікая колькасць праглядаў.

— Павел Леанідавіч, медыяцэнтр універсітэта нельга ўявіць без студэнтаў. Ці прыцягваеце іх да працы?

— Абавязкова, часцей, праўда, на пазаштатных умовах. Шмат студэнтаў БДУ прыходзіць да нас на практыку. Тым не менш рабіць пасапраўднаму якасны прадукт павінны прафесіяналы з адпаведнымі ведамі і адукацыяй. Таму дзверы медыяцэнтра для тых маладых спецыялістаў, хто сапраўды хоча працаваць на карысць роднага ўніверсітэта, заўсёды адчынены. Што датычыцца студэнтаў, то яны актыўна публікуюцца ва ўніверсітэцкай газеце, удзельнічаюць у здымках відэаролікаў і распрацоўцы цікавых праектаў.

— Якія творчыя планы на гэты навучальны год?

— Да першага верасня мы запусцілі спецпраект «Гід першакурсніка», каб дапамагчы ўчарашнім школьнікам прыстасавацца да «новага жыцця» ва ўніверсітэце. Сайт патрабуе раскруткі і ўдасканалення. Імідж універсітэта вымагае і выдатнай візуальнай падтрымкі. Зараз мы вядзём актыўную распрацоўку брэндбука БДУ. Гэта будуць рэкамендацыі па выкарыстанні фірменнага стылю Белдзяржуніверсітэта. У брэндбуку будзе сабрана ўся сімволіка ўніверсітэта, застаўкі на маніторы, візіткі супрацоўнікаў і сувенірная прадукцыя.

Кацярына АСМЫКОВІЧ.

Друкуецца ў «Маладосці»

Аляксандр ТЭМЛЕЙН

ДЖАСПЕР & ЭМІЛІ

Ён і творы свае называе заўсёды двума словамі праз гэты злучнік — «Джаспер & Эмілі», «Трубакладчык & Сцяна», «Горад & Маска», — і сам на такі ж манер прадстаўляецца: Аляксандр Змушка & Саша Тэмлейн. Першы — кандыдат біялагічных навук, навуковы супрацоўнік аддзела біятэхналогіі Інстытута пладаводства, другі — пісьменнік, які працуе ў жанрах навуковай фантастыкі, прыгодніцкага, філасофскага і гумарыстычнага фэнтэзі, альтэрнатыўнай гісторыі і дзіцячай казкі.

Джаспер быў дрэвам.

Ён усё папярэдняе жыццё марыў абярнуцца дрэвам, і вось у яго атрымалася. Джаспер спакойна рос, магутна распасцёршыся над абрывам; яшчэ крыху — і яго карэнне паласкалася б у аблоках і хмарах. У яго зялёнай галаве звіла гняздо нейкая птушачка, але, паколькі ў папярэднім жыцці ў заалогіі ён асабліва не разбіраўся, то не ведаў, што за яна. Але птушачка так смешна вымаўляла раніцай «Пень! Пень!», што Джасперу адразу ж прыйшлася даспадобы. Лістоты ў яго не было — адны толькі трывалыя шыпулькі, а ствол ён меў звонку і залацісты, як і належыць усялякай добрасумленнай сасне.

Джаспер быў сваім жыццём больш чым задаволены.

Тут ніколі не было суха, а глебы хапала, каб учапіцца вузлаватымі каранямі.

Высока-высока ўгары чорнымі кропкамі лунаслі птушкі, зрэдку прабягаў горны баран, а ўнізе, пад абрывам, праз жмуты аблокаў віднеўся Горад: маленькі, такі ўтульны і прыгожы, быццам быў выбудаваны з карамелі і зацвярдзелай нугі. Джаспер памятаў, што калісьці ён жыў у ім, але там было занадта шумна, вечна патрабавалася размаўляць і нешта вырашаць, а ён гэтага не любіў.

Тут Джаспер таксама зрэдку гутарыў: калі вецер, які жыве высока ў пячоры на схіле гары, разыходзіўся не на жарт, то хвоі рыпелі і стагналі — скардзіліся адна адной на жыццё, а то і дзяліліся плёткамі або фантазіямі пра тое, што нядрэнна б ім было стаць карабельным лесам, трапіць у лапы лесніка з сякерай, стаць выдатнай стройнай мачтай і пабачыць чужыя краіны.

Джаспер ні пра што гэтакае не марыў.

Ствол яго быў зламаны дзесяць разоў, галіны раскінуліся шырока ў бакі, а карані апляталі скалу, як буйнакалібернае павуцінне. Раз на год, як і належыць, на ім спелі шышкі, і ён скідаў іх уніз; можа, дзесьці там, пад аблокамі, на зялёных лугах, каля ручаёў яны і маглі вырасці ў самых сапраўдных прыгажунь і атрымаць шанец аказацца фарштэўнем, кілем, а то і носам прыгожага карабля.

А яшчэ Джаспер меў сябра.

Гэта была маленькая дзяўчынка, якая нярэдка гулялася пя яго каранёў, нягледзячы на строгую забарону бацькоў. Яна таксама была з Горада, і Джаспер, калі б захацеў, нават мог цьмяна ўзгадаць яе прадзеда — з тої пары, калі ён яшчэ быў чалавекам.

Спачатку ўсё ішло добра.

Час цягнуўся, нічога не мянялася, ды Джаспер і не хацеў перамен.

Ён для таго і стаў дрэвам, каб шыпулькі свабодна зелянелі на паветры, на галінах цвыркалі птушкі, а карані магутным доўгім высілкам цягнулі вільгаць з зямлі. Але перамены былі непазбежнымі. Да Горада ўнізе правялі шырокую дарогу, і ён застракацеў наметамі, ларкамі і шатрамі з дарагіх адрэзаў тканіны. Праз Горад праходзіла шмат гасцей: ён рос, разбухаў, як кропля. Знаёмая дзяўчынка — здаецца, яе звалі Эмілі, — таксама вырасла і ператварылася ў нязграбнага падлетка... Упершыню Джаспер адчуў нейкі неспакой: яго задавальняла, калі ўсё ідзе, як ёсць. Няхай ён і не хацеў жыць у Горадзе, але любіў яго такім, якім той быў, і гнеўна глядзеў на пухліну, якая расла ўнізе — крывабокія, абы-як пабудаваныя дамкі.

«А што, калі б я зноў нарадзіўся чалавекам, то мог бы ўсё змяніць?» — падумаў ён, але адразу ж адкінуў гэтую недарэчную думку. Да таго ж Эмілі перастала прыходзіць, і Джаспер павольна старэў на сваёй скале...

Але аднойчы сёе-тое змянілася — зусім.

Джаспер упершыню ўбачыў гэтыя клубы дыму раніцай.

Яны падымаліся над стэпам, быццам нябачны жоўты пажар, і загарадзілі сабой палову гарызонту. Крывава-чырвонае сонца падымалася ўгору, купаючыся ў гэтым пыле. А затым пыл стаў набліжацца.

І Джаспер убачыў людзей: маленечкія, як мурашкі, са зморшчанымі тварамі, падобнымі да печаных яблыкаў, і зіхоткімі вострымі шаломамі, яны злосна сцябалі сваіх нізкарослых чэзлых конікаў. Яны імчаліся і імчаліся ад гарызонту да Горада, і не было ім ні канца ні краю.

А затым Горад запалаў!

Агонь разліваўся, як вішнёвае варэнне, якое Джаспер так любіў у чалавечым дзяцінстве. З жахам і лютасцю ён глядзеў, як агонь паглынае выродлівыя пабудовы, што сталі яму цяпер такімі дарагімі.

І тады ён убачыў Эмілі. У сукенцы, якую даводзілася прытрымліваць абедзвюма рукамі, яна імчалася па вузкай сцежцы, абдзіраючы рукі ў кроў і збіваючы чаравікі. Спачатку Джаспер падумаў, што яна бяжыць да яго (што за недарэчная думка?!) — але пасля зразумеў: леваруч праз прорву быў працягнуты вераўчаны мост. Калі па ім перайсці, а затым абсекчы канцы...

У руцэ Эмілі быў зацiснуты нож.

На няшчасце, да моста вяла не адна дарога, а цэлыя тры!

І першыя дзве ўжо запоўніліся людзьмі. Джаспер у гневе глядзеў на гэтыя плоскія твары, захопленыя звярынай пажадлівасцю і злосцю; на адзенне, што больш было падобна на рызз; на мячы — крывыя і залітыя крывёй. Эмі моўчкі абхапіла яго ствол рукамі і заплюшчыла вочы. Дыханне вырывалася з яе грудзей з сіпам, нерытмічнымі рыўкамі.

— Вось і ўсё, раптам прамовіла яна галасам маленькай Эмі. — Бывай, дрэва.

І яна адпусціла пальцы.

Джаспер зароў.

Злаўіўшы вецер, што заблукаў у вышыні, ён паспешліва сплёў з яго патокаў смяротныя вузлы. Старая плоць выдала нямы стогн. Так, ён па-ранейшаму быў моцным і магутным, і мог бы чапляцца за жыццё яшчэ доўга — але не гэтага хацеў. Карані з агідным віскам выдраліся з зямлі. Вырываліся і падалі ў прорву камяні. Дзікуны стоўпіліся каля моста і са страхам пазіралі на гэта дзейства.

— Ён рос над абрывам, — гаўкнуў адзін з іх. — Напэўна, не вытрымаў свайго цяжару. Жыхары неба забіраюць яго. Ён падае.

У глыбокай пашане яны глядзелі, як каласальны ствол перакрэсліў празрысты, блакітнавата-шызы акіян і прызямліўся дакладна на пляцоўку на тым баку.

— О, божа! — выдыхнула Эмілі. — Ты зрабіў гэта для мяне?! Для мяне, дрэва?!

Джаспер сярдзіта зашумеў ветрам у галінах.

Больш не марнуючы часу, яна папаўзла.

Прыгожы крыналін і шоўк не прызначаліся для поўзання па старым ствале хвоі. Яна разадрала локці і распарола спадніцу. Варвары, апаматаўшыся, з галёканнем лезлі за ёй. Але галіны быццам трымалі іх, сукі лезлі ў вочы, ствол вылузваўся з рук. І калі яна, дрыжучы ад напружання, ступіла на цвёрды пятачок па той бок, дрэва раптам зарыпела.

Ніжнія галіны падламаліся, і ствол, зрабіўшы грацыёзны паварот вакол сваёй восі, з пераможным стогнам стрэс, як мурашак, наліплых на яго дзікуноў, і павольна ды велічна адышоў уніз...

Падаў ён доўга, вельмі доўга — бездань была такой, што груку падзення Эмі не пачула.

У вар'яцтве пагоні, у крыві паміраючага горада, у роспачы надзеі ёй здалося, што велічэзны ствол упаў не проста так: ён ратаваў яе ад забойцаў і гвалтаўнікоў, і ён жа павёў іх за сабой.

— Ён ахвяраваў сабой дзеля мяне, — шапнулі разбітыя вусны Эмі. — О, якая вар'яцкая думка!

Але, быць можа, яе суцешыла б тое, што Джаспер, працінаючы воблака і разбіваючыся аб каменную пліту ўнізе, зусім пра гэта не шкадаваў.

Азбука творчасці

НАПАЧАТКУ БЫЛО СЛОВА...

Модная сярод журналістаў гульня ў алфавіт была выкарыстана пры размове з галоўным рэдактарам часопіса «Маладосць» Святланай Дзянісавай. Але не было б «Маладосці» без наватарства і эксперыментаў! Замест таго, каб выцягнуць з дзіцячай азбукі выпадковы набор літар, «апанентка» прапанавала націснуць пяць кнопак на клавіятуры. Так, маўляў, бліжэй да паўсядзённай практыкі. Якія, маўляў, літары пад руку трапяць, тыя і будуць «расшыфраваны». Дзіўна, але тое, што трапіла «пад руку», у выніку лёгка склалася ў слова. І гэта было... СЛОВА! Яно і было «расшыфравана» — на кожную літару сказана тое, што асабліва трывожыць або захапляе.

С

— Самалюбаванне. Часы, калі можна было дазволіць сабе «прыперці рэдактара да сценкі» ў выпадку яго нязгоды надрукаваць твор, апелюючы да фактаў папярэдніх публікацый, «б'ючы» на імя і «рэгаліі», мінаюць. Сама рэальнасць так пастанавіла. Колькі, бывае, прысылаецца твораў ад аўтараў, што маюць цэлыя спісы перамог на шматлікіх літконкурсах, розных там прэмій і званняў, нават выдадзеных кніг, а тэксты пры гэтым, даруйце за рэзкасць, чытаць немагчыма. Ці мусіць «Маладосць» «весціся» на аўтарскую самарэкламу, нават калі ўсё ў ёй сказанае — ад перамог на конкурсах да выдадзеных кніг — чысцюткая праўда? Не. Пакідаючы апісаныя ў самарэкламе поспехі на сумленні тых, хто меў да іх дачыненне, «Маладосць» няхай і надалей з'яўляецца тэрыторыяй, свабоднай ад якой бы там ні было кан'юнктуры, месцам, дзе вартасць тэкстаў вызначаецца выключна прафесійным бачаннем рэдактараў, дзе талент талентам і застаецца. І вось што мне яшчэ хацелася сказаць. Часам за аўтараў прапанаваных нам тэкстаў хадайнічаюць сапраўдныя мэтры. Аднаму пісьменніку школьніца прысвяціла верш, пра твор другога студэнт напісаў рэцэнзію... І паўстае пытанне «на засыпку»: што будзе браць пад увагу рэдактар — імя таго, каму прысвечана, пра твор якога напісана, ці ўсё ж якасць самога матэрыялу? «Маладосць» — такое выданне, якое не толькі за якасць дбае, але і мэтраў, якім «прысвячаецца», у крыўду нізавошта не дасць. Прыкра толькі, што часам тыя крыўдзяцца разам з аўтарамі. Няўжо ўсё роўна, у якім кантэксце бачыць у друку сваё імя?..

Л

— Легенда. Часопіс «Маладосць» — легенда. І калі астранамічны дзень пачынаецца ў мяне з малітвы за сябе і родных, то дзень працоўны — з думкі пра гісторыю тых дзвярэй, якія штораніцы адмыкаю сваім ключом. Не ў літаральным сэнсе, безумоўна, бо дзверы — гэта толькі дзверы. Але для мяне яны — партал. Шчоўк — і я трапляю туды, дзе кожная хвіліна павінна быць скарыстана і пушчана выключна на карысць. Не ганарыцца трэба тым, што ты працуеш на месцы, дзе працавалі Пімен Панчанка і Генадзь Бураўкін, а баяцца. Баяцца схібіць, баяцца сапсаваць. Проста баяцца. Гэта нашмат больш дзейсная практыка. Легенда — гэта калі трапечацца сэрца і па скуры бягуць мурашкі.

О

— Опцыі. Так я называю тое, што ўласціва або не ўласціва тым, хто працуе ў нашай рэдакцыі або прэтэндуе на гэтую працу. Опцыі «спазніцца на працу», «не выканаць заданне ў акрэслены тэрмін», «не стрымаць абяцанне», «схалтурыць», «пайсці па шляху найменшага супраціўлення» ў сапраўднага «маладосцеўца» адсутнічаюць. «Падыходзіць да справы арыгінальна», «мысліць стратэгічна» і «дзейнічаць рацыянальна» — простыя, стандартныя набор. Той, хто хоча працаваць у самым прэстыжным маладзёжным літвыданні краіны, лёгка адказвае на пытанні кшталту: «Колькі свежых ідэй прыйшло ў вашу галаву за апошнія дваццаць чатыры гадзіны?» І ўласнаручна робіць выданне, у якім працуе, самым прэстыжным.

В

— Вокладка. З яе «мастацкім рашэннем» літаратурнаму выданню складаней, чым якому іншаму. Сюжэтныя фотаздымкі з героямі часу «Маладосць» на сваіх вокладках ужо размяшчала. Працы маладых мастакоў і дызайнераў (самая частая прапанова пры пошуку свежых ідэй) — таксама. Трафарэтныя «пытальнікі», яны ж паўшар'і галаўнога мозга, яны ж яркі фон для шэрай безабліччнай постаці прайшлі праз частку «нулявых» і змяніліся выявай «Залатой літары» — як сімвала поспеху. Шчаслівыя твары юных паэтаў — было. Кветкі ў якасці папярэджвання, што першы поспех — гэта толькі «кветачкі», і каб не аказаўся дэбют «пустацветам», каб літаратурная творчасць прынесла плады, патрэбна ўпартая, нястомная, цяжкая праца, — таксама ў змястоўным мінулым. Што наперадзе? Сёлета «Маладосць» «запусціла» праект «Прозвішчы», даўшы маладым мастакам магчымасць «убачыць» сваіх Агінскага, Ажэшку, Драздовіча, Быкава, Цётку, Баршчэўскага з Нікіфароўскім... Чаму без імёнаў? Ды лічыцца, што адукаваны чалавек (якім, безумоўна, чытач «Маладосці» з'яўляецца) дакладна ведае, як завуць таго ці іншага генія нашай культуры, а фамільярнасць тут ні пры чым. Найбліжэйшым часам рэдакцыя правядзе чарговы brainstorming — і стане вядома, якой будзе вокладка «Маладосці» ў 2016-м. А пакуль што можна ўпэўнена паведаміць, што часопіс чакае ўвогуле новы дызайн.

А

— Амбіцыі. Часопіс «Маладосць» для тых, хто мае амбіцыі. Хто іх мае, той не прышле ў рэдакцыю тэкст, які не «адляжаўся», не перачытаўся «як чужы». Амбіцыйны паэт не прынясе падборку з вершамі, якія ўжо недзе друкаваліся або былі вернуты. Навошта? Амбіцыйны празаік не будзе ўласнаручна даваць свайму твору ацэнку — быццам набіваючы кошт. Дзеля чаго? Амбіцыйны публіцыст піша толькі тое, што трэба. Як праверыць, што напісана толькі тое, што трэба? Такі тэкст немагчыма скараціць, пад такі тэкст уражаны рэдактар са слязьмі шчасця на вачах гатовы аддаць любую колькасць старонак. За «вадзяністы» тэкст я «дзякуй» не скажу, а вось за высечаныя нізавошта дрэвы магу зрабіць аўтару вымову, і няхай не крыўдуе. Бо часам бываюць цэлыя кавалкі ні пра што, або паўторы, або нічым не абгрунтаваныя адступленні. Амбіцыйны журналіст не звяртаецца да героя інтэрв'ю па імені, не вітаецца, не развітваецца, не гаворыць «дзякуй» і не жадае поспехаў — гэта лішняе ў тэксце, гэта «за кадрам», пра гэта чытач і без таго ведае. Журналістыка паспяховых часопісаў — гэта рацыянальная, ашчадная журналістыка, яна не адбірае ў чытача лішні час, а ў выдання — лішнюю паперу. Амбіцыйны літкрытык? Ён будзе пісаць, а не адмаўляцца ад гэтай працы па той прычыне, што за яе «мала плацяць». Урэшце, «Маладосць» стваралася для тых, хто не можа не пісаць...

Запісала
Любоў ВАБІШЧЭВІЧ.
Фота Наталлі АСМОЛЫ.

Векапомнае

УНУКІ ПІШУЦЬ ПРА ВАЙНУ...

Бадай, не знайсці ў Беларусі такой сям'і, якую абмінула Вялікая Айчынная вайна. На жаль, а можа, на шчасце, мне не было каму пра яе расказваць. Маіх прадзедаў не ўзялі на фронт з-за сталага ўзросту, дзяды ж — як ні парадаксальна — былі яшчэ малымі. Пра вайну я даведалася са школьных падручнікаў і літаратурных твораў.

Іншым пашчасціла мець у сям'і сваіх герояў. Іх гісторыі передавалі-ся наўпрост (часам зайздрошчу свайму мужу, у якога і сёння дзед-франтавік шчодры на ваенныя аповеды). А нашчадкі пакалення пераможцаў, у сваю чаргу, перадаюць іх нам — у тым ліку са старонак кнігі «Ніколі не забудзем. Унукі пра вайну», якая напярэдадні 70-годдзя Вялікай Перамогі выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда».

У межах аднайменнага конкурсу, які праводзіла піянерская арганізацыя Беларусі, з усіх куточкаў краіны пасыпаліся апавяданні, эсэ, вершы пра тых, хто не па чутках ведаў і ведае, што такое вайна. Такога рэзанансу нават не чакалі! Якім чынам праводзіўся адбор твораў, пра каго пісалі дзеці і ўвогуле, ці могуць быць упэўнены ветэраны, што памяць пра вайну будзе жыць, расказала аўтарка ідэі праекта, старшыня Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі Вікторыя МЯНАНАВА.

Старшыня Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі Вікторыя МЕНАНАВА падчас прэзентацыі кнігі «Ніколі не забудзем. Унукі пра вайну».

— Можа, і ў вашым радаводзе, Вікторыя, былі ці ёсць тыя, хто варты аповеду?

— У Вялікай Айчыннай вайне ўдзельнічаў мой прадзед па матчынай лініі — Караў Міхаіл Фёдаравіч. На першапачатковым этапе вайны ён быў баявым камандзірам, але пасля яго накіравалі ў тыл ва Узбекістан. Там і сустрэў Вялікую Перамогу.

— Проста здзіўляешся, з якой дасведчанасцю дзеці пішуць пра тых, каго нават ніколі не бачылі...

— Калі мы стваралі кнігу, думалі не толькі пра тое, каб у выніку яе можна было проста прачытаць. Сутнасць праекта заключалася ў тым, каб хлопцы і дзяўчаты даведаліся гісторыю сваёй сям'і. Адна справа, калі табе пра яе расказалі. Зусім па-іншаму ты ўспрымеш тую ж інфармацыю, калі сам вывучыш гісторыю роду. І мы ўбачылі, наколькі шчыра дзеці расказвалі пра сваіх продкаў або іншых людзей! Такім чынам, яны дакрануліся да гісторыі ўсяго беларускага народа, які сваім подзвігам здабыў Вялікую Перамогу.

— Не ўсе дасланыя творы ўвайшлі ў кнігу. Як выбіралі пераможцаў конкурсу?

— Зрабіць гэта было вельмі складана. Таму ў склад журы мы сябе нават не ўключалі: тут павінна была быць прафесійная ацэнка. І з гэтым выдатна справіліся нашы пісьменнікі і журналісты. Дзеці з усёй краіны даслалі каля 700 твораў, у фінал выйшла каля трохсот. І толькі 73 допісы ўвайшлі ў зборнік. Скажу шчыра: мы хацелі, каб іх увогуле было 70 — як і гадоў Вялікай Перамогі. Але члены журы пераканалі нас у тым, што немагчыма прыбраць яшчэ некалькі работ, бо ўсе яны вельмі цікавыя і кранальныя. Таму, каб была магчымасць, то ў зборнік увайшло б значна больш твораў.

У некаторых работах прасочваўся дарослы «почырк», што, безумоўна, не маглі не заўважыць члены журы. Асабіста мяне зачапілі творчыя работы сельскіх школьнікаў. Можа, яны былі напісаны больш проста, але шчырасць зашкальвае. Штораз перачытваю кнігу і кожны раз вылучаю для сябе новыя фразы, цікавыя сказы. Здавалася, столькі ўжо напісана пра вайну, але ад дзяцей гэта гучыць зусім па-іншаму. Няма ніводнага твора, які б не чапляў. Чытаеш — і, хочаш не хочаш, коцяцца слёзы.

«Скажу шчыра: мы хацелі, каб іх увогуле было 70 — як і гадоў Вялікай Перамогі. Але члены журы пераканалі нас у тым, што немагчыма прыбраць яшчэ некалькі работ, бо ўсе яны вельмі цікавыя і кранальныя».

Паліна ЛЯБІКАВА: **«У кожнай сям'і вайна пакінула свой след. Прайшлася вайна і па маёй сям'і. Даўно спачывае ў магіле Пелагея, так і не дачакаўшыся Ягора з вайны. Адняла вайна здароўе ў маёй прабабулі Дуні, да якой мы часта прыязджаем у маленькую вёсачку Добрына, памерлі дзеці Ягора Зіна і Вольга. Ні на адным абеліску няма імя майго прапрадзеда Дзярабіна Ягора Іванавіча, ён значыцца як зніклы без вестак. А калі б не жыў калісьці Ягор, не было б і нас. А калі б не загінуў Ягор, не было б мірнага неба над галавой цяпер. Вось і атрымліваецца, што ўсё ў свеце ўзаемазвязана, што памяць аб загінулых героях вечная. І нам несці яе далей».**

Кніга стала добрым падарункам для моладзі.

— Што з аповедаў вас найбольш уразіла?

— Я пачынала сваю працоўную дзейнасць у Пухавіцкім раёне, таму мяне здзівіў расказ пра жанчыну-вязня дзіцячага лагера смерці ў вёсцы Скобраўка, што на Пухавіччыне. Дзеці з гэтага лагера былі донарамі для гітлераўцаў. Адчуць гэты жах у поўнай ступені можна толькі на тым месцы, дзе я была неаднаразова. Уразіла, наколькі шчыра дзеці дзякуюць ветэранам за Перамогу. Яны выказваюцца простымі словамі, без прыгожых эпітэтаў і метафар. Дарэчы, гэты праект шчыльна пераплецены з акцыяй «Ліст пераможцу», якую напярэдадні Дня Перамогі мы правялі сумесна з Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі. Атрымалі амаль 10 тысяч такіх лістоў, самыя лепшыя з якіх былі агучаны на тэлеканале «СТБ».

— 17 гадзін аўдыязапісу. Хто агучваў гэтыя няпростыя гісторыі?

— Пасля таго, як быў адабраны матэрыял, нарадзілася ідэя запісаць аўдыяверсію кнігі. Мы добра разумеем, што з узростам зрок пагаршаецца. Акрамя таго, мы рабілі акцэнт на дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі па зроку — дзеля таго, каб і яны маглі праслухаць кнігу. У гэтай справе нам дапамагла Белтэлерадыёкампанія. Канал «Культура» звярнуўся па дапамогу да навучэнцаў тэатральнага аддзялення дзіцячай харэаграфічнай школы №2 Мінска. У выніку запісалі 50-60 дзяцей, якія вельмі эмацыянальна перадалі сутнасць кожнага аповеду. Некалькі гісторый можна было пачуць на тэлеканале «Культура» ў дні святкавання Дня Перамогі.

— Хочацца верыць, што калі да такой важнай справы далучаюцца дзеці, то памяць пра Вялікую Айчынную вайну, подзвіг народа, пра гераічны ўчынак канкрэтнага чалавека ў гады ваеннага ліхалецця будзе жыць вечна...

— Калі не мы, то хто? Любоў да Радзімы, павага да сваіх продкаў выхоўваецца з маленства. Гэтыя пачуцці трэба фарміраваць. І калі бацькі расказваюць дзецям пра сваіх продкаў, то і тыя, калі вырастуць, падзеляцца гэтым са сваімі нашчадкамі. У далейшым у нас ёсць ідэя, каб дзеці паразважалі не толькі на ваенную тэматыку, а, напрыклад, стварылі сваё генеалагічнае дрэва. Цікавасць да гісторыі сваёй сям'і, радзімы трэба прывіваць менавіта з гэтага ўзросту. Тады можна быць спакойным за будучыню.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by

Аляксей БРЫСІН:

«Неўзабаве прабабулі Лізе прыйшоў ліст з вайсковай часці, дзе служыў прадзядуля Мікалай: «Стабронік Мікалай Захаравіч прапаў без вестак». Вось так засталася Лізавета Кузьмінічна з маленькай Дзінай на руках без каханага мужа. А вакол была вайна: бамбёжкі, баі, зводкі з перадавой. Ліза з Дзіначкай вярнуліся ў бацькоўскую хату. Ад бамбёжак яны хаваліся ў склепе, было вельмі страшна і галодна: збіралі на полі старую бульбу і рабілі з яе бліны, з гародніны варылі суп. Чырвоная Армія з баямі адступала, і ў вёску ўвайшлі фашысты. Да іх у хату пасялілі нямецкага афіцэра з аўчаркай. Сабаку добра кармілі: давалі суп, мяса, кашы. Маленькая Дзіначка заўсёды была паўгалодная і, не ведаючы страху, падпаўзала на карачках да сабачай міскі і ела адтуль.

...Усё, што засталося на памяць маленькай Дзіначцы ад бацькі, — гэта фотаздымак і некалькі лістоў-трохкутнікаў. Я не хачу, каб вайна яшчэ раз паўтарылася...»

Хрысціна СЕВЯРЫН:

«Дарагі мой прадзед! Я ніколі не бачыла цябе, ведаю толькі па фотаздымках, але вельмі ганаруся табою. Я лічу, што твая перамога — гэта мая перамога. Мая — таму што ў мяне твая кроў і твой клопат пра Радзіму. Мой дарагі прадзед, ты менавіта той чалавек, каго мы ўзнёсла і з гонарам называем героем Вялікай Айчыннай вайны. Я вельмі люблю Радзіму, і мне так хочацца верыць, што мая чыстая, светлая, сінявокая Беларусь будзе не толькі самай прыгожай, але і самай магутнай, мірнай, шчаслівай. Дзякуй табе за гэта!»

Георгій ГУР'ЕЎ: **«Мой прадзядуля па матчынай лініі — Уладзімір Аляксеевіч Кірылаў — быў узнагароджаны ордэнам Славы III ступені. Ён быў сапёрам. Брат майго прадзеда — Яўген Аляксеевіч Кірылаў — прайшоў усю вайну афіцэрам. Удзельнічаў у вялікай Сталінградскай бітве, быў паранены. Яшчэ адзін мой прадзядуля па матчынай лініі — Платон Дзмітрыевіч Баранаў — таксама ваяваў, быў узнагароджаны многімі медалямі, ордэнам Чырвонай Зоркі і ордэнам Славы III ступені. Пра вайну гаварыць не любіў, на роспыты маёй мамы адказваў: «Вельмі страшна было, унучачка».**

З маёй сям'і на фронце, у акопах, абараняючы Айчыну, ваявалі пяць чалавек: тры родныя прадзеды, два стрыечныя. Чацвёра засталіся жыць, а адзін загінуў у 1942 годзе ў вёсцы Дзідвіна пад Ленінградам. Звалі яго Зосім Аляксандравіч Гур'еў. Яшчэ адзін мой прадзядуля (па татавай лініі) — Сямён Аляксандравіч Гур'еў — да вайны працаваў у пракуратуры Архангельскай вобласці. На фронт пайшоў 23 чэрвеня 1941 года. Ваяваў ён таксама ў складзе ваеннай пракуратуры. Прадзед прайшоў усю вайну. Пасля вайны быў прызначаны намеснікам пракурора горада Кіева. Быў узнагароджаны медалямі і ордэнам Чырвонай Зоркі».

ЧЫРВОНКА Чырвоная змена
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12
ад 19 лютага 2009 года выдадзена
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты —
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: рэдактар аддзела
Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 20.022.
Нумар падпісаны ў 19.30 21.09.2015 г.

Пра нашы праваслаўныя святыні

Змогуць болей даведацца расіяне, еўрапейцы і жыхары Азіі

У гэтым годзе адзначаецца 25-годдзе стварэння Беларускага Экзархата Маскоўскага Патрыярхату. Да гэтай юбілейнай даты Беларуская праваслаўная царква прэзентавала першую серыю дакументальнага фільма «Святыні Белай Русі», які плануецца паказаць па трох тэлеканалах Расіі, а таксама па спадарожнікавых у Еўропе і Азіі.

— Беларускі Экзархат святкуе 25-годдзе з дня свайго стварэння, — кажа **мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі ПАВЕЛ, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі.** — Сёння Беларуская праваслаўная царква налічвае 1600 прыходаў, больш за 40 манастыроў, у нас ёсць Духоўная семінарыя, акадэмія, вучылішча. Гэта велізарная колькасць праваслаўных веруючых людзей.

Звярнуўшыся да тэмы праваслаўных святыняў, Уладыка падкрэсліў, што Беларусь славутая не толькі сваімі матэрыяльнымі каштоўнасцямі, але і людзьмі: «Я спадзяюся, што прэзентацыя фільма аб святынях на беларускай зямлі паслужыць сур'ёзным стымулам, каб мы звярнулі ўвагу на тыя каштоўныя жамчужыны, якіх мноства на ўсёй тэрыторыі Беларусі. Гэта нашы храмы, нашы манастыры і, зразумела, народ. Яго асноваю з'яўляецца святасць. І імкненне да яе было заўжды, на працягу ўсяго існавання Беларускай праваслаўнай царквы.

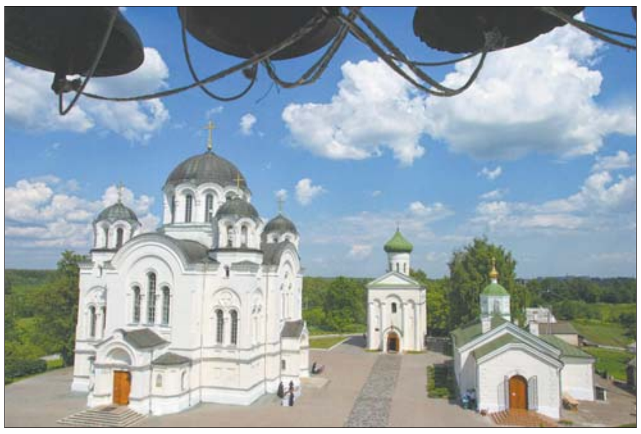

Па словах Мітрапаліта Паўла, кінастужка будзе цікавая не толькі праваслаўным веруючым, але і кожнаму чалавеку незалежна ад веравызнання: «Нашы святыні — гэта не толькі крыніцы і маляўнічыя месцы. Там гарманічна спалучаюцца і архітэктура, і мясцовасць, і жывапіс, і музыка. Мы спадзяёмся і будзем спадзявацца, што, здзяйсняючы малітвы ў гэтых святых месцах, нашы душы будуць змяняцца. Нашы сэрцы, храмы і Айчына адкрыты для ўсіх, хто жадае ўбачыць святыні».

У першай серыі «Святыняў Белай Русі» расказваецца пра знакавыя ў гісторыі Царквы фігуры — Еўфрасінню Полацкую і Кірылу Тураўскага, храмы — Полацкі Спаса-Еўфрасіннеўскі і Пустынскі Успенскі жаночыя манастыры, Свята-Траецкі Маркаў мужчынскі манастыр, Благавешчанскі храм горада Віцебска, і асобная ўвага — да кафедральнага сабора горада Турава і яго гісторыі.

Каб стварыць фільм, творчаму калектыву тэлеканала «Эхо ТВ» з горада Разані спатрэбіўся год. Аўтары пастараліся ў паўгадзінны тэрмін расказаць пра амаль дзясятак святыняў нашай краіны. Задума не прадугледжвае стварэнне іх пэўнай іерархіі па значнасці ці гістарычнай храналагічнасці. Хутчэй, гэта вольны экскурс у вобласці, гарады, вёскі Беларусі да храмаў і гістарычных асоб, якія ў іх жылі і працавалі. Да кароткіх гісторый стварэння царквы і здабывання святынь дадаюцца расповеды пра цуды, што здараюцца з людзьмі, якія звяртаюцца да ікон, мошчаў ці праз благаславёныя крыніцы па дапамогу.

Па словах **айца СЕРГІЯ (Лепіна), старшыні Сінадальнага інфармацыйнага аддзела Беларускай праваслаўнай царквы,** «гэты фільм не самакаштоўны і не самадастатковы, ён толькі пачатак серыі фільмаў».

Уладзімір КАЛАШНІКАЎ, кіраўнік творчага калектыву, пасля кінапаказу расказаў, што ў найбліжэйшы час фільм будзе паказаны па трох тэлеканалах Расіі. Акрамя таго, стваральнікі стужкі дамовіліся са спадарожнікавымі каналамі, каб паказаць яе ў Еўропе і Азіі.

«Я думаю, што кожны, хто паглядзіць гэты фільм, зверне ўвагу на нашы святыя мясціны і будзе мець жаданне наведаць іх», — сказаў Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Павел, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі і такім чынам заахвоціў не толькі па-турыстычнаму любавацца прыгажосцю будынкаў храмаў, але і прыкласці малітвенныя намаганні і здзейсніць паломніцтва да «жамчужын» Беларусі. «Таму мы з радасцю будзем працягваць працу над наступнымі серыямі фільма», — падсумаваў ён.

Вераніка ПУСТАВІТ.
pustavit@zviazda.by

■ Практычнае радзімазнаўства

ГІСТОРЫЯЙ ДЫХАЕ КОЖНЫ КУТОК

КАРЭСПАНДЭНТЫ «ЗВЯЗДЫ» НАВЕДАЛІ СТАРАДАЎНЮЮ ВЁСКУ ЛУЖКІ, З ЯКОЙ ЗВЯЗАНЫ ІМЁНЫ МНОГІХ ВЯДОМЫХ ГІСТАРЫЧНЫХ АСОБ

Лужкі, што ў Шаркаўшчынскім раёне — адно з тых старых, багатых на гісторыю беларускіх паселішчаў, якое знаходзіцца на водшыбе ад буйных дарог, гарадоў, і для многіх існуе ў паралельнай рэальнасці. Але калі ты пабываў тут хоць аднойчы, наўрад ці пасля забудзешся пра яго. І сапраўды, ёсць такая асаблівасць у нашых вёсак. Здаецца часам, што трапіў у зусім глухі куток, як раптам з-за павароткі з'яўляецца вежа прыгажуна касцёла, званіца старой царквы альбо багаты старадаўні парк, які і сёння не страціў свайго хараства. Так, многае, на жаль, у нашых вёсках не захавалася, яго ўжо не адновіш, але і тым, што засталося, ганарыцца варта, клапаціцца трэба. А ў Лужках такіх месцаў для гонару сапраўды хапае.

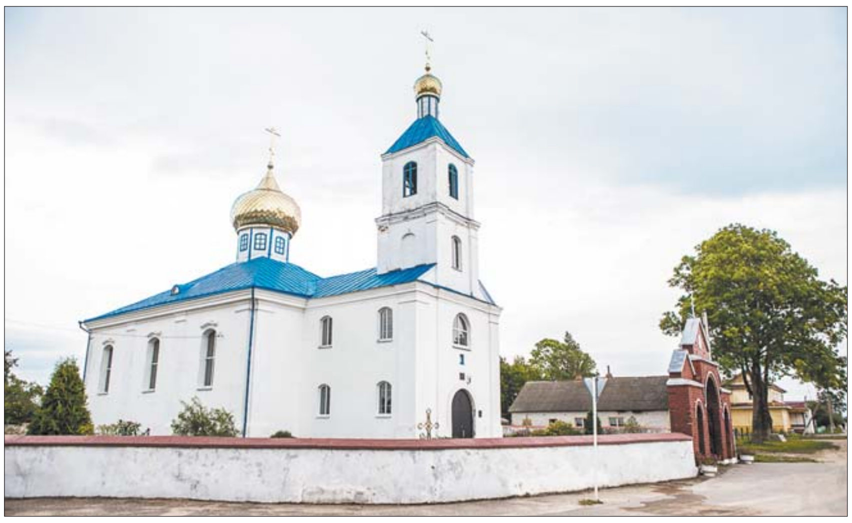

Фота Надзеі БУЖАН.

Сёння тут, безумоўна, цывілізацыя. Аднак далёка не кожны ведае: яна па ранейшых мерках і больш 200 гадоў таму тут была. Лужкі ведалі па ўсім Вялікім Княстве Літоўскім! Але аб усім, паважанае спадарства, па парадку.

У ЛУЖКАХ ВУЧЫЛІ ПАЭЗІІ

Упершыню Лужкі ўзгадалі ў 1519 годзе. Тады яны належалі славутым Сапегам, пасля перахадзілі ад аднаго ўласніка да другога. Чапскія, Жабы, Плятэры... Але менавіта Жабы стварылі з гэтага паселішча над рачулкай Мнюта сапраўднае мястэчка. Асаблівым чынам вызначыўся полацкі кашталян Валяр'ян Жаба. Гэта ён запрасіў у Лужкі рамеснікаў, дамогся таго, каб там двойчы на год праходзіў кірмаш, гэта ён дбаў пра навуку: паклікаў славутых сваёй школьнай адукацыйнай працай каталіцкіх манахаў піяраў, што стварылі тут калегіум.

Навуковы курс у іх разлічваўся на 7 класаў. Дысцыпліны ў піярскім калегіуме былі чымсьці падобныя да таго, што вучаць дзеткі ў розныя гады навучання ў сучаснай школе: арыфметыка, мовы, геаграфія, алгебра. Карысталіся вучні нават... мікраскопамі. Вучылі ў калегіуме асновам складання вершаў. Выкладалі прафесары Віленскага ўніверсітэта! Навучанне — бясплатнае. Плату бралі толькі за пражыванне ў інтэрнатах. Пасля паўстання 1830-1831 гг. калегіум закрылі, а піяраў — разагналі.

Запомніўся Валяр'ян Жаба і пабудовай, якую можна лічыць архітэктурнай перлінай Лужкоў. Выкшталцоны барочны касцёл Міхала Арханёла лёгка б упрыгожыў вуліцы любога горада. Калі падыходзіш да гэтай белай святыні, адчуваеш, што фасад выгінаецца перад табой дугой. Такая вось яго асаблівасць. Раней у ім хапала старадаўніх абразоў, але ў час атэізму ўсё вывезлі, тут быў склад мінеральных угнаенняў. Цяпер іконы знаходзяцца ў полацкім музеі, а дапамагаць лужкоўскаму касцёлу з абразамі прыйшлося суседнім парафіям. А вось старая царква Раства Прасвятой Багародзіцы ў Лужках ніколі не закрывалася. Кажуць, у храме ў свой час знаходзіліся абразы пэндзля самога Андрэя Рублёва.

Але звязаны Лужкі не толькі з хрысціянамі. Як адзначае **старшыня Лужкоўскага сельсавета Таццяна КРАСНАДУБСКАЯ**, у свой час тут жыло шмат яўрэяў.

— Аб гэтым сведчаць і вялікія могілкі, і руіны сінагогі, у якой таксама працаваў хедэр, пачатковая школа для яўрэяў, — апавядае спадарыня Тацццяна і вядзе нас ад цэнтра мястэчка да сінагогі. Шлях займае некалькі хвілін. — Менавіта ў Лужках, у беднай сям'і, нарадзіўся Эліэзэр Бен-Егуда (сапраўднае імя Эліэзр-Іцхак Перэльман), адраджальнік іўрыту. Пражыў тут 12 гадоў. Хадзіў у хедэр. Пасля з'ехаў. Прысвяціў жыццё іўрыту. І дамогся таго, каб у Палесціне гэтая мова стала адной з дзяржаўных.

Будынак былой сінагогі (пасля тут была газавая крама) выглядае даволі сумна. Чакаючы рэканструкцыі. Дарэчы, сінагога — гэта не адзінае сведчанне пра яўрэяў у гэтым мястэчку. Да сённяшніх часоў захаваліся дамы, у якіх калісьці жылі яўрэі, а ў цэнтры летась устанавілі дошку ў гонар Бен-Егуды.

— Мы шануем гэтага чалавека, памяць пра яго, — кажа Тацццяна Краснадубская. — Ёсць мясціны, звязаныя з яго сям'ёй. На мясцовых могільніках пахаваны яго сваякі, бацькі. Застаўся падмурак ад іх хаты. Дарэчы, спонсарскую падтрымку нам аказала аб'яднанне яўрэйскіх абшчын. На адкрыццё з Ізраіля прыязджаў праўнук Бен-Егуды.

ПАЛАЦ, ЯКІ СТАЎ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ КАНТОРАЙ

Лужкі і суседні Гарадзец раней былі рознымі населенымі пунктамі, але мяжы паміж імі не было. Гэта асаблівa адчуваецца цяпер, калі ты нават не разумееш, што з Лужкоў трапіў у Гарадзец, які калісьці належаў знакамітаму роду Зібергаў-Плятэраў. Гэта наогул фантастычнае месца. Тут не толькі захаваўся палац, у якім жылі графы, але і астатнія гаспадарчыя пабудовы. Да 1939 года Гарадзец быў уласнасцю Яна Зіберга-Плятэра. Падчас вайны пад свае патрэбы палац узялі нямецкія акупанты, пасля — мясцовае сельскагаспадарчае прадпрыемства. Двухпавярховы палац хоць і знаходзіцца пад аховай закона, добра захаваўся, але таксама патрабуе рэканструкцыі.

Напэўна, адзіны мінус Лужкоў і Гарадца, у чым з намі пагадзіўся Алесь Варыкіш, кіраўнік фонду «Краіна замкаў», няўручнае геаграфічнае становішча. Калі б уся гэтая прыгажосць знаходзілася ў непасрэднай блізкасці ад сталіцы, людзей бы тут было багата. Грошы ад турызму, зразумела, таксама былі б іншыя. Гісторыяй тут пахне літаральна кожны будынак, кожны метр зямлі насычаны ёй. Знаходкі здараюцца і цяпер. Колькі гадоў таму мясцовы краязнавец Эдмунд Гірын вызначыў, што ў Лужках да сённяшніх часоў захаваўся дом, дзе жыў славуты ваенны дзеяч Станіслаў Булак-Булаховіч, які кіраваў гаспадаркай у Плятэраў. Вось такая мясціна, якая патрабуе вялікай увагі турыстаў да сябе. Абяцаем, тэму Лужкоў і падобных мястэчак не губляць і падтрымліваць на старонках нашай газеты надалей.

Тарас ШЧЫРЫ. *taras@zviazda.by*
Шаркаўшчынскі раён.

На фота: царква ў Лужках ніколі не зачынялася; у часы атэізму ў касцёле Міхала Арханёла месціўся склад мінеральных угнаенняў; палац у Гарадцы належаў славутаму роду Плятэраў ■

ОАО «Нафтан» РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ (с повышением начальной цены) БЫВШЕЕ В УПОТРЕБЛЕНИИ НЕИСПОЛЬЗУЕМОЕ ИМУЩЕСТВО:

Наименование	Инв. №	Год приобретения	Начальная цена с НДС, руб. РБ
Аппарат пескоструйный BASIC QUATTRO	06253318	2008	**6 720 000**
Смеситель вакуумный стоматологический MOTOVA 100	06253330	2008	**6 480 000**
Аппарат пароструйный TRITON SLA	06253331	2008	**15 840 000**
Аппарат пескоструйный DUOSTAR PLUS	06253332	2008	**16 560 000**
Установка стоматологическая SIRONA C8	06253436	2009	**126 000 000**
Установка стоматологическая SIRONA C8	06253437	2009	**134 400 000**
Аппарат фрезерный/PARASKOP M	06253440	2009	**36 000 000**
Аппарат пескоструйный/BASIC QUATTRO	06253442	2009	**9 600 000**
Аппарат пескоструйный/VARIO BASIC	06253443	2009	**7 320 000**
Агрегат фрезеровальный/PARAMIL 3	06253444	2009	**18 960 000**
Печь для литья сплавов/NAUTILUS CC plus	06253449	2009	**94 800 000**
Печь для литья сплавов/FORNAX T	06253450	2009	**42 360 000**
Компрессор для установок стоматологических двухагрегатный QUATTRO	06253452	2009	**44 160 000**
Компрессор для установок стоматологических двухагрегатный QUATTRO	06253453	2009	**44 160 000**
Камера интраорльная Vistacam CL	06253454	2009	**28 800 000**
Камера интраорльная Vistacam CL	06253455	2009	**28 800 000**
Камера интраорльная Vistacam CL	06253456	2009	**28 800 000**
Лампа для фотополимеризации Bluephase	06253457	2009	**6 600 000**
Лампа для фотополимеризации Bluephase	06253458	2009	**6 120 000**
Смеситель вакуумный стоматологический/ MOTOVA 100	06253466	2009	**9 240 000**
Смеситель вакуумный стоматологический/ MOTOVA 100	06253467	2009	**9 240 000**
Мотор стомат. зуботехнич.с коленным блоком управления/K-POWERgrip EWL 4941	06253483	2009	**11 400 000**
Мотор стомат. зуботехнич.с коленным блоком управления/K-POWERgrip EWL 4941	06253484	2009	**11 400 000**
Мотор стомат. зуботехнич.с коленным блоком управления/K-POWERgrip EWL 4941	06253485	2009	**11 400 000**
Мотор стомат. зуботехнич.с коленным блоком управления/K-POWERgrip EWL 4941	06253486	2009	**11 400 000**
Мотор стомат. зуботехнич.с коленным блоком управления/K-POWERgrip EWL 4941	06253487	2009	**11 400 000**
Оборудование стоматологическое лабораторное/PROGRAMAT P500	06253528	2009	**31 560 000**
Аппарат для лазерной сварки/ LASERSTAR Tplus	06253533	2009	**136 800 000**
Аппарат для дублирования/GELOVIT 200	06253534	2009	**21 600 000**
Прибор для измерения глубины поднутрений/ PARAMETER	06253535	2009	**2 880 000**
Система сжатого воздуха и вакуума	06253539	2009	**165 600 000**
Вибростолик(смеситель) Vibraflex2	06273503	2009	**3 240 000**
Вибростолик(смеситель) Vibraflex2	06273504	2009	**3 240 000**
Вибростолик(смеситель) Vibraflex2	06273505	2009	**3 240 000**
Кастрюля для полимеризации пластмассы/ POLYCLAV/	06273529	2009	**4 800 000**
Кастрюля для полимеризации пластмассы/ POLYCLAV/	06273530	2009	**4 800 000**
Камера для диагности кариеса Vistaproof	06273531	2009	**25 440 000**
Аппарат пароструйный/TRITON SLA	06273546	2009	**28 080 000**
Камера интраорльная Vistacam CL	06276052	2009	**24 840 000**
Печь световая Lumamat 100	06280381	2012	**48 360 000**

Состояние удовлетворительное.
Предложения принимаются по адресу:
211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 22 октября 2015 года с пометкой на конверте «Реализация неликвидов. Медтехника».
Извещения на проведение конкурса размещены на сайте **www.naftan.by.**
Контактные телефоны: **8(0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42, 8(0214) 59-88-01, 8 (033) 398 07 67.**

УНП 300042199

ОАО «Нафтан» РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ (с повышением начальной цены) за пределы Республики Беларусь БЫВШЕЕ В УПОТРЕБЛЕНИИ НЕИСПОЛЬЗУЕМОЕ ИМУЩЕСТВО:

Наименование	Инв. №	Год приобретения	Начальная цена с НДС, руб. РБ
Параллелофрез CUCCIOLLO CC3	06253217	2005	**3 360 000**
Стерилизатор паровой ГК-10-1	06253220	2006	**1 320 000**
Устройство отсоса Silent	06253329	2009	**5 280 000**
Прибор для сверления отверстий под штифты/TOP SPIN	06253441	2009	**6 600 000**
Тример для обрезки моделей	06253445	2009	**12 600 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253471	2009	**39 720 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253472	2009	**39 720 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253473	2009	**39 720 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253474	2009	**39 720 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253475	2009	**39 720 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253476	2009	**39 720 000**
Рабочее место зубного техника со встр. с-мой пылеулавлив./FLEXspace Comfort	06253477	2009	**39 720 000**
Горелка паяльная/MULTIPLEX	06253480	2009	**3 720 000**
Горелка паяльная/MULTIPLEX	06253481	2009	**3 720 000**
Аппарат для электролитической полировки модели/ELTROPOL SL	06253529	2009	**16 680 000**
Аппарат для электролитической полировки модели/ELTROPOL SL	06253530	2009	**16 680 000**
Аппарат для электролитической полировки модели/ELTROPOL SL	06253531	2009	**16 680 000**
Устройство полировальное EWL 80 (WP-Ex 2000)	06253532	2009	**30 120 000**
Устройство отсоса Silent	06253546	2009	**6 960 000**
Устройство отсоса Silent	06253547	2009	**6 960 000**
Устройство отсоса Silent	06253548	2009	**6 960 000**
Аппарат для точечной сварки и пайки с компл./TRIPLA 6E	06273482	2009	**12 840 000**
Пресс гидравлический	06273501	2009	**3 720 000**
Пресс гидравлический	06273502	2009	**3 720 000**

Состояние удовлетворительное.
Предложения принимаются по адресу:
211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 22 октября 2015 года с пометкой на конверте «Реализация неликвидов. Экспорт медтехники».
Извещения на проведение конкурса размещены на сайте **www.naftan.by.**
Контактные телефоны: 8(0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42, 8(0214) 59-88-01, 8 (033) 398 07 67.

УНП 300042199

ОАО «Нафтан» РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ (с повышением начальной цены) БЫВШЕЕ В УПОТРЕБЛЕНИИ НЕИСПОЛЬЗУЕМОЕ ИМУЩЕСТВО:

Наименование	Инв. №	Год выпуска	Начальная цена с НДС, руб. РБ
Фольксваген Туарег V10, гос. №0193 АЕ-2 (с дополнительным комплектом шин)	13150699	2004	**167 100 000**
УАЗ 315195, гос. № 0216 АК 2	13150719	2005	**21 600 000**
ЗИЛ 45085 (самосвал), гос. № 1400 ВЕ	13150534	2000	**29 760 000**
Автобус МАЗ 103062, гос. №АА 5927-2	13150784	2006	**204 000 000**

Состояние удовлетворительное.
Предложения принимаются по адресу:
211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 22 октября 2015 года с пометкой на конверте: «Реализация неликвидов.22.10.2015».
Извещение на проведение конкурса размещено на сайте **www.naftan.by.**
Контактные телефоны: **8(0214) 59-87-83, 8(0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42, (033) 398 08 48, (033) 398 07 67.**

УНП 300042199

ООО «БелИнвестОценка» извещает о проведении открытого аукциона ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ МАГАЗИНА, находящегося в собственности ОАО «ДОРОРС»

Лот № 1. Здание магазина, расположенного по адресу: г. Барановичи, ул. Ленина, 22А (регистрационный номер 100/С-110256, далее – объект).
Характеристика объекта: одноэтажное здание, стены кирпичные, перегородки кирпичные, перекрытия железобетонные, крыша шиферная, полы бетонные, плитка, имеется центральное отопление, водопровод, канализация, электроосвещение, телефон. Год постройки 1978. Общая площадь 353,2 кв.м. Объект продается без условий
Площадь земельного участка 0,1504 га, кадастровый номер141000000005003778, предоставлен в постоянное пользование, целевое назначение – для обслуживания здания специализированного розничной торговли. Ограничений в использовании земельного участка не имеется
Начальная цена продажи – **3 860 000 000 (Три миллиарда восемьсот шестьдесят миллионов)** рублей (с учетом НДС)
Сумма задатка – **386 000 000** (**Триста восемьдесят шесть миллионов**) рублей

Аукцион состоится 22 октября 2015 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 4, оф. 411.

Продавец объекта – ОАО «ДОРОРС».

Организатор аукциона – ООО «БелИнвестОценка».

К участию в торгах допускаются юридические и физические, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), представившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, а также следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ.лиц (нерезиденты РБ) – легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр.лица – документ, подтверждающий полномочия. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Задаток перечисляется Организатору аукциона на р/с №3012150544012 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369. Получатель – ООО «БелИнвестОценка», УНП 191692351.

Аукцион проводится в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже объектов недвижимости и иного имущества, утвержденным Организатором торгов.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Аукцион проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести объект. Данный участник объявляется победителем аукциона, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона. В ходе аукциона участники могут предлагать свою цену за продаваемый объект в соответствии с порядком проведения аукциона.

Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни **с 9.00 до 17.00 по 20.10.2015 включительно** по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 4, оф. 411 (здание ГО «Белресурсы»). Заключительная регистрация участников – **22.10.2015 с 09.00 до 09.45** по месту проведения аукциона.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты его проведения.

Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней после проведения аукциона; заключить договор купли-продажи с ОАО «ДОРОРС» не позднее 5 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи в рабочее время магазина с 10.00 до 18.00. Контактный телефон ОАО «ДОРОРС» 8(017) 240-61-87. Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: **8 (017) 398-28-50, 398-29-44, 8(029) 142 33 07;** e-mail: **belinvo@tut.by**, на сайте **belinvo.by**

Утерянный представительством Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска бланк страхового полиса по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛБ № 1263639 **считать недействительным.**

УНП 100122726

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 7 октября 2015 г. проводит повторный открытый аукцион с условиями № 13-У-15 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Минский городской центр недвижимости

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).
Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.
На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Минске на шести земельных участках, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск в границах ул. Одесская – ул. Лазо – ул. Ушакова	2,6637	многоквартирные жилые дома повышенной комфортности со встроенными помещениями общественного назначения	5 572 652 910	1 110 000 000	222 861 877	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Автозаводской, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 38, 40, 42, 44, 46, по ул. Лазо, 42, 44, 46, 48, 50	34 404 255 720 руб., а также затраты по отселению жильцов с 320,85 кв.м государственного жилищного фонда
2	г. Минск, ул. Брестская	1,2143	объект административно-производственного назначения с автосервисом	3 322 517 680	660 000 000	69 219 925	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Брестской, 8, 10, 12, 12А, 14, 16	15 137 100 000 руб., а также возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 72 114 970 руб. *
3	г. Минск, ул. Р. Люксембург	0,6600	многоквартирная жилая застройка повышенной комфортности	1 659 675 820	330 000 000	156 877 626	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Р.Люксембург, 152, 156, 158, ул. Карпова, 6	28 946 735 000 руб., а также затраты по отселению жильцов с 195,18 кв.м государственного жилищного фонда
4	г. Минск, на пересечении ул. Кольцова и 1-го пер. Кольцова	0,4028	многофункциональный общественный центр	916 030 500	180 000 000	63 817 010	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Кольцова, 40/13, 42, 46, по 1-му пер. Кольцова, 15	5 224 640 000 руб.
5	г. Минск на пересечении ул. Я Мавра – ул. Пономаренко	3,2300	многоэтажный жилой комплекс повышенной комфортности со встроенными помещениями общественного назначения и паркингом	7 023 005 440	1 400 000 000	226 493 719	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Пономаренко, 14, 16, 18, 20, 22 по ул. Я.Мавра, 64а, 68а, 68б, 68в, 68г, 70	84 203 823 600 руб., а также затраты по отселению жильцов с 2 028,25 кв.м государственного жилищного фонда
6	г. Минск, ул. Калинина	0,1288	административный общественный комплекс с подземным паркингом	373 799 770	74 000 000	77 165 396	снос и отселение жилого дома по ул. Калинина, д. 12	10 430 482 680 руб., а также затраты по отселению жильцов с 55,6 кв.м государственного жилищного фонда

** Потери сельскохозяйственного производства подлежат пересчету, а также актуализации с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения, и соответствующего уровня инфляции.*

Основные условия проектирования и строительства объектов указаны в актах выбора места размещения земельных участков и прилагаемой к ним документации.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанном земельном участке и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 7 октября 2015 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток не позднее 1 октября 2015 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляется:

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющей личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 23 сентября 2015 г. по 1 октября 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона* в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре;**

* – единственный участник несостоявшегося аукциона – выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка в аренду.

Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка.

После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения), Минский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельному участку (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

23 октября 2015 г. проводит открытый аукцион с условиями № 14-У-15 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.
На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на двух земельных участках в г. Минске, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск ул. 2-я Щорса	0,5200	Многоквартирный жилой дом (повышенной комфортности)	2 153 983 800	323 000 000	53 383 036	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. 2-Щорса, 7, 9 и ул. 5-я Щорса, 9 и снос самовольного строения по ул. 2-я Щорса, 7а	2 449 440 000 руб.
2	г. Минск ул. Радиальная – ул. Алтайская	3,0810	Жилая многоквартирная застройка (повышенной комфортности)	9 921 823 500	1 488 000 000	150 293 199	отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Солтыса, 2, 4, 4А, 6, 6А, 6Б, 8, 8А.; пер. Холмогорский 4-й, 2, 4, 4а, 6, 8; пер. Наклонный 1-й, 2а, 2Б; пер. Холмогорский 3-й, 3, 3 «А», 7, 7а	29 473 410 900 руб.

Основные условия проектирования и строительства объекта указаны в акте выбора места размещения земельных участков и прилагаемой к нему документации.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 23 октября 2015 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток не позднее 19 октября 2015 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляется:

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющей личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 23 сентября 2015 г. по 19 октября 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона* в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения);

- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре;**

***** - единственный участник несостоявшегося аукциона – выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка в аренду.

Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка.

После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения) Минский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72.
Официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

12 октября 2015 г. проводит повторный открытый аукцион № 09-Сф-15 по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право частной собственности на земельный участок.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.
На торги выставляются 8 земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных блокированных жилых домов в г. Минске (в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества – для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме):

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь земельного участка, га	Начальная цена, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.
1	2	3	4	5	6	7
1	пер. Малый Тростенец, 12А (Заводской район)	500000000002008469	0,0922	381 935 900	57 000 000	32 081 441
2	проектируемый проезд № 3 в бывшей деревне Масюковщина (Фрунзенский район)	500000000006007161	0,0985	1 126 899 930	169 000 000	28 125 679
3	ул. Сеченова, 33 (Заводской район)	500000000002008252	0,0492	412 097 700	62 000 000	28 125 679
4	ул. Охотская, 166 (Заводской район)	500000000002008250	0,0473	396 176 700	60 000 000	28 125 679
5	проезд Енисейский, 7 (Заводской район)	500000000002008102	0,0478	375 460 800	56 000 000	5 761 190
6	пер. 2-ой Радиаторный № 16 (по перечню) (Фрунзенский район)	500000000006007289	0,0826	1 231 966 610	185 000 000	28 125 679
7	пер. 2-ой Радиаторный № 17 (по перечню) (Фрунзенский район)	500000000006007195	0,0754	1 124 579 690	169 000 000	28 125 679
8	пер. Малый Тростенец, 22А (Заводской район)	500000000002008570	0,0898	520 025 700	78 000 000	29 628 236

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выдаваемыми эксплуатирующими и согласующими организациями.

Условия, предусмотренные в решении Минского горисполкома о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки;

возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся и получение разрешения на проведение проектно-изыскательских работ по строительству жилого дома и нежилых построек на придомовой территории на предоставленном земельном участке;

получение победителями аукциона в установленном порядке технической и разрещительной документации на строительство жилого дома;

занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного блокированного жилого дома.

Аукцион состоится 12 октября 2015 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов).

В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более граждан.

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) **не позднее 6 октября 2015 г.** в размере, указанном в графе 6 таблицы (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04901, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» следующие документы:

заявление на участие в аукционе установленной формы;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность;

консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

<u>При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.</u> При подаче документов уполномоченное лицо (его представитель), которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, предъявляет документ, удостоверяющей личность, и доверенности, выданные гражданами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6 с 23 сентября по 6 октября 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан:

внести плату за земельный участок (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);

возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре;

возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного блокированного жилого дома, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минским горисполкомом предоставляется рассрочка внесения платы за земельный участок. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признании аукциона продажи несостоявшимся, **решение Мингорисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.**

Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226 16 72.
Официальный сайт организатора торгов www.mgcn.by.

Бобруйское управление филиала «Центр «Белтехинвентаризация» оказывает услуги по:

- оценке имущества (недвижимость, транспорт, оборудование)
- организации и проведению аукционных торгов
- инвентаризации и оценке зеленых насаждений

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ:
07 октября 2015 в 11.00
состоятся повторные открытые аукционные торги (торги) по продаже имущества, принадлежащего на праве собственности ОАО «Институт «Могилевгражданпроект» (продавец), в составе:

Лот № 1 (предмет торгов)	Лот № 2 (предмет торгов)
Капитальное строение с инвентарным номером 710/С-61485 (гараж), общей пл. 33,7 кв.м, расположенное на земельном участке площадью 0,0042 га по адресу: г. Бобруйск, ул. Интернациональная, 48	Капитальное строение с инвентарным номером 710/С-61486 (гараж) общей пл. 33,6 кв.м, расположенное на земельном участке площадью 0,0042 га по адресу: г. Бобруйск, ул. Интернациональная, 48

Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», УНП 102353509, ОКПО 55484006, 220034, г. Минск, ул. Чапаева, д. 4, к. 222, р/с 3012105618108 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минска МФО 153001369	
Продавец предмета торгов	Открытое акционерное общество «Институт «Могилевгражданпроект», УНП 700014773, ОКПО 058820017000, 212030, г. Могилев, ул. Буденного, 11, р/с 3012430301013 в дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Могилевской области БИК 153001739	
Место проведения торгов и подачи документов	ул. Чонгарская, д. 54, г. Бобруйск, в здании Бобруйского управления Филиала «Центр «Белтехинвентаризация» в рабочие дни с 8.30 до 17.30	
Общие сведения	Лот № 1	Лот № 2
Начальная цена продажи	57 350 000 рублей без учета НДС	57 200 000 без учета НДС
Размер задатка	10% от начальной цены – 5 735 000 рублей	10% от начальной цены – 5 720 000 рублей
Номер расчетного счета для перечисления задатка	**Получатель платежа** – Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», р/с 3012105618108 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минска МФО 153001369, УНП 102353509	
Информация о земельном участке	Земельный участок с кадастровым номером 741000000006005208 пл. 0,0042 га. Имущ. права на земельный участок – право постоянного пользования	Земельный участок с кадастровым номером 741000000006005209 пл. 0,0042 га. Имущ. права на земельный участок – право постоянного пользования
Характеристика предмета торгов	Здание одноэтажное кирпичное, фундамент – бетонный, перекрытия – ж/бетонное; кровля – совмещенная; полы – бетонные, имеется электроснабжение	Здание одноэтажное кирпичное, фундамент – бетонный, перекрытия – ж/бетонное; кровля – совмещенная; полы – бетонные, имеется электроснабжение
Условия продажи предмета торгов	Без условий	
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукционных торгов	
Сроки и условия оплаты	Определяются по согласованию победителя торгов (претендента на покупку) с продавцом при заключении договора купли-продажи	
Срок подачи документов, осмотра объектов и внесения задатка	по 01 октября 2015 г. включительно до 17.00	

<u>**Победитель (Претендент на покупку)**</u> возмещает затраты на организацию и проведение торгов не позднее 3(трех) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукционных торгов на основании счета-фактуры, выдаваемой Организатором торгов.

**Более подробная информация об условиях участия в торгах, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах, опубликована в газете «Рэспубліка» от 28 января 2015 г.

Получить дополнительную информацию о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 72 01 32, 72 13 93, 8 (044) 710-50-85 в рабочие дни с 8.30 до 17.30

Бобруйское управление филиала «Центр «Белтехинвентаризация» оказывает услуги по:

- оценке имущества (недвижимость, транспорт, оборудование)
- организации и проведению аукционных торгов
- инвентаризации и оценке зеленых насаждений

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ:
16 октября 2015 г. в 11.00
состоится ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже недвижимого имущества, принадлежащего на праве собственности ОАО «Белшина», в составе <u>Лота № 1 (предмет торгов)</u>:
изолированное помещение с инвентарным номером 730/D-7335 (помещение для торговли обувью) общей площадью 84,9 кв.м, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Кричев, ул. Трудовая, 10А

Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», УНП 102353509 (220034, г. Минск, ул. Чапаева, д. 4, к. 222), р/с 3012105618108 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минска МФО 153001369, ОКПО 55484006
Продавец предмета торгов	Открытое акционерное общество «Белшина», УНП 700016217, Минское шоссе, 213824, г. Бобруйск, Могилевская область
Место проведения торгов и подачи документов	г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 в здании Бобруйского управления филиала «Центр «Белтехинвентаризация»
Начальная цена продажи, рублей без НДС	300 124 500 рублей без учета НДС, задаток 10% от начальной цены продажи – 30 012 450 рублей
Номер расчетного счета для перечисления задатка	Получатель платежа ОАО «Белшина» – р/с 3012000003446 в ОАО СБ «Беларусбанк» г. Бобруйск, код 760, УНП 700016217, ОКПО 147621337000
Информация о земельном участке	Земельный участок с кадастровым номером 724050100001005437 расположен по адресу: Могилевская обл., г. Кричев, ул. Трудовая, 10а, площадь – 0,0161 га, предоставлен для обслуживания предмета торгов. Имущественные права на земельный участок – право аренды, правообладатель – ОАО «Белшина»
Характеристика предмета торгов	
Помещение для торговли находится в одноэтажном кирпичном здании,1985 г. п., фундамент – кирпич, перекрытие – ж/б, кровля – асбестоцементные волнистые листы, полы – бетон, имеется элетроснабжение	
Условия продажи	При заключении договора купли-продажи между продавцом и покупателем (претендентом на покупку) на цену продажи предмета торгов будет начислен НДС по ставке 20%
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона
Условия оплаты	Определяются по согласованию Победителя торгов с Собственником имущества при заключении договора купли-продажи
Срок подачи документов, осмотра объектов и внесения задатка	по 12 октября 2015 г. включительно до 16.00

Победитель (претендент на покупку) возмещает затраты на организацию и проведение торгов не позднее 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукционных торгов на основании счета-фактуры, выдаваемой Организатором торгов

**Более подробная информация об условиях участия в торгах, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах, опубликована в газете «Звязда» от 06 августа 2015 г.

Получить доп. информацию о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 72 01 32, 72 13 93, 8 (044) 710-50-85 в рабочие дни с 8.30 до 17.00.

■ Белая вежа — 2015

Усёпераможнае каханне

Вось і закончыўся 20-ты юбілейны фестываль «Белая вежа». Закрыццё фэсту заўсёды бывае крышачку сумным святам. На сёлетнім фэсце перад брэсцкім гледачом выступілі многія ўладальнікі Гран-пры мінулых гадоў. У большасці сваёй яны зноў прадэманстравалі высокае мастацтва.

Фота Валерыя КАРАЛЯ.

І ў першых шэрагах майстроў таго высокага мастацтва — Рыжскі рускі тэатр імя А. Чэхава. Гледачы выходзілі пасля спектакля з лёгкімі ўсмешкамі, з прасветленымі тварамі. Яны, артысты, прымусілі нас, тых, хто сядзеў у зале, згадваць сваё каханне, успамінаць гісторыю былой вялікай краіны і захапляцца сапраўдным тэатрам.

Яшчэ перад пачаткам спектакля, перачытаўшы апавяданне Андрэя Платонава «Фро», я крыху здзівілася выбару твора для пастаноўкі. Закралася сумненне: што можна зрабіць асаблівага з такога просценькага твору? Але лаўрэат прэміі «Залатая маска» Руслан Кудашоў зрабіў яркі, музычны, крыху іранічны і бязмежна пяшчотны аповед пра каханне. Галоўную гераіню спектакля, як і апавядання, завуць Фрося. А Фро яе называе муж, ласкава і крышачку на замежны манер. 28-гадовы інжынер Фёдар пакінуў дома сваю 20-гадовую жонку Фро, а сам паехаў на Далёкі Усход праводзіць там электрычнасць. Яна ж, гаротніца, надта цяжка перажывае разлуку. Не памаглі занятькі ў гуртку па вывучэнні асноў электрычнасці, куды яна запісалася, каб спасцігнуць справу каханага. Не развесялілі і танцы ў клубе чыгуначнікаў, дзе яна бывала інкогніта пад імем замежніцы Фро. І да таго небарака замаркоцілася, што склала фальшывую тэлеграму аб сваёй смяротнай хваробе і паслала мужу. Роўна праз сем дзён каханы прыляцеў на хуткім цягніку. Спраўдзілася яе каханне, перамагло. Нічога, што праз тыдзень з невялікім ён зноў з'едзе будаваць свой камунізм (дзея разгортваецца ў 30-я гады). У іх ёсць восем дзён і начэй шчасця! Яны — узнагарода за доўгія дні і месяцы чакання.

Проста здзіўляешся, як арганічна спалучыліся ў спектаклі розныя рэчы. Напрыклад, музычна-пластычная гісторыя кахання і мноства сукенак, чырвоных касынак, маршыроўка пад песню як прыкмета свайго часу. І разам з тым поўная адсутнасць «сцёбу» наконт усяго савецкага, як найчасцей за ўсё бывае ў сучасных творах. Сутнасць спектакля ў тэатральнай праграмцы пазначана трыма радкамі «Хаджэнне Ефрасінні Яўстаф'еваЙ, маладой жанчыны, пакінутай мужам, які паехаў будаваць камунізм альбо яшчэ што-небудзь». Як жа трапна там праводзіцца думка, што мужчыны заўсёды будуюць камунізм альбо яшчэ што-небудзь. Вікторыя Токарава, напрыклад, пісала, што мужчыны павінны ўзводзіць масты, і трэба даваць ім такую магчымасць, а не прывязваць да сваёй спадніцы.

Парадавалі гэтым разам і лялечнікі. Крытыкі аднадушна ўхвалілі Беларускі дзяржаўны тэатр лялек за пастаноўку «Тарцюфа». Не падвялі і брэстаўчане: «Самазванец» паводле «Барыса Гадунова» ў пастаноўцы Брэсцкага тэатра лялек упрыгожыў сёлетнюю «Белую вежу». Былі і расчараванні. Але пра іх пагаворым у наступны раз, на неюбілейных фестывалях.

А для фінальнага акорда 20-га фэсту нават уявіць сабе нельга нічога лепшага за «Паўлінку». Легенда беларускага тэатра, сімвал Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы, які нядаўна адзначыў 95-ты дзень нараджэння. Тэатру 95, а «Паўлінцы» — 70. Яна жыве столькі гадоў, значыць, любімая гледачом. І ў гэтым зноў упэўнілася брэсцкая публіка, пачуўшы такія знаёмыя песні, рэплікі, што даўно сталі крылатымі выразамі. Прыемна было глядзець на прыгожыя касцюмы, а таксама дэкарацыі ў выглядзе пакоя драўлянай беларускай хаты. Казалі, вялікая фура спатрэбілася, каб прывезці дэкарацыі з Мінска... Гісторыя «Паўлінкі», як ведаем, скончылася яе выхадам замуж (хоць і праз акно) за моцна каханага чалавека. І вось на гэтай аптымістычнай ноце апусцілася заслона сёлетняга фестывалю «Белая вежа».

Думаю, да месца зараз будзе згадаць сказанае **міністрам культуры краіны Барысам СВЯТЛОВЫМ** на яго адкрыцці. Прамоўца выказаў упэўненасць, што высокі мастацкі і прафесійны ўзровень, бездакорны густ і сапраўдная любоў да тэатра будуць і надалей збіраць на пляцоўках фестывалю шырокія колы ўсіх тых, хто шчыра захапляецца светам прыгожага і цэніць сапраўдныя духоўныя каштоўнасці. А **старшыня Брэсцкага гарвыканкама Аляксандр РАГАЧУК** вымавіў словы, якія па традыцыі гучаць на закрыцці форуму ўжо 20 гадоў: «Бывай, «Белая вежа — 2015», няхай жыве «Вежа-2016»!

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.54	19.09	12.15
Віцебск —	6.43	18.59	12.16
Магілёў —	6.44	18.59	12.15
Гомель —	6.41	18.56	12.15
Гродна —	7.10	19.25	12.15
Брэст —	7.11	19.25	12.14

Месяц

Першая квадра 21 верасня. Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны

Пр. *Ганны, Аляксея, Васіля, Захара, Іосіфа, Мікіты, Рыгора, Сяргея.*
К. *Маўрыцыя, Тамаша.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

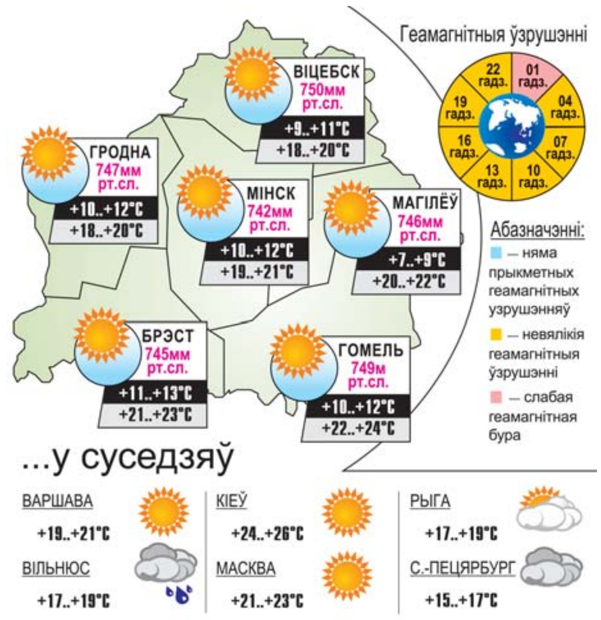

Даты | Падзеі | Людзі

22 ВЕРАСНЯ

1862 год — у гэты дзень Аўрам Лінкальн, 16-ты прэзідэнт ЗША, абвясціў аб тым, што з 1 студзеня 1863 года ўсе рабы «з гэтага часу і назаўсёды будуць вольнымі».

1935 год — 80 гадоў таму пастановай ЦВК і СНК СССР ва Узброеных Сілах СССР уведзена воінскае званне Маршал Савецкага Саюза. 2 верасня 1940-га ўказам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР заснаваны і асаблівы знак — «Маршальская зорка». Да 26 чэрвеня 1945 года гэтае званне было найвышэйшым у савецкіх Узброеных Сілах, затым яно папярэднічала званню Генералісімус Савецкага Саюза. А пасля смерці адзінага Генералісімуса І. В. Сталіна ў 1953 годзе — зноў найвышэйшым. Першае прысваенне звання Маршала Савецкага Саюза адбылося 21 лістапада 1935 года, калі найвышэйшага персанальнага ваеннага звання былі ўдастоены К. Я. Варашылаў, А. І. Ягораў, М. М. Тухачэўскі, В. К. Блюхер і С. М. Будзённы. Усяго з 1935 года званне Маршала Савецкага Саюза было прысвоена 41 раз.

1925 год — 90 гадоў таму нарадзіўся (Случчына) Аляксандр Пятровіч Траяноўскі, беларускі перакладчык, крытык, публіцыст. У 1959 годзе скончыў Маскоўскі гісторыка-архіўны інстытут. Працаваў у газеце «Звязда», быў намеснікам галоўнага рэдактара часопіса «Мастацтва Беларусі». Пераклаў з украінскай на беларускую мову вершы І. Франка, П. Тычыны і іншых. Аўтар, перакладчык і ўкладальнік кашубскай анталогіі. Укладальнік анталогіі беларускага апавядання «Дзівак з Ганчарнай вуліцы». Памёр у 2005 годзе.

Было сказана

Еўдакія ЛОСЬ, паэтэса:

На бульбе ўзраслі паэты,
і маршалы,
і касманаўты.

УСМІХНЕМСЯ

— Праз 800 метраў паварніце направа.
— Праз 500 метраў паварніце налева.
— Праз месяц пахудзей на 10 кілаграмаў...
— Вадзік, я не тупая і твой голас ад навігатара адрозніваю!

Найлепшы спосаб расказаць дзецям аб падатках — з'есці 12% ад іх марожанага.

— Унучак, ідзі есці! Абед на стале!
— Іду, бабуля...
— Ідзі, а то астыне.
Унук устае з-за камп'ютара і ідзе на кухню. Бабуля — скок на яго месца:
— Паверыў, дурань!

Сара пражыла ў шчаслівым шлюбе 20 гадоў. На гэта ў яе пайшло пяць мужоў.

Дзве санітаркі размаўляюць у радзільні:
— Хто гэта так гучна плача? Ці не тыя трайняты, што нарадзіліся сёння ноччу?
— Не, гэта іх бацька ў калідоры.

■ Ну і ну!

КРАЎ ВЕЛАСІПЕДЫ...

Устаноўлена асоба мужчыны, які падазраецца ў крадзяжы махлярскім шляхам веласіпедаў у непаўналетніх у сталіцы.

На тэрыторыі раёна былі зафіксаваны два такія выпадкі — на Камсамольскім возеры і на возеры Дразды. Абодва разы зламыснік падыходзіў да непаўналетніх, якія прыязджалі на веласіпедах, каб палавіць на азёрах рыбу, і прасіў дазволу пракаціцца. Атрымліваў згоду, садзіўся на веласіпед і... знікаў у невядомым кірунку. Такім чынам мужчына скраў два транспартныя сродкі ў падлеткаў 12-ці і 14-ці гадоў. Аператыўныя супрацоўнікі ўстанавілі асобу зламысніка і затрымалі яго. Ім аказаўся нідзе не працуючы, раней судзімы 42-гадовы мінчанін.

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.
Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 284 44 04, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.022. Індэкс 63850. Зак. № 3753.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Нумар падпісаны ў 19.30 21 верасня 2015 года.